

Reményik Sándor Református Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda

✉ 8093 Lovasberény, Kossuth u. 90.

☎/Fax: 22/456-015, 22/594-033

OM azonosító: 201788

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2016.

Tartalom

NEVELÉSI PROGRAM	10
1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI.....	15
2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	21
3. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK	24
4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK	32
5. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI.....	35
6. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE.....	40
7. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE	48
8. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI	50
9. TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK	52
10. A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI	54
11. NÉMET NEMZETISÉGI NYELVOKTATÁS VÉRTESECSÁN.....	56
12. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV	59
13. A VÁLASZTOTT KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE.....	62
14. A VÁLASZTOTT KERETTANTERV ÁLTAL MEGHATÁROZOTT ÓRASZÁM FELETTI KÖTELEZŐ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ A KERETTANTERVBEN MEGHATÁROZOTTAKON FELÜL A NEM KÖTELEZŐ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK MEGHATÁROZÁSA	71
15. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	74
16. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN (NAT) MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI	76
17. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA.....	84
18. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI	86
19. A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA, DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV, FEJLESZTŐ FORMÁI, VALAMINT A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI	87
20. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	92
21. A NEMZETISÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG	93
22. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK	93
23. A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	94

24. A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL, BÜNTETÉSÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK.....	97
25. A MŰVÉSZETI OKTATÁSRA VONATKOZÓ ÉRTÉKELÉS SPECIÁLIS SZABÁLYAI	104
26. ISKOLAVÁLTÁS, TANULÓK ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI, KÜLÖNBÖZETI VIZSGA, EGYÉNI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSSAL, TÜRELMI IDŐ BIZTOSÍTÁSÁVAL, VAGY ÉVFOLYAMISMÉTLÉSSSEL A NEMZETISÉGI NÉMET NYELV ÉS IDEGEN NYELV OKTATÁSA ESETÉN.....	108
SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉNEK-OKTATÁSÁNAK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA.....	114
A MŰVÉSZETOKTATÁS TANTERVE.....	128
ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	135
1. BEVEZETÉS.....	136
2. HELYZETKÉP	139
3. AZ ÓVODA ÉRTÉKEI, NEVELÉSI ALAPELVEI, CÉLJAI	142
4. AZ ÓVODA NEVELÉSI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSEI.....	145
5. NEVELÉSI FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK	146
6. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJAI.....	149
7. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	150
8. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS, ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉS	150
9. ÉRZELMI NEVELÉS ÉS A SZOCIALIZÁCIÓ BIZTOSÍTÁSA	156
10. KÖZÖSSÉGI ÉLETRE NEVELÉS	158
11. AZ ANYANYELVI, - AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	161
12. A HITÉLETI NEVELÉS SZÍNTEREI	165
13. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI	171
14. VIZUÁLIS NEVELÉS	197
15. ZENEI NEVELÉS	201
16. ANYANYELVI NEVELÉS	206
17. MOZGÁSFEJLESZTÉS.....	210
18. A TANULÁS LEHETSÉGES FORMÁI AZ ÓVODÁBAN.....	214
19. SZÜLŐ, A GYERMEK, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI	218
20. AZ INTÉZMÉNY SAJÁTOS FELADATAI: GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ TEVÉKENYSÉG	222
21. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	225
22. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ALAPELVEK.....	225
23. ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	228
24. NEMZETISÉGI ETNIKAI KISEBBSÉGI FELADATOK.....	228
25. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE	228
26. BEILLESZKEDÉSI ZAVARRAL, MAGATARTÁSI RENDELLENESSÉGGEL, TANULÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEKEK NEVELÉSE.....	234
27. AZ ELVÉGZETT MUNKÁNK ÉRTÉKELÉSE	235
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	238
MELLÉKLETEK	239

ALAPÍTÓ OKIRAT

A Reményik Sándor Református Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Alapító Okiratát
a Lovasberényi Református Egyházközség, mint Fenntartó a

2016. 05.19-én kelt határozatával elfogadta.

Hatályos: 2016. augusztus 15-től

a)	Alapító neve: székhelye:	Lovasberény Önkormányzata Lovasberény, Kossuth utca 62.
	Fenntartó neve: székhelye:	Lovasberényi Református Egyházközség Lovasberény, Kossuth utca 84.
b)	Intézmény hivatalos neve:	Reményik Sándor Református Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda
	OM azonosítója	201788
c)	Intézmény típusa:	többcélú intézmény közös igazgatású: köznevelési intézmény általános iskola alapfokú művészeti iskola óvoda
d)	Intézmény feladatellátási helye(i)	Lovasberény, Vértesacsa, Tabajd
da)	Székhelye:	8093 Lovasberény, Kossuth utca 90.
db)	Tagintézménye:	Reményik Sándor Református Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda Kazay Endre Német Nemzetiségi Általános Iskolája és Alapfokú Művészeti Iskolája
	Német neve:	Endre Kazay Deutsche Nationalitäten Grundschule mit Kunsterziehung, und Kindergarten Teilschule der Sándor Reményik Reformierten Grundschule mit Kunsterziehung
dc)	Telephelye(i):	<ol style="list-style-type: none"> 1. 8093-Lovasberény, Vörösmarty u. 1/a (tornaterem) 2. 8093-Lovasberény, Kossuth u. 92. (kiscsoportos foglalkoztató, tankert, játékszoba) 3. 8093-Lovasberény, Kossuth u. 88. (óvoda) 4. 8089-Vértesacsa, Vendel tér 17. 5. 8088-Tabajd, Dózsa György u. 1. (csak művészeti oktatás)
e)	Alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése:	
<p><u>Alapfeladata</u> 8093 Lovasberény Kossuth u. 90 Reményik Sándor Református Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda</p> <ul style="list-style-type: none"> • általános iskolai nevelés-oktatás, • alapfokú művészeti oktatás • a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai nevelése-oktatása, <p><i>Az intézmény a sajátos nevelési igényű tanulók köréből az alábbiak ellátását biztosítja:</i></p>		

- *Mozgássérült tanulók integrált nevelése, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása, preventív foglalkoztatása.*
- *Érzékszervi fogyatékos (hallás- és látássérült) tanulók integrált nevelése, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása, preventív foglalkoztatása.*
- *Beszéd fogyatékos tanulók integrált nevelése-oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása;*
- *Tanulásban akadályozott, (enyhe fokban értelmi sérült) gyermekek integrált nevelése-oktatása, pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása;*
- *Pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek, integrált nevelése- oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása.*
 - *További feladatként látja el a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel vagy annak veszélyeztettségével küzdő gyermekek, tanulók preventív ellátását, egyéni vagy kiscsoportos foglalkoztatását, felzárkóztatását vagy fejlesztő foglalkoztatását.*
 - *Logopédiai ellátás keretében beszédindítás, beszédhiba javítás, nyelvi kommunikációs zavarok javítását látja el.*

Alapfeladata

8089 Vértesacska Vendel tér 17.

Reményik Sándor Református Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda Kazay Endre Német Nemzetiségi Általános Iskolája és Alapfokú Művészeti Iskolája

- általános iskolai nevelés-oktatás,
- nemzetiséghez tartozók általános iskolai nevelése-oktatása,
- alapfokú művészeti oktatás
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai nevelése-oktatása,

Az intézmény a sajátos nevelési igényű tanulók köréből az alábbiak ellátását biztosítja:

- *Mozgássérült tanulók integrált nevelése, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása, preventív foglalkoztatása.*
- *Érzékszervi fogyatékos (hallás- és látássérült) tanulók integrált nevelése, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása, preventív foglalkoztatása.*
- *Beszéd fogyatékos tanulók integrált nevelése-oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása;*
- *Tanulásban akadályozott, (enyhe fokban értelmi sérült) gyermekek integrált nevelése-oktatása, pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása;*
- *Pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek, integrált nevelése- oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása.*
 - *További feladatként látja el a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel vagy annak veszélyeztettségével küzdő gyermekek, tanulók preventív ellátását, egyéni vagy kiscsoportos foglalkoztatását, felzárkóztatását vagy fejlesztő foglalkoztatását.*
 - *Logopédiai ellátás keretében beszédindítás, beszédhiba javítás, nyelvi kommunikációs zavarok javítását látja el*

Alapfeladata:

8093 Lovasberény, Kossuth u. 88.

Reményik Sándor Református Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda

- Óvodai nevelés

- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése
- Az intézmény a sajátos nevelési igényű gyermekek köréből az alábbiak ellátását biztosítja:*
- *Érzékszervi fogyatékos (hallás- és látássérült) gyermekek integrált nevelése, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása, preventív foglalkoztatása.*
 - *Beszéd fogyatékos gyermekek integrált nevelése, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása;*

rehabilitációs ellátása;

- *Tanulásban akadályozott, (enyhe fokban értelmi sérült) gyermekek integrált nevelése-oktatása, pedagógiai és egészségügyi célú habilitációs és rehabilitációs ellátása;*
- *Pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek, integrált nevelése- oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátása.*
 - *További feladatként látja el a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel vagy annak veszélyeztettségével küzdő gyermekek, tanulók preventív ellátását, egyéni vagy kiscsoportos foglalkoztatását, felzárkóztatását vagy fejlesztő foglalkoztatását.*

Logopédiai ellátás keretében beszédindítás, beszédhiba javítás, nyelvi kommunikációs zavarok javítását látja el.

f) A felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám feladatellátási helyenként	
Székhely: Lovasberény, Kossuth utca 90.	200 fő általános iskola, 170 fő művészeti iskola
2. sz. telephely Vértesacska, Vendel tér 17.	190 fő általános iskola, 165 fő művészeti iskola
3.sz. telephely	24 fő óvoda
4. sz. telephely Tabajd, Dózsa Gy. u. 1.	90 fő művészeti iskola
g) Az évfolyamok száma iskolatípusonként	
Általános iskola: Lovasberény, Vértesacska	1-8 évfolyam
Művészeti iskola	12 évfolyam (2 előképző+6 alapfok+4 továbbképző)
h) Művészeti ágak, tanszakok	
székhelyen: 8093 Lovasberény Kossuth u. 90.	
művészeti ág: zeneművészet – klasszikus zene (80 fő)	
- tanszak: akkordikus, fafűvós, rézfűvós, zeneismeret, billentyűs (klasszikus), billentyűs (elektroakusztikus), vonós	
művészeti ág: zeneművészet –jazz zene (35 fő)	
- jazz – dob	
- jazz – basszusgitár	
- jazz – zongora	
- jazz – gitár	
- jazz – szaxofon	
- zenekari gyakorlat	
- jazz - irodalom	
művészeti ág: képző- és iparművészet (55 fő)	
- tanszak: grafika és festészet	
- tanszak: szobrászat	
2. sz. telephelyen: 8089-Vértesacska, Vendel tér 17.	
művészeti ág: zeneművészet – klasszikus zene (80 fő)	
- tanszak: akkordikus, rézfűvós, fafűvós, zeneismeret, billentyűs (klasszikus), billentyűs (elektroakusztikus),	
művészeti ág: zeneművészet –jazz zene (35 fő)	
- jazz – dob	
- jazz – basszusgitár	
- jazz – zongora	
- jazz – gitár	
- jazz – szaxofon	
- zenekari gyakorlat	
- jazz - irodalom	
művészeti ág: képző- és iparművészet (50 fő)	

<ul style="list-style-type: none"> - tanszak: grafika és festészet - tanszak: szobrászat <p>3. sz. telephelyen: 8088 – Tabajd, Dózsa Gy. u. 1.</p> <p>művészeti ág: zeneművészet – klasszikus zene (60 fő)</p> <ul style="list-style-type: none"> - tanszak: akkordikus, fafűvós, rézfűvós, zeneismeret, billentyűs (klasszikus), billentyűs (elektroakusztikus) <p>művészeti ág: képző-és iparművészet (30 fő)</p> <ul style="list-style-type: none"> - tanszak: grafika és festészet 	
j) A feladatellátást szolgáló vagyon:	<p>Az intézmény elhelyezésére szolgáló ingatlanok (Lovasberényi telekkönyvi betétben 258 hrsz. alatt felvett és ténylegesen Lovasberény, Kossuth u. 90. szám alatt lévő általános iskola, a 1012/3 hrsz. alatt felvett és ténylegesen Lovasberény, Vörösmarty u.1./a. szám alatt lévő Sportcsarnok ingatlan, valamint a Vértesacsai telekkönyvi betétben az 1246 hrsz-on és 1250 hrsz-on nyilvántartott ingatlanok) tulajdonjogával az adott Önkormányzatok rendelkeznek. A tulajdonukat képező intézmény feladatellátását szolgáló ingatlanokat az adott Önkormányzatok a Lovasberényi Református Egyházközségnek használatába átadják.</p> <p>A Lovasberény 257. hrsz alatt álló ingatlan a Lovasberényi Református Egyházközség tulajdona, melyet fenntartóként az iskola részére rendelkezésre bocsát, tankert, kiscsoportos foglalkoztató, játékszoba céljából.</p> <p>A Lovasberény 258/A hrsz alatt álló ingatlan a Lovasberényi Református Egyházközség tulajdona, melyet fenntartóként az intézmény részére rendelkezésre bocsát óvoda működtetése céljából.</p> <p>A Tabajd Dózsa Gy. u. 1 sz., 274. helyrajzi szám alatt álló iskola épületének tulajdonosa a Tabajd Község Önkormányzata. Az Önkormányzat az ingatlant a Tabajdi Református Egyházközség, mint Fenntartó használatába adta.</p>
A vagyon feletti rendelkezés joga:	<p>Az intézmény alaptevékenységének ellátására rendelkezésre állnak a leltár szerint nyilvántartott helyiségek, továbbá a leltár szerint nyilvántartott eszközök. Az iskola az alapító okiratban meghatározott alap- és kiegészítő tevékenységek folytatására használja az ingatlant. Az intézmény az alaptevékenysége sérelme nélkül 1 évet meg nem haladó időtartamra a fenntartói Igazgatótanács előzetes jóváhagyásával hasznosíthatja az átmenetileg szabad épületkapacitását.</p>
k) A gazdálkodással összefüggő jogosítványok:	<p>Az intézmény önálló gazdálkodású intézmény. Az intézmény, a mindenkor hatályos jogszabályok rendelkezései, a Magyarországi Református Egyház gazdálkodására vonatkozó egyházi törvények, valamint</p>

	<p>a fenntartó által elfogadott költségvetés szerint köteles gazdálkodni. A gazdálkodásról, működésről fenntartójának köteles beszámolni, elszámolási kötelezettség terheli. Köteles negyedéves, féléves és éves beszámolókat készíteni. Az éves működési és költségvetési-gazdálkodási beszámolót a fenntartói Igazgatótanács felterjesztése alapján a fenntartó fogadja el. Az intézmény éves költségvetését, az igazgató terjeszti a fenntartói Igazgatótanács elé előzetes jóváhagyásra, melyet a fenntartói Igazgatótanács végleges döntésre a Presbitérium elé terjeszt.</p> <p>A fejlesztési beruházási előirányzat és gazdálkodási általános tartalék tekintetében a fenntartó rendelkezései szerint köteles gazdálkodni.</p>
<p>l) Az intézmény egyéb jellemzői:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ az intézmény adószáma ▪ az intézmény pénzforgalmi számlaszáma: ▪ az intézmény képviselőjére jogosult neve ▪ az oktatás munkarendje ▪ Gyermekétkeztetés ellátásának módja: 	<p>18295067-2-07</p> <p>10400889-00027263-00000000</p> <p>Vuityné Sárándi Klára igazgató nappali</p> <p>Vértesacsai telephelyen: melegkonyha működtetésével biztosított. Kapacitás kihasználás céljából más nevelési oktatási intézmények és felnőttek számára is biztosít étkeztetést, munkahelyi étkeztetést.</p> <p>Lovasberényi székhelyen: a Lovasberényi Önkormányzattal kötött szerződés formájában biztosított</p>
m) Az alapító okirat kelte, hatálya:	2016. 08.15.
n) Fenntartói határozat száma:	1/2016.05.19.

Kelt, Lovasberény, 2016-05-19

ph.

.....
Bori János
egyházközségi gondnok

.....
Hajdú Szabolcs Koppány
lelkipásztor

BEVEZETŐ

NEVELÉSI PROGRAM

„Boldog az ember, aki megtalálta a bölcsességet,
És az az ember, aki értelmet kap.
Mert több haszna van ennek, mint az ezüstnek,
És nagyobb jövedelme, mint a színaranyak.”
(Példa 3, 13-14)

A Magyarországi Református Egyház közoktatási intézményeinek közös nevelési célkitűzései

A Magyarországi Református Egyház- Jézus Krisztus missziói parancsának engedelmeskedve, az évszázados gyakorlat folytatásaként, a Magyar Köztársaság Alkotmánya és a Magyarországi Református Egyház Alkotmánya, továbbá a lelkiismereti- és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló hatályos törvények és egyéb jogszabályok alapján- közoktatási intézményeket tart fenn.

Működésük és rájuk vonatkozó egyházi szabályozás nem lehet ellentétes azokkal a jogszabályokkal, amelyek a fenntartótól függetlenül valamennyi magyarországi közoktatási intézményre vonatkoznak, ha azok nincsenek ellentétben a Szentírás parancsaival.

A gyermek és adottságai Isten ajándéka. A nevelés alapvető színtere a család. A keresztelekor tett szülői és gyülekezeti fogadalom megvalósulásának egyik lehetséges helyszíne a református közoktatási intézmény, amely a gyereket Krisztusban testvérnek fogadja el.

Jézus Krisztus missziói parancsa: „... **tegyetek tanítványokká minden népet...**”(Mt 28,19) nem csupán az Egyháznak szól, hanem a családnak, az iskolának is. A református iskola jó lehetőség arra, hogy segítse a szülőket és a gyülekezetet abban, hogy valóra válthassák a gyermek keresztelekor tett ígéretüket, amely szerint úgy nevelik és neveltetik őt, hogy ha majd felnőtt, a konfirmáció alkalmával ő maga önként tegyen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről a gyülekezet előtt”.

A református iskola keresztyén közösség. Olyan hitvalló (lehetőleg református) pedagógusokat feltételez, akik hivatásukat Istentől kapott küldetésnek tekintik. Életpéldájukkal, minden megnyilvánulásukkal keresztyénné, krisztusi emberré kívánják nevelni a tanítványaikat.

A Magyarországi Református Egyház **református vallású diákjaiból öntudatos, hitvalló magyar reformátusokat** kíván nevelni iskoláiban.

- **Reformátusokat**, tehát olyan keresztyéneket, akik életének zsinórmértéke a Szentírás, elfogadják ősi hitvallásaikat, a Heidelbergi kátét és a II. Helvét hitvallást; s akik tudják, hogy Isten választotta ki őket, s ha Tőle kérnek segítséget, a Szent Lélek alkalmassá teszi őket feladataik elvégzésére.

Olyan **magyar** reformátusokat, akik a magyar kultúrát — elsősorban rendkívül gazdag anyanyelvünket és népi kultúránkat — megbecsülik, azt tisztán megőrizni, gazdagítani és továbbadni kívánják; ismerik és szeretik hazájukat, az itt élők és a határainkon kívülre szorult magyarok múltját, jelenét, értékeit, szívesen vallják magukat magyarnak, s családjukért, egyházukért, hazájukért áldozatokra készek.

- **Öntudatos, hitvalló** magyar reformátusokat, akik tudják, hogy Kiben és miért hisznek; képesek önállóan, logikusan gondolkodni, cselekedni; törekednek önmaguk és környezetük megismerésére, megóvására, jellemük, erkölcsi ítélőképességük és ízlésük fejlesztésével a jó és a rossz, az igaz és a hamis, a szép és a rút egyre biztosabb megkülönböztetésére, a valódi értékek felismerésére és tiszteletére, a különböző tudományterületeken és művészetekben alapos ismeretek megszerzésére, testi-lelki-szellemi harmóniában történő életvitelre, embertársaik segítségére, a hit ajándékának elfogadásához szükséges ismeretek, élmények, tapasztalatok megszerzésére, felelős helytállásra.

A Magyarországi Református Egyház, iskoláiban **a nem református vallású diákjait** öntudatos magyar keresztyénekké kívánja nevelni. Lehetővé teszi számukra saját vallásuk-felekezetiük hitvallásainak megismerését, ugyanakkor elvárja tőlük a református értékek ismeretét és tiszteletét.

A református iskola **úgy tudja elérni fenti nevelési céljait**, hogy megismerteti növendékeit a Biblia igazságaival és az egyháztörténet máig érvényes tanulságaival; a hiteles krisztuskövetés vonzó személyes példáját nevelői által is a tanulók elé állítja; hitéletének közösségi alkalmi révén a gyülekezeti életben való felelős részvételre indít; növendékeiben felkelti a tudásvágyat, és megalapozza a magas szintű önművelés igényét; növendékeit a

tudományok segítségével rávezeti a teremtett világ megismerésének és megőrzésének fontosságára; a kultúra időtálló értékeinek közvetítése által fogékonyá teszi őket a szépre; a reál és humán tudás átadásával kifejleszti bennük a józan, kritikus és önálló gondolkodás és a felelős cselekvés képességét; gondosan ápolja az anyanyelvet és a magyar nemzeti hagyományokat; megérteti tanítványaival, hogy a világ megismeréséhez elsősorban saját nyelvükön, kultúrájukon keresztül vezet az út; rendszerességével és következetességével a személyes és társadalmi szintű kötelességtudat és áldozatvállalás mintáját állítja növendékei elé.

A fenti célok elérése érdekében a Magyarországi Református Egyház iskoláinak az a **feladata**, hogy imádsággal, igényes nevelő-oktató munkával, a magyar református iskolák hagyományainak, a keresztyén közösség nevelőerejének, a legfejlettebb tudományos és technikai eredményeknek-eszközöknek, valamint a családokkal és a gyülekezetekkel kiépített gyümölcsöző kapcsolatoknak a felhasználásával a lehető legtöbbet tegye meg azért, hogy minden növendéke fel tudja mutatni azokat a képességeit, amelyeket csak ő maga kapott a Teremtőtől.

Sola scriptura

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy Istent nem lehet másképp megismerni, csak a kijelentésből. Annyit tudunk róla, amennyit önmagáról kijelentett. Ennek a kijelentésnek írott dokumentuma a teljes Szentírás, melyben az isteni kijelentés olvasható. Ebben az értelemben mondhatjuk, hogy hitünk és életünk zsinórmértéke a Biblia. A református iskolát, tehát oktató tevékenységünket a Bibliához való igazodás határozza meg.

Nem csupán arról van szó, hogy a hittanórákon és az istentiszteleti alkalmakon beszélünk a Bibliáról, hanem mindig és mindenütt. Így elkerülhető az a veszély, hogy elválik egymástól a hit és a tudás.

Ezt a következő formában kívánjuk kivitelezni:

- minden tanítási héten áhítatot tartunk,
- a kötelező hittan- és egyházzenei óra beépül az órarendbe,
- megemlékezünk iskolai keretben vagy gyülekezeti közösségben az egyházi ünnepekről,

- a tanév csendesnappal kezdődik és végződik,
- komoly odafigyeléssel választjuk meg a tankönyveket a Református Pedagógiai Intézet ajánlásaira tekintettel,
- a tantárgyak közül a magyar, a történelem, az ének tantervekben a bibliai ismeretek átadása is helyet kap,
- minden oktató tananyagot a Biblia mérlegére állítunk.

Sola gratia

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy életünk, üdvösségünk egyedül Isten Krisztusban nyújtott kegyelmének köszönhető. A magunk erejéből Őt meg nem ismerhetjük, életünk, munkánk neki köszönhető. Ilyen módon mindannyian kegyelemben részesülünk. Ez a tény iskolánk légkörének a meghatározója. A kegyelem azt is jelenti, hogy nem rászolgáltunk, mert akkor nem lenne kegyelem. Kegyelemre azért szorulunk, mert bűnösök vagyunk, s ebből az állapotból másképp nem szabadulhatunk (Róma 3,10-12).

Ezért iskolánk légkörére az alábbiak lesznek jellemzőek:

- szeretetteljes emberi kapcsolatok megvalósítására törekszünk tanár és diák, a diák és diák, a tanár és szülők, tanár és tanár tekintetében,
- a fegyelmezés dolgaiban tudni kell a megbocsátással is élni, mert mindannyian bocsánatból élünk,
- a tanulók személyiségét tiszteletben tartjuk,
- diákjaink előre megismerik a velük szemben állított követelményeket,
- a tanulókat bevonjuk az iskolai élet szervezésébe az őket érintő területeken,
- a tanulók egymás közötti kapcsolatában hangsúlyozzuk és felügyeljük az Isten előtti egyenlőséget.

Sola fide

Reformátor atyáinkkal együtt valljuk, hogy Isten Krisztusban felkínált kegyelme csak hit által lehet a miénk. A keresztyén hit Isten igéjének meghallásából fakad (Róma 10,17).

Tudjuk, hogy a hit nem tanítható, egyedül Isten ajándéka.

Munkánkat az alábbiak szerint végezzük:

- a nevelők magatartásukkal református keresztyénhez illő módon élnek és dolgoznak,
- beszédünkből Krisztus lelkülete árad,
- az istentiszteleti alkalmak látogatása a nevelők számára legyen magától értetődő,
- református tanulóink esetében arra törekszünk, hogy egyházunk hitvalló tagjaivá lehessenek,
- nem református tanulóinkat saját vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett református egyházunk értékeinek megbecsülésére neveljük,

Solus Christus

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy Jézus Krisztus Isten egyetlen Igéje. Róla szól a Biblia, mint írott ige, róla beszélnek a sákramentumok. Ő az egyház feje és a világ Ura. Övé minden hatalom mennyen és földön (Mt 28,18). Általa juthatunk csak el Istenhez (Jn 14,6). Iskolai tevékenységünkben a dicsőséges Úrhoz fordulhatunk. Református iskolánk feladata egyetlen mondatban összefoglalható: Krisztus követésére odaszánjuk magunkat.

Soli Deo Gloria

Hitvallásaink szerint minden Isten munkája, amiről eddig számot adtunk. Ezáltal iskolánkban:

- magunkat hálából szánjuk Krisztus követésére,
- mivel Isten minden megtett értünk, mi is mindent megteszünk érte,
- munkánkat nem a „kell” kényszere, hanem a „lehet” szabadsága határozza meg,
- elért eredményeinkért Istent dicsőítjük.

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Pedagógiai alapelveink, értékeink

A református iskola a hagyományt, az értékeket, az értékrendet védi, ezzel magát az embert védi.

- Olyan feltételeket igyekszünk teremteni, és olyan munkát végezni, hogy tanulóink testileg – lelkileg egészséges, felelős közösségi emberként tudjanak élni a mindennapokban.
- Kiemelt feladatnak tekintjük a tanulókra való személyes odafigyelést, a személyre szabott foglalkozást mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás terén.
- Arra törekszünk, hogy iskolánkban jó hangulatban, szép környezetben tanuljanak a gyerekek. Tevékenységünket szolgálatnak tekintjük, melyet a társadalmi és a partneri igényeknek megfelelően szeretetteljes, keresztyén légkörben végzünk.
- Kiemelt feladatnak tartjuk, hogy az egészséges életmód megismert elemei épüljenek tanulóink személyiségébe.
- Célunk: a szilárd alapkészségek kialakítása mellett megtartani, keresni a szépet, a jót, az érdekeset, a hasznosat; kedvvel, örömmel szerezeni az ismereteket; s kitartással eljutni a kitűzött célig.
- Azért dolgozunk, hogy diákjaink harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában boldogulni tudó emberekké váljanak. Olyanokká, akik a megszerzett tudást értéknek tekintik és használják. Akik egyéni értéknek tekintik boldogulásukat, a családjukat, a nemzetüket, a keresztyén egyházat és az emberiséget szolgálva tudják elérni, önmagukat és környezetüket mindig fejlesztve, jobbítva.
- Arra törekszünk, hogy ápoljuk, továbbvigyük hagyományainkat, a családi tradíciókat, a felelősségtudatot, a felnőttek tiszteletét, a szülőföld, a szabadság, a keresztyén értékek, a munka szeretetét.
- Célunk a művészeti nevelés által bővíteni a gyerekek ismereteit, a szép iránti érzékenységüket, és igényüket fejleszteni.

TÁMOP/HEFOP - Kiemelt területek:

- **Kompetencia alapú oktatás**
- **A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrált oktatása**
- **Esélyegyenlőség érvényesítése**
- **Szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása**

Célok, feladatok:

1. Korszerű, **keresztyén** természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulóink eszközként használnak a valóság viszony-rendszerének megértéséhez, és alkalmaznak különböző cselekvés-formákban.
2. Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.
3. Fontos a tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés, és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget teremt a különleges bánásmódot igénylő tanulók számára is.
4. A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása. Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
5. Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéne fontosságával.
6. Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvoktatás.
7. Az IKT-eszközök alkalmazásának folyamatos bevezetése /Internet, e-tananyagok, projektmunkák/.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elérését, és a célok megvalósítását elősegítse. Ezt szolgálják tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó rendszeres és komplex értékelés valamint az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre, közösségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek. Mivel iskolánk nevelő-oktató tevékenysége 1-8 évfolyamig terjed, ez fokozottan szükségessé teszi az egységes cél- és feladatrendszer mellett az életkorhoz, a nevelő-oktató munka négy szakaszához alkalmazkodó eszközök, eljárások kialakítását, alkalmazását.

TÁMOP/HEFOP célkitűzések:

- A sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése
- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerinti – egyénre szabott fejlesztése
- A kompetencia alapú oktatás segítse a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítását, illetve megvalósulását.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése
- Digitális írástudás elterjesztése
- Önálló intézményi innováció megvalósítása, folyamatossá tétele

A kompetencia alapú oktatás implementációja

- A kompetenciamérések eredményeinek felhasználása, javító tevékenységek megszervezése, a bevezetett kompetencia területekhez kapcsolódóan.
- Az eltérő képességű és szociális helyzetű tanulók együttnevelését, oktatását meghatározó célok és sikerkritériumok megfogalmazása. (HH; HHH; különleges bánásmódot igénylő tanulókkal való foglalkozás megszervezése)

Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszköz-és eljárásrendszere:

TÁMOP/HEFOP: A célok megvalósulását szolgáló módszerek, szervezési módok, tanulás-szervezési eljárások:

- tevékenykedtetésre épülő tanulásszervezés,
- projektoktatás,
- témahét,
- háromhetet meghaladó projekt,
- projektnap
- műveltségterület tantárgyi bontás nélkül, moduláris oktatás, stb.
- tantárgytömbösített oktatás
- az info-kommunikációs technológia, mint eszköz és taneszköz alkalmazása.
- kooperatív technikák alkalmazása, csoportmunka
- frontális osztálymunka

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében az integrált nevelést segítő **sérülés specifikus fejlesztés**, egyéni továbbhaladás, értékelés biztosítása.

A nevelési-oktató feladatok aktuális **eljárásrendjét** minden tanév elején a munkatervben határozzuk meg.

Céljaink és feladataink eredményes teljesítése érdekében fontos számunkra:

- A NAT szabályozásának megfelelően a kulcskompetenciák fejlesztése.
- A kompetenciamérések tapasztalataiból kiindulva a tanulói különbözőségek idejében történő felismerésével, a szervezeti keretek biztosította lehetőségek függvényében, egyénre szabott haladási ütem biztosítása.
- A tanítási órákon differenciált tevékenységi formák szervezése, a rendelkezésre álló éves órakeret racionális felhasználásával csoportbontásos oktatás, korszerű taneszközök, hatékony, változatos tanítási módszerek alkalmazása, a tanulás tanítása, sikeres új pedagógiai eljárások, módszerek kipróbálása, „honosítása”, elterjesztése, a tanulói tevékenykedtetés előtérbe helyezése.

- A kompetencia alapú oktatás bevezetésével tartalmi fejlesztések megvalósítása Vértesacsán **(az iskola helyi tantervében és az éves munkatervekben részletesen szabályozott módon)**:
 - Adott tanulócsoportban, a „Szövegértés-szövegalkotás” kulcskompetencia területen tanévet átfogóan, teljes tanórai lefedettséget biztosító kompetencia alapú oktatási program, programcsomag bevezetése, alkalmazása.
 - Adott tanulócsoportban, a „Matematika” kulcskompetencia területen tanévet átfogóan, teljes tanórai lefedettséget biztosító kompetencia alapú oktatási program, programcsomag bevezetése, alkalmazása.
 - Adott tanulócsoportban, a választott kulcskompetencia területen tanévet átfogóan, teljes tanórai lefedettséget biztosító kompetencia alapú oktatási program, programcsomag bevezetése, alkalmazása.
 - Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása, legalább egy műveltségterületen.
- Az implementációs tevékenységet segítő, a kulcskompetenciák fejlesztését támogató modern pedagógiai módszertan alkalmazása Vértesacsán:
 - Legalább egy, három hetet meghaladó projekt megszervezése tanévenként
 - Legalább egy témahét megszervezése tanévenként
 - Legalább egy moduláris oktatási program megvalósítása tanévenként
- IKT eszközök használata, digitális készségek fejlesztése, azaz a digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, digitális készségek fejlesztése.
- A hátrányos helyzetű és a különleges bánásmódot igénylő tanulók esélyegyenlőségének javítása, a gyerekek integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása, az elsajátítottak intézményi adaptációjának megvalósítása, a szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.
- Az intézmények közötti horizontális tanulás elősegítése érdekében, az iskolánk sajátosságainak megfelelő, a tervezett fejlesztésekhez illeszkedő, már kifejlesztett, kipróbált és jól bevált pedagógiai módszerek, eljárások megismerése, adaptációja, "jó gyakorlatok" átvétele, alkalmazása és terjesztése.

- Az intézmények közötti szakmai együttműködések, más referencia intézményekkel való együttműködések kialakítása. A pedagógusok horizontális együttműködési, tanulási lehetőségeinek megteremtése, referenciainstanznyi szolgáltatások végzése és igénybe vétele.
- Az intézmény saját innovációinak megvalósítása, amely a helyi igényekhez igazodva, az egyéni fejlesztéseket, a nevelés-oktatás eredményességének fokozását, az esélyegyenlőség kiteljesítésére hatékony és sikeres, az egyéni fejlődést támogató oktatási utak, programok, nevelési eljárások, tanulásszervezési módok kidolgozását, azok gyakorlati megvalósítását szolgálja.
- Átfogó intézményfejlesztés megvalósítása, a fejlesztések eredményeinek az intézmény mindennapi gyakorlatába való beillesztését, a pedagógiai szemléletváltást segítő tevékenységek megvalósítása, ezen belül az intézmény pedagógiai dokumentumainak módosítása, oly módon, hogy az iskola pedagógiai innovációjának fenntarthatóságát biztosítsa.
- Az iskola pedagógiai programjának és informatikai stratégiai tervének összehangolása az IKT alapú kompetenciafejlesztés céljaival.
- Következetes, fokozatosan nehezedő követelménytámasztás, és a tanulói teljesítmények változatos formájú, személyre szóló folyamatos ellenőrzése, értékelése.
- Szakértői vélemény alapján, a központilag biztosított illetve a fenntartótól kapott órakeret felhasználásával fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások szervezése különösen a különleges bánásmódot igénylő gyermekek számára.
- Tehetséges tanulók korai felismerése, differenciált foglalkoztatásuk, fejlesztésük biztosítása és „menedzselése”, a kimagasló teljesítmény elismerése, jutalmazása.
- Községi, iskolai szintű rendezvények, ünnepélyek, megemlékezések, projektzáró rendezvények szervezése, változatos programkínálat biztosítása, valamint a szabadidő hasznos eltöltésének változatos módon történő segítése.
- A diákönkormányzat hatékony működéséhez nélkülözhetetlen információk, személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelés-oktatás folyamán alakulnia kell a gyermekek személyiségének, vagyis szükséges, hogy átéljék emberi méltóságukat, szabadságuk következményeként a felelősséget.

Nem beszélhetünk addig a személyiségfejlesztésről, amíg nem biztosítjuk az alapvető készségek, képességek fejlesztését. Tudatában kell lennünk annak, hogy a személyiségfejlesztést csak a szülőkkel együtt tudjuk megvalósítani; ill. annak, hogy a gyerekekre hatnak az iskolán kívüli közösségek is.

A személyiségfejlesztés feladatait a következő területekre bontva adjuk meg, összhangban a pedagógiai program alapelveivel, cél- és feladatrendszerével, valamint a NAT-ban képviselt értékekkel és a helyi sajátosságokkal:

- Az értelem művelése
- Segítő életmódra nevelés
- Egészséges és kulturált életmódra nevelés

Az egyes területekhez a következő konkrét feladatok elvégzését látjuk fontosnak:

- a) Az értelem művelésénél fontos a megismerési vágy, a felfedezési vágy, a játékszeretet és az alkotásvágy fejlesztése. Ezzel egyidejűleg fejlesztenünk kell a tanulási képességeket is: a kognitív műveleteket, a megismerést, a gondolkodást, a kommunikációt, valamint a tapasztalati és értelmező tanulást, mindezt a következetes kompetencia alapú oktatáson keresztül.
- b) A segítő életmódra nevelés a keresztyén értékrend megismerését, ennek elfogadását, e szerinti viselkedés kialakítását, valamint a viselkedéshez szükséges képességek kiépülését jelenti. Az igazon, a jón, a szépen, nyugszik, példát maga Jézus adott: **"Példát adtam nektek: amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek."/Jn. 13, 15/**

Jézus példájának megismerése és elfogadása fokozatosan történik. Először a gyerekeknek el kell sajátítaniuk a keresztyén viselkedés alapvető szabályait, meg kell érteniük a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség szerepét. Olyan iskolai életrendet kell kialakítanunk, amely a hétköznapi életben elősegíti, hogy a tanuló megtapasztalhassa a kölcsönös megértés,

együttérzés, segítőkészség előnyeit, hiányuk következményeit. A közvetlen megtapasztalás mellett nagy szerepük van a közvetett hatásoknak, élményeknek is (élő és történelmi személyek; a szentírás alakjai, példázatai, eseményei; irodalmi hősök, csoportok)

Ahhoz, hogy a jézusi ember szokásait ki tudjuk alakítani, szükséges olyan légkörnek a megteremtése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak. Fontos az élményszerű, pozitív minták felkínálása személyes példamutatással, irodalmi, bibliai, történelmi szereplők tetteinek, magatartásainak átélési lehetőségével; a negatív, antiszociális minták hatásának a csökkentése.

Meghatározó a pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása az osztályokban, a tantestületben, az iskolában, amelyben úgy a tanulók, mint a pedagógusok biztonságban és jól érzik magukat.

A segítőképesség fejlesztéséhez az iskolának fel kell kínálni a segítség sokféle lehetőségét és módját.

Az együttműködési képesség fejlesztéséhez a pedagógusnak rendszeresen kell élnie a segítő együttműködés formáival, (együtt cselekvés, közös kirándulás, közös feladatmegoldás)

c.) Egészséges és kulturált életmódra nevelés

A református iskola a teljes ember nevelésére hivatott. A teljes ember kifejezés magába foglalja azt, hogy az ember testből és lélekből áll. Feladatunk tehát úgy nevelni a ránk bízottakat, hogy testileg-lelkileg egészségesek legyenek. Közvetve vagy közvetlenül, minden tevékenységünkkel ezt kell elősegíteni.

Mindezt a közösségben, a közösség által kívánjuk elérni. Ezért célunk az iskolai formális közösségek fejlesztése.

Ennek érdekében feladatunk:

- minden tevékenységünket – az oktatás és a nevelés területén egyaránt – a gyerekek szeretete hassa át,
- meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesztjük a gyermekek személyiségében rejlő értékeket,

- a tárgyi tudás mellé a gyermek szerezzon olyan kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani tudja,
- tanítsuk meg őket az egyéni és csoportos versenyzésre,
- elsősorban személyes példamutatással neveljük gyermekeinket,
- lehetőségeink szerint a gyermekek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének megfelelő változatos programokat, tevékenységi formákat,
- kiemelten hangsúlyt fektessünk a kulcskompetenciák fejlesztésére,
- jól együttműködünk más, elsősorban református iskolákkal,
- a szülőkkel olyan szemléletben tudjunk együttműködni, hogy az iskola és a szülő egyaránt érezze, hogy közösek a céljaink a céljaink,
- szülők támogatása gyermekük nevelési nehézségei esetén.

TÁMOP/HEFOP:

A személyiség komplex fejlesztése: az értelem kiművelése mellett a gyermek önmagához, a különböző közösségekhez való viszonyának fejlesztése.

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét – megkülönböztetett figyelemmel a különleges bánásmódot igénylő tanulókat is - széleskörűen fejlessze.

Az egyéni tanulási útvonal, a differenciált fejlesztés biztosítása.

Fő feladat:

- a tanulás iránti motiváció fejlesztése,
- a tantárgyak közti merev határrendszer csökkentésével a komplex fejlesztés megvalósítása, oktatás és nevelés egységes feladatellátása, tantárgyi koncentráció folyamatos alkalmazása
- a tanítási-tanulási folyamatban, alkotó jellegű feladatok biztosítása.

3. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Egészségnevelési, egészségfejlesztési program

Alapfogalmak

Mi az egészség?

- Testi, lelki, szociális jól-lét állapota, nem a betegség hiánya
- Alkalmazkodóképesség a környezet változásaihoz
- Összhang a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségek közt.
- Kiteljesedése az egyén társadalmi integrációjától is függ (család, iskola, más közösségek)

Egészségnevelés:

A tanulók egészségkultúráltsági szintjének emelésével egyidejűleg olyan tevékenység kialakítása, amely az ismereteket aktív magatartássá formálja.

Egészségfejlesztés:

Magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, mentálhigiéné, az öngyógyítás feladatait, módszereit.

Az egészségnevelés célja:

Az egészség, mint elfogadott érték épüljön be az iskola mindennapjaiba. A nevelés során növekedjen a tanulók felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt. Célunk, hogy megtanítsuk diákjainkat az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre.

Célunk továbbá az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása. Programunk tartalmazza a mindennapi testedzés megvalósítására szolgáló programot is.

Az egészségnevelés alapelvei:

- a szellemi, a testi és a lelki nevelést egyformán fontosnak kell tekinteni
- tervszerű, szervezett, rendszeres tevékenység
- kiterjed minden tanulóra
- résztvevője az iskola minden dolgozója
- helyes cselekedésre serkentő
- segíti az „egészséges iskolai légkör” kialakulását
- személyiség megerősítése

- csoportfelelősség területét szélesíti, bővíti (iskolavezetés, tanár, diákcsoport)

Egészségnevelés, fejlesztés területei:

a./ Testi nevelés:

- személyi higiéné
- környezethigiéné
- környezetvédelem
- testnevelés- és sport – több mozgás
- egészséges táplálkozás
- balesetek megelőzése
- elsősegélynyújtás
- időben orvoshoz fordulni – szűrővizsgálatok
- megelőzésre nevelés
- biztonság igénye
- szexuális nevelés (szerelem, házasság, nem kívánt terhesség)
- életkorral járó biológiai sajátosságok

B/ Pszichohigiénés nevelés:

a./ Egészséges életvezetés

- napi és heti életritmus
- alvás, tanulás, munka, játék
- ellenállni a reklám nem kívánatos hatásainak
- fogyasztói szokások
- pozitív értékrend kialakítása
- a jó közérzet, a boldogság és sikeresség szükségletének kontrollálása – belső harmónia

b./ Stresszelhárítás

- apróbb sikertelenség elviselése
- konfliktusok megoldása, problémamegoldás

- önismeret, én-tudat
- dönteni tudás

c./ Deviancia megelőzése

- szenvedélybetegségek megelőzése
- dohányzás-, alkohol-, drogtagadás
- társas kapcsolatok egészségi, etikai kérdései

d./ Érzelmi nevelés

- az életkorral járó pszichohigiénés életmódi tennivalók
- érzelmeket felismerni, kifejezni saját erőnyeit, gyengéit felmérni, érzéseket kezelni
- empátia-képesség fejlesztése, segítőkészség, felelősségérzet, akaraterő fejlesztése

C/Szociális higiénés nevelés:

a./ Kedvező társas kapcsolatok építése, fenntartása

- barátságok kialakítása
- kommunikáció fejlesztése
- kreativitás, aktivitás, együttműködés, vitakultúra fejlesztése, megtartása
- etika, érték szabályok kialakítása, korlátokat felállítani és elfogadni (házirend)
- szerepfeszültségek feloldása, érintkezési zavarok megelőzése
- társadalmi izoláció megelőzése (hátrányos helyzetűek)
- társadalmi támaszok (család, barát, egyesület, kisközösség...) fontossága, előnyei

Az egészségnevelés szinterei

A./ Tanítási órákon

Minden tanár, tanító képes arra, hogy a szaktárgyában megtalálja az egészség propagálásának lehetőségeit és ezeket építse be a tananyagba. Ezt a kerettanterv sok helyen elő is írja a tantárgyak tartalmi részében. A biológia, kémia, technika, természetismeret, rajz, irodalom tantárgyak pedig különösen alkalmasak célkitűzéseink megvalósítását segíteni. Az iskolában dolgozó minden pedagógus és alkalmazott személyes példamutatása is hirdesse az egészségnevelés fontosságát.

B./ Egészségnevelés a testnevelési órákon

- A választott kerettanterv alapján készült helyi tanterv szerint a testnevelés tantárgy oktatásának: gimnasztika, atlétika, torna, két szabadon választott labdajáték, küzdősportok, úszás, szabadidős sportok
- Az életmód és a tartási rendellenességek gyakorisága miatt órák elején tartásjavító gerinctorna bevezetése.
- A tanulók általános fizikai teherbíró képességének mérése (évente kétszer)
- Minőség-ellenőrzés: a tanulók egységes mérése, értékelése, és minősítése
- Az iskolaorvos és védőnő vizsgálati módszereinek, illetve adatainak kibővítése, hogy felvilágosítást kapjanak a tanulók funkcionális állapotáról.

C./ Egészségnevelés az osztályfőnöki órákon

Az osztályfőnök összefogja, egységben láttatja a szaktárgyak idevágó, de szerteágazó ismereteit és az életvezetés tudatosságára nevel.

Ilyenek pl. a táplálkozási szokások, a szükségtelen „túlcsomagolás”,

Az osztályfőnöki órák egészségneveléssel foglalkozó témaköreibe minden évfolyamon beépítjük a stressz- és konfliktuskezelés technikáinak tanítását.

D./ Egészségnevelés tanórán kívül

a. Szakmai szervezetekkel való együttműködés

Védőnői ügyelet biztosítása;

Egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, szemészet, hallás vizsgálat, stb.);

Egészségügyi felvilágosító előadások;

b. Versenyekre való felkészítés

Ajánlott versenyek:

- Sport: kézilabda, labdarúgás, atlétika
- Egészségvédelem: elsősegélynyújtó, drogprevenációs-nap

A tanulók igényei szerint más sportágakban, egészség-és környezetvédelmi témákban is szervezünk, biztosítunk felkészülési lehetőséget.

A foglalkozások az iskola tornatermében, udvarán, és termeiben zajlanak délutánonként.

c. Részvétel megyei, vagy országos akciókban és programokon

Rendszeresen részt veszünk a megyei, illetve országos sport, egészség- témájú programokban, pályázatokon.

A helyi Vöröskereszttel ápoltt jó kapcsolatok révén részt veszünk a Vértadások szervezésében, a mozgósításban.

Bekapcsolódunk a drogprevenációba, és a szerfogyasztást megelőző folyamatokba.

d. Helyi kezdeményezések

Témanapok

Olyan témanapokat kívánunk meghonosítani, amikor a diákok érdeklődésüknek megfelelő szervezett programokon vehetnek részt. Meghívott előadókkal, szervezetekkel vesszük fel a kapcsolatot.

Ilyen témanapok a következők:

Diáksport-nap: egész napos rendezvény, sport, egészség, baleset megelőzés

Dohányzásmentes Világnap: filmvetítés, beszélgetés

A továbbiakban újabb témákban hívjuk fel diákjaink figyelmét: **2-3 jeles nap** (Egészségügyi Világnap, Nemzetközi Vöröskereszt Napja, Lelki Egészség Napja) kapcsán az ügy fontosságára.

Ennek lehetséges módjai:

- helyi rajzverseny és kiállítás (diákok által szervezeten)
- faliújság
- előadás felkért előadóval
- helyi vetélkedők
- futóverseny stb.

Iskolai étkeztetés az egészségnevelés folyamatában

Az egészségnevelés és fejlesztés fontos területe az egészséges táplálkozás. Az átlagos magyar étkezési szokások miatt sok a túlsúlyos és – sajnos – egyre több az alultáplált fiatal. Az iskolai étkezés milyensége és mennyisége ezért kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon. A kulturált étkezés lehetőségének biztosítása nevelőmunkánkat is segíti.

a. Az iskola megfelelően felszerelt ebédlővel és melegítő konyhával rendelkezik. Az étkeztetés szervezésével igyekszünk biztosítani a kellő időt az ebéd elfogyasztására. Az ételt szállító konyha javarészt gyermekétkeztetést lát el, illetve saját üzemeltetésű konyhánkon is főzünk, ezért kiemelt szempont az egészséges táplálkozásra való törekvés (az alapanyagoknak és az adalékanyagoknak az egészséges táplálkozás követelményeit szem előtt tartó megválasztása).

b. Intézményünk hiányosságai közé tartozik, hogy jelenleg nem tudunk diétás ételt biztosítani a rászoruló (lisztérzékeny, diabetes betegségben szenvedő) gyermekeknek.

Mindennapos testmozgás

Statisztikai adatokkal igazolható, hogy az általános iskolás korú gyermekek felénél diagnosztizálható valamilyen tartási rendellenesség, gerincferdülés, statikai lábbetegség. Ezek az általános iskolában kezdődő és a középiskolában fokozódó elváltozások rendszeres testmozgással, célirányos gimnasztikával megelőzhetőek lennének. Az elváltozások gyakorisága nem igazolja a testnevelési órák hatékonyságát. Nem az a fontos, hogy minél nagyobb erő kifejtésre serkentsük a fiatalokat, hanem azzal tudunk segíteni, ha megadjuk a lehetőséget a mindennapi testmozgásra.

A./ Célok, alapelvek

- Minden tanuló minden nap vegyen részt valamilyen testmozgásban
- Testnevelés órán megfelelő terhelést kapjon
- Minden testnevelés órán legyen gimnasztika, és a helyes testtartást, helyes légzést kialakító gyakorlatok, igény esetén gyógytorna gyakorlatok
- Minden testnevelés órán a testmozgás örömöt és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Érvényesüljön a testnevelés személyiségfejlesztő hatása
- Tanítsunk olyan sportokat is, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében (szabadidő sportok, játékok, aerobik)
- A tanulók testi-biológiai fejlődése csak rendszeres, napi testneveléssel és sporttal s(testmozgással és testedzéssel) biztosítható. Ez a feladat sem előbbre, sem későbbre nem hozható és semmiféle más tevékenységgel nem helyettesíthető.
- A kisgyermek a legmaradandóbb élményüket életük elő tíz évében gyűjtik. Ha a testi készség és képességfejlesztés ebben az életkorban elmarad, a későbbiekben nem, vagy csak alacsony szinten pótolható. Ezért az alsó tagozaton kiemelt szerepet szánunk a testi nevelésnek.
- Fizikai képességek kialakítása és fejlesztése (is) csak az érzékeny szakaszokban gazdaságos (Pl. az úszástanulás érzékeny időszaka 3-10, az ügyességé 10-13 éves kor), ezért ezeket lehetőség szerint így végezzük.

B./ A mindennapos testedzés formái

A 2012/2013. tanévtől kezdődően - felmenő rendszerben - heti 5 testnevelés óra kerül bevezetésre.

A mindennapi testnevelés megvalósítása az alábbiak szerint történik:

a. Az alsó tagozaton a heti testnevelés órák száma: 4

iskolai heti néptánc órák száma: 1

b. A felső tagozaton a heti testnevelés órák száma: 4

iskolai heti néptánc órák száma: 1

c. Sportköri, ill. tömegsport órák lehetősége mindkét tagozaton mindennap biztosított
Sportköreinket az adott tanév elei igényfelmérés alapján szervezzük:

Lehetőségeink: kézilabda
 labdarúgás
 kosárlabda
 asztalitenisz
 játékos, alternatív testedzési formák

d. Szabadidő kibővítése

- a tornaterem használatának további lehetősége időbeosztás szerint
- udvari sportpályák használata stb.

e. A napközi otthoni szolgáltatásunkat igénybe vevő diákok a délutáni programjuk részeként tornatermi vagy udvari testnevelési foglalkozáson vesznek részt minden nap.

f. Úszásoktatás

Az iskola ajánlja a szülőknek, hogy az úszni még nem tudó alsó tagozatos tanulók úszásoktatásban vegyenek részt. Az oktatást az iskola megszervezi, biztosítva annak személyi feltételeit is. Az iskolai költségvetés függvényében a mindenkori 3. osztály tanulói ingyenes úszásoktatásban részesülnek. Ennek eldöntése mindig az adott évre vonatkozó költségvetés elkészítésekor történik.

Segítő kapcsolatok, partnerek

- szülők, család
- iskolai szülői munkaközösség,
- iskolaorvos, háziorvos, védőnő
- gyermekjóléti szolgálatok, családsegítők
- rendvédelmi szervek ifjúságvédelmi munkatársai (DADA program)
- Magyar Vöröskereszt helyi csoportja
- ANTSZ
- helyi sportegyesületek

4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az ember társas lény, közösségre van szüksége, az Istenhez is csak a közösségen keresztül jut el. Az iskolára - hiszen a gyerek ideje nagy részét ott tölti - óriási szerep hárul, amelyet nem lehetne elhízázni: közösségi embert formálni az egyénből és egyben olyan közösséget formálni a csoportból, amely a közösség erejét a keresztyén értékrend szerint, pozitív célok eléréséért, használja fel.

Ahogy a személyiség fejlesztésnél a jézusi ember az eszményi, úgy a közösségformálásnál a jézusi közösség a cél. Alaptörvény: a szeretet - igazi értelmében véve. **"Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt." /Jn. 13, 35/**

A közösségfejlesztést nem lehet beszűkíteni egy tanórára. **Fontos a tanórán kívüli foglalkozásokon** (napközi, kirándulás, tábor, szakkörök...) törekedni a közösség formálására. Aki ezt a folyamatot irányítja az a pedagógus. Nem szabad elfelejtenie, hogy megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, példaként áll a diákok előtt; s csak akkor tud sikeresen közösséget formálni, ha ő is közösségi ember. Ezért fontos, hogy a tantestület is nagyon jó, igazi közösséggé váljon.

Feladataink:

- A tanuló ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- A közösségben találja meg az igazi helyét. Tanuljon meg engedelmeskedni, alkalmazkodni, ha vezetésre termett, ezt szolgálatnak tekintse.
- Tudjon és merjen a konfliktusokról beszélni - a felnőttekkel is -, tapasztalja meg, hogy ezek természetesek, s hogy van rájuk megoldás. Tanítsuk meg a konfliktusok kezelésére, megoldására.
- Tanítsuk meg, hogy társát tisztelje, szeresse. Tanítsuk meg arra, hogy felismerje: szeretve van Isten által és az emberek által; segítsük, hogy a ráirányuló szeretetet el is tudja fogadni. Segítsük, hogy tudjon bízni a társaiban, az emberekben; hogy megtapasztalja, hogy igazi biztonságot az Istenbe vetett bizalom ad.
- Tapasztalja meg, és tudatosítsa, hogy a közösségnek milyen nélkülözhetetlen szerepe van a személyisége formálódásában.

- Igazodjék el az emberi kapcsolatok, közösségek világában. Minél szűkebb egy közösség, annál nagyobb a felelősség, ugyanakkor maradjon nyitott a nagyobb közösségek irányában is (iskola, egyház).
- Fejlesszük a beteg, sérült, és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Alapozzuk meg a nemzettudatot, mélyítsük el a lakóhely, a közvetlen és tágabb környezet megismerését; a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet.
- Ösztönözzük a hagyományok (családi, iskolai, népi) feltárására, ápolására, készítsük az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységekre.

A közösségfejlesztés tanórán kívüli színterei

a) Hagyományőrző tevékenységek

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő események emlékére:

1849. október 6.

1956. október 23.

1848. március 15. évfordulóján,

Továbbá karácsonykor, a Nemzeti Összetartozás Napján (június 4-e), illetve a 8. osztályosok ballagásakor. Iskolánk református, így egyházi jellegéből adódóan a tanévnyitó- és tanévzáró istentisztelet, valamint a Reformáció emléknapja (október 31.) is iskolai ünnepnap.

b) Diákönkormányzat. A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat (mely az 1-8. évfolyamok küldötteiből áll) munkáját a megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti. Az iskolai diákönkormányzat elnevezése: diákpresbitérium

c) Napközi otthon, tanulószoba.(egyéb foglalkozások) A köznevelési törvény előírásainak megfelelően a tanulók 16 óráig történő benntartózkodását az egyéb

foglalkozások keretében biztosítjuk, napközis és tanulószobai foglalkozásokon vehetnek részt.

d) Iskolai sportkör. Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

e) Szakkörök. A különféle szakkörök működése a tanulók képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

f) Versenyek, vetélkedők, bemutatók. A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

g) Tanulmányi kirándulások. Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. A szülők által finanszírozott tanulmányi kirándulás nem kötelező a tanulók számára.

h) Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás. Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

- i) Szabadidős foglalkozások. A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- j) Iskolai könyvtár. A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.
- k) Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.
- l) Hitéleti alkalmak: heti áhítatok, csendesnapok, istentiszteleti alkalmak (gyermek-istentiszteletek, családi istentiszteletek), hittan órák
- m) Művészeti foglalkozások: az együtt-alkotás örömeinek, és felelősségének megismerése

5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatai

A pedagógus felelősséggel és önállóan, a tanulók nevelése érdekében végzi munkáját. A nevelő-oktató munka általános és az intézmény pedagógiai programja alapján módszereinek szabad megválasztásával tevékenykedik.

Munkaköri kötelezettségeinek tartalmát és kereteit a köznevelési törvény, pedagógiai és szaktárgyi útmutatók, az iskolai munkaterv, a nevelőtestület határozatai, a Szervezeti és Működési Szabályzat, a szaktanácsadó/szakértő ajánlásai és az igazgató útmutatásai alkotják.

Hivatásából eredő kötelessége, hogy végezze pedagógiai munkáját, fejlessze szaktárgyi és általános műveltségét. Ennek érdekében használja fel az önképzés és szervezett továbbképzés alkalmait. Tanártársaival, a szülőkkel és a tanulókkal való kapcsolattartása során érvényesüljenek a kulturált, pedagógiai hivatást tükröző érintkezési szabályok.

Egész tanévi munkáját megtervezi, amelyet a munkatervben meghatározott időpontig a munkaközösség-vezetőnek véleményezésre bemutat. Ezen tervezet kiegészítéssel, javítással több tanéven át is használható. Tanmenete alapján halad szaktárgyának tanításában. Kétheti óraszámnál nagyobb eltérést jelenti a munkaközösség-vezetőnek, azt a munkaközösség-vezetővel egyeztetve módosítja.

Ellátja a nevelő-oktató munkával szoros kapcsolatban lévő feladatokat, különösen az alábbiakat: a tanítás előkészítése, írásbeli dolgozatok, feladatlapok, munkafüzetek javítása, ellenőrzése, szemléltető-, kísérleti- és munkaeszközök tanításra való előkészítése.

Köteles tanítványai munkáját folyamatosan ellenőrizni. A félévi és év végi értékeléshez kellő számú, időben arányos eloszlású, különböző ellenőrzési módszereken alapuló érdemjeggyel értékelni, az érdemjegyeket legalább havonta az osztálynaplóba beírni. (Szöveges értékelés az érintett évfolyamokon.)

A tanulók magatartásáról, neveltségi állapotáról folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököt.

Ellátja a pedagógusi munkakörrel járó adminisztrációs munkát (haladási-, szakköri-, fejlesztési napló vezetése, stb.).

A munkatervnek megfelelően végzi a felzárkóztató, fejlesztő feladatokat, valamint a tehetséggondozást.

Részt vesz a szaktárgyának megfelelő munkaközösség(ek) és a nevelőtestület munkájában. E közösségek munkáját arányos, egyéni feladatok megoldásával segíti.

Szaktárgyával kapcsolatban fogadó órákon és szülői értekezleteken információt ad a szülőknek. A tanulókkal kapcsolatos tapasztalatairól folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököket, rendkívüli esetben az igazgatót.

Tevékenysége egészével elősegíti a nevelés-oktatás általános és helyi követelményeinek teljesítését.

Szaktárgyától függetlenül kötelessége a hivatástudatra, a helyes magyar beszédre és írásra, és általában a kifejezőképesség javítására nevelés.

Tartsa tiszteletben a tanulók emberi méltóságát.

Követelje meg magától, munkatársaitól, tanulóitól a pontos, fegyelmezett munkát és magatartást.

Kötelessége, hogy a tanulók kérdéseire, felvetéseire legjobb tudása, pedagógiai elhivatottsága alapján tárgyyszerű, eligazító választ adjon.

Köteles megjelenni az iskolai ünnepélyeken és a munkatervben rögzített, egész iskolát érintő rendezvényeken.

Beosztás szerint ellátja az ügyeleti szolgálatot, helyettesítéseket és felügyeletet.

Munkája során köteles ügyelni szűkebb környezete (folyosó, tanterem, gyakorlóhely) rendjére, tisztaságára, a tulajdon védelmére.

Óvja tanítványai testi épségét, tevékenyen segítse az egészséges életmódra nevelést. Lásza el a munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatban előírt kötelezettségeit!

Az osztályfőnöki munka tartalma

a. Az osztályfőnöki munka feladatkörei:

Ügyviteli (adminisztrációs) teendők ellátása
Szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása
Közvetlen nevelőmunka

b. Az osztályfőnöki foglalkozási tervek tartalma:

1. Helyzetelemzés, célok, feladatok
2. Tanulmányi kirándulás szervezése, tervezése
3. Óralátogatási terv
4. Szakköri, tanórán kívüli elfoglaltságok
5. Pályaválasztás
6. Tanulók felmérése az alábbiak alapján:
 - Fáradékony
 - Szétszórt figyelmű
 - Hiperaktív
 - Beszédhibás
 - Gyenge látású
 - Betegsége hajlamos
 - Túl fejlett
 - Testileg elmaradott a fejlődésben
7. Családdal való kapcsolatok, felmérések
Család helyzete, szerkezete:
 - Elvált szülők, csonka család
 - Nagycsaládos
 - Veszélyeztetett
 - Munkanélküliséggel kapcsolatos problémák
 - Családlátogatások, szülői értekezletek, fogadó órák
8. A közművelődési intézményekkel való kapcsolat
9. Tervezett osztályprogramok
10. Feladatok, felelősi rendszer

11. Osztályfőnöki tematikák

- Énképünk – milyen a harmonikus személyiség?
- Egészségünk védelme
- A családi élet harmóniája
- Helyünk a társadalomban
- Gyarapítsuk műveltségünket!
- A szabadidő helyes eltöltéséről
- Munkakultúránkról
- Az ember és a természet harmonikus kapcsolódásáról
- Hazánk és a nagyvilág
- Jövőképünk

Az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök feladata, hogy céltudatosan összehangolja a nevelési tényezőket, alaposan megismerje a tanítványai személyiségét.

Tanév elején elkészíti osztályfőnöki éves nevelési tervét, és így biztosítja nevelőmunkája tervszerűségét.

Az osztály közösségi életének kialakításában és fejlesztésében irányító szerepet tölt be, együttműködve az osztály-diákbizottsággal, a diákkörökkel.

Lehetőség szerint látogatja osztálya tanítási óráit, szoros kapcsolatot tart az osztályban tanító tanárokkal.

A havi fogadónapokat, szülői értekezleteket és lehetséges családlátogatásokat is kihasználva szoros kapcsolatot tart a tanulók szüleivel, eleget tesz a rendeletekben foglalt értesítési és ellenőrzési kötelezettségeinek /érdemjegyek, hiányzások, fegyelmi, meghívók, értesítő/.

Kellő információval rendelkezik ahhoz, hogy a szükséges esetekben alapos értékelést tudjon készíteni a tanulókról.

Mind a félévi, mind az év végi magatartás és szorgalom osztályzatok megállapításához elemzi feljegyzéseit, kikéri az osztályban tanító tanárok, tanulók véleményét és ezek alapján dönt az értékelésről.

Segíti az osztály szülői munkaközösségének munkáját. Szülői értekezleten beszámol az osztály neveltségi és tanulmányi helyzetéről, pedagógiai tanácsokat ad, törekszik az iskola és a család nevelőmunkájának összehangolására.

Határidőre elvégzi az osztályával kapcsolatos osztályfőnöki adminisztrációs teendőket /mulasztás, törzslap, stb./, havonta ellenőrzi, szükség szerint kiegészíti az ellenőrzőbe írt jegyeket.

Figyelemmel kíséri, kezdeményezi és koordinálja osztálya tanulóinak a tanórán kívüli és - a meghatározott esetben - iskolán kívüli elfoglaltságait.

A szülő kérésére egy-egy - de évente összesen három - napra távolmaradást engedélyezhet tanulóinak.

Évente, tanévkezdéskor megismerteti tanulóival az iskolai étellel kapcsolatos baleset- és tűzvédelmi előírásokat és a Házirendet.

A Házirendben meghatározott módon jutalmazhatja, elmarasztalhatja tanulóit.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása

Az intézmény a sajátos nevelési igényű tanulók köréből az alábbiak ellátását biztosítja:

- Mozgássérült tanulók integrált nevelése, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása, preventív foglalkoztatása.
- Érzékszervi fogyatékos (hallás- és látássérült) tanulók integrált nevelése, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása, preventív foglalkoztatása.

- Beszéd fogyatékos tanulók integrált nevelése-oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása;
- Tanulásban akadályozott, (enyhe fokban értelmi sérült) gyermekek integrált nevelése-oktatása, pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása;
- Pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek, integrált nevelése-oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása.
 - További feladatként látja el a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel vagy annak veszélyeztettségével küzdő gyermekek, tanulók preventív ellátását, egyéni vagy kiscsoportos foglalkoztatását, felzárkóztatását vagy fejlesztő foglalkoztatását.

Logopédiai ellátás keretében beszédindítás, beszédhiba javítás, nyelvi kommunikációs zavarok javítását látja el

Tárgyi feltételek:

Intézményünk lovasberényi épülete akadálymentesített.

Személyi feltételek:

A gyermeket fogyatékoságának megfelelő főállású gyógypedagógus, valamint utazó szakemberek segítik az iskolai munkájában.

Az iskola fejlesztő tevékenységének jellege:

- órai differenciált foglalkozás,
- komplex képességfejlesztés,
- logopédiai terápia,
- gyógytestnevelés,
- pedagógiai célú fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv szerint a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleménye alapján.

Az együttnevelés szubjektív tényezői

A törvényi háttér megléte elengedhetetlen, de önmagában kevés, ennél sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak a szubjektív tényezők.

Biztosítani kell:

- a különleges bánásmódot igénylő tanuló beilleszkedését és együttthaladását a többi tanulóval, ez segíti a nyitottabb személyiség formálását,
- a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által adott javaslatok beépítését az egyéni fejlesztési tervekbe,
- a pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését,
- a fejlesztő szemlélet érvényesítését, dysfunkció-specifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel.

Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek team-munkában dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat.

Alapvető tényező továbbá, hogy a pedagógusok jártasak legyenek differenciált tanulásszervezésben.

A differenciálás az a folyamat, melynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli.

Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszereket, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb.

Ez a fajta tanulásszervezés az osztály valamennyi tagjának számára kedvező.

A pedagógus így kaphat képet arról, hogy ki milyen téren kiemelkedő, tehetséges, illetve ki és miben marad el társaitól.

Az erősségekre építve és támaszkodva határozhatja meg azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel az elmaradott területek fejleszthetők.

A szülők szerepe, befolyásoló hatása is jelentős a fejlesztés hatékonysága szempontjából. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott, optimális, támogató környezetet kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a fejlesztő pedagógussal.

Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie:

- a szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljük egymást,
- az információáramlás kölcsönös legyen,
- érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét,
- érezzék, hogy ők is részesei a nevelési - oktatási folyamatnak.

A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép (nem különleges bánásmódot igénylő) gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, mert fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában. A pedagógusok feladata, hogy ismertessék az osztálytársakkal a dysfunkció mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit, a különbözőség fogalmát, a miben vagyok erős, miben vagyok gyengébb nézőpontjából. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a különleges bánásmódot igénylő tanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.

Együttműködés a szakemberekkel: az iskolánk a sajátos nevelési igénynek, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelése, oktatása

A beilleszkedési zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés. Pontos meghatározása nehéz, mert a társadalomban sokféle párhuzamos normatíva és elvárás-rendszer létezik. Szoros összefüggés van az adott társadalom helyzete, életszínvonala és a normaszegés mértéke, jellege között.

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanuló beilleszkedési problémái, zavarai a tanuló eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok megnyilvánulása változatos: az enyhe szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, a csavargástól az erőszakos tettekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulásokig terjedhetnek ki.

Fel kell figyelniük:

- az agresszív megnyilvánulásokra,
- a közönyre és a passzivitásra,
- az érzelem-szegény, apatikus magatartásra,
- a túlzott félelemre és szorongásra,
- a kifejezett féltékenységre, irigységre,
- a beszédzavarra,
- a hirtelen romló tanulmányi eredményre stb. A problémák, a nem elfogadható viselkedés számbavétele után következik a viselkedési zavart kiváltó pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok feltárása.
- a családi környezet hatásaiból ered-e (pl. nevelési hibák, a szülők deviáns magatartása),
- a család és az iskola ellentétéből fakad-e, iskolai ártalmakra vezethető- e vissza (pl. túl magas követelmények, túl szigorú, autokratikus magatartás, gúny, megszegényítés, túlzottan engedékeny, irányítás nélküli nevelés stb.)
- esetleg a kedvezőtlen társas pozíciók (pl. peremhelyzet) következménye
- Az időben nyújtott szakmai segítség képes a folyamatot megállítani. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Nagyon fontos az együttműködés az egészségügy, a pedagógiai szakszolgálat szakembereivel.

A beilleszkedési, magatartási zavarok megoldását, ill. enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával; a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz;
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
- a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással;

- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;
- következetes - a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával (lásd „a tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának rendszerét”);
- az ifjúságvédelmi felelőssel való együttműködéssel;
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevétele

Tevékenységek a tanulók felzárkóztatásához:

- Egyénre szabott, differenciált tanulásszervezés
- Kooperatív technikák alkalmazása
- Projekt-módszer
- Tevékenységközpontú pedagógiák
- Individuális tanulás előtérbe helyezése
- Az alapozó időszak elnyújtása
- Fejlesztő értékelés alkalmazása
- Napközi otthon, szakkorrepetálás biztosítása
- a pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyermek-és ifjúságvédelmi szakember, családgondozó
- tanulásmódszertan tanítása
- mozgás- és játékterápiás csoportok
- viselkedés-, játékterápia
- családterápia
- kreatív tevékenységek
- sport tevékenységek
- kommunikáció fejlesztése
- önismereti foglalkozások
- drámajáték
- Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások

A tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása, IKT eszközhasználatával.

A kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók nevelése

A tehetséggondozás feladatainak megvalósítása iskolánkban differenciálással és egyéni tehetséggondozással történik. A differenciálás áthatja az iskola egész nevelési folyamatának feladatait, tartalmát, követelményeit, módszereit, eszközeit, szervezeti formáit, értékelési rendszerét.

Alapfeladataink:

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos tanulás-szervezési eljárások alkalmazása:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projektmódszer
- tevékenységközpontú pedagógiák

Bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése.

Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során arra törekszenek, hogy a differenciálás módszerével teljes mértékben kibontakoztassák a tanulóknak rejlő képességeket, fejlesszék kreativitásukat, szociális kompetenciájukat, kognitív és affektív szférájukat.

Ennek érdekében:

- A tanítási órákon alkalmazzuk a differenciált foglalkozást,
- A közösségi nevelés mellett nagy figyelmet fordítunk az egyéni bánásmódra,
- Egyéni feladatok adásával igyekszünk kibontakoztatni a gyermek képességeit, tehetségét,
- A tanulók érdeklődésének, adottságainak megfelelően szakköröket szervezünk a tanítási órákba be nem illeszthető ismeretek és készségek elsajátítása érdekében. A szakkörök szervezésénél a sokoldalúságra, a változatosságra törekszünk.
- Folyamatosan részt veszünk az iskolák számára kiírt pályázatokon, tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön.

- Hagyományainkhoz híven minden évben megrendezzük a vers- és prózamondó versenyeket.
- A központilag meghirdetett versenyeken túl iskolai keretek között folyamatosan megrendezzük a helyesírási, nyelvhelyességi versenyeket.
- Lehetővé tesszük tanítványainknak, hogy bekapcsolódjanak az iskolán kívül megszervezett tanfolyamokba, tevékenységekbe, ha azok összeegyeztethetőek iskolai kötelezettségeikkel.
- A közművelődési intézmények által biztosított lehetőségek kihasználása (múzeum-, hangverseny-, és színházlátogatások; könyvtárakban, levéltárakban végzett kutatómunka stb.).
- Diákönkormányzati tevékenység, diákújság szerkesztése, iskolai rendezvények szervezése.
- A tananyag lehetőségeinek függvényében projekt módszer alkalmazása.
- Művészeti oktatás területén emelt szintű oktatás biztosítása az ilyen tanulók számára

7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A diákkörök

A tanulók közös tevékenységük megszervezésére diákköröket hozhatnak létre. Az iskolában működő diákkörök fajtáit a házirend tartalmazza. A diákkörök saját tagjaik közül egy-egy képviselőt választanak az iskolai diákönkormányzat vezetőségébe.

Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik.

Az iskolai diákönkormányzat a magasabb rendű jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik.

Az iskolai diákönkormányzat szervezetét és tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata szerint alakítja.

A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, a nevelőtestületnek egyetértési joga van.

A diákönkormányzatnak egyetértési joga van a következő kérdésekben:

- az SZMSZ tanulókat érintő rendelkezéseinek elfogadása és módosítása
- a tanulói szociális juttatások elosztási elvei eldöntésekor
- a házirend kialakítása
- minden, a tanulók többségét érintő kérdésben

Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni

- a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásához,

- a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához

Az iskolai diákönkormányzat munkáját, segítő nevelőt a diákönkormányzat vezetőségének javaslata alapján – a nevelőtestület egyetértésével – az igazgató bízta meg.

A tanulók nagyobb közössége: a tanulók létszámának 50%-a

Az iskolai diákközgyűlés

Az iskolai diákközgyűlést évente 1 alkalommal össze kell hívni, melyen az intézmény igazgatójának vagy megbízottjának a tanulókat tájékoztatnia kell az intézményi élet egészéről, az intézményi munkaterről a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről, az intézményi házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól.

Az évi rendes diákközgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározott időben. A rendkívüli diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője vagy az intézmény igazgatója kezdeményezheti.

- Az évi rendes diákközgyűlésen a diákönkormányzat és az intézmény képviselője beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról, különös tekintettel a gyermeki jogok, a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről.
- A diákközgyűlésen a tanulók az intézmény életét érintő ügyekben kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzat, illetve az intézmény vezetéséhez.
- A diákközgyűlés napirendi pontjait a megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákközgyűlés összehívásáért az igazgató felelős. A diákközgyűlés 1 tanév időtartamra a tanulók javaslatai alapján 3 fő diákképviselőt választ.

Az iskolai diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételeket (helyiségek, berendezések használata stb.) az intézmény vezetése (ill. fenntartója) teljes körűen térítésmentesen biztosítja.

Az iskolai diákönkormányzat működését az intézmény saját költségvetéséből teljes körűen finanszírozza. A diákönkormányzat egyéb bevételeinek felhasználásáról maga dönt.

8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az eredményes nevelő-oktató munka, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház, a tanulói és a pedagógus közösség koordinált, aktív együttműködése. A tanuló, a szülő és a pedagógus az iskolai nevelés-tanítás-tanulás folyamatának három egymásra utalt, azonos érdekű szereplője. Az érdekazonosság ellenére az együttműködés alkalmazkodási képességet, empátiát, bizalmat, fegyelmet és sok türelmet kíván mindhárom féltől.

Az együttműködés fontos feltétele, hogy a partnerek ismerjék alaposan az iskola nevelési programját, különösen annak első szakaszát, amely az itt folyó nevelő-oktató munka alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit és eljárásait határozza meg. Ez adhatja meg a tartalmát az együttműködésnek.

(A szülők megnyerése, szemléletformálása az együttműködés növelése érdekében a kooperatív technikák alkalmazása - szülői értekezlet.

Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás kiemelt feladatunk.

A szülő és az iskola együttműködésének formái:

Az együttműködés során először azokat a kérdéseket kell rendezni, hogy milyen módon működhet közre, segítheti a szülő az iskolában folyó nevelőmunkát, illetve az iskola milyen módon és formában nyújthat segítséget a szülőnek gyermeke helyes neveléséhez.

A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- aktív közreműködést a partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérésében
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő-segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást.

Iskolánk a gyermekek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- osztály szülői értekezletek (félévente legalább egy),
- fogadóórák,
- családlátogatások,
- rendkívüli megbeszélések,
- nyílt napok, nyílt órák szervezése
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- pályaválasztási tanácsadás

Jól segíthetik az együttműködést az iskolánkban kialakult hagyományok közös ápolása, fejlesztése, az iskolai ünnepek egyéb rendezvények is.

Ezek a következők:

- tanévnyitó istentisztelet
- karácsonyi műsor,
- családi istentiszteletek
- farsangi rendezvények,
- anyák napi műsorok,
- pedagógus napi műsorok,
- szülői bál
- ballagási ünnepség,
- tanévzáró istentisztelet
- vizsgahangversenyek
- közös kirándulások

A felsorolt események alkalmat teremtenek az iskola számára, hogy bemutathassa a nevelő-
oktató munka folyamatát, annak eredményeit és nehézségeit a szülők számára. A szülők
közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek gyermekeik fejlődésével, haladásával kapcsolatosan. A
programok lehetőséget adnak a szülők aktív részvételére, az együttműködésre is.

A tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, alkalmai, lehetőségei:

- kötelező tanítási órák,
- nem kötelező iskolai órák,
- szakköri foglalkozások,
- énekkari órák,
- közös kirándulások,
- klubdélutánok,
- közösen végzett hasznos munkák,
- sportversenyek, vetélkedők,
- diák fórumok,
- személyes megbeszélések,

A szülők közösségének képviselői szervei: osztály és iskolai SZMK választmányok.

A tanulókat az iskolai diákönkormányzat választott vezetői képviselik. A diákönkormányzatot megbízott pedagógus segíti munkája végzésében.

9. Tanulmányok alatti vizsgák

Az iskolában az alábbi tanulmányok alatti vizsgák tehetők le:

osztályozó vizsga

pótló vizsga

javítóvizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak:

- a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához,
- ha a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,

- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné, és ezt igazolja.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szülei

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
 - javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor)
- tudják meg.

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

ALSÓ TAGOZAT:

Magyar nyelv: ÍRÁSBELI SZÓBELI

Magyar irodalom: ÍRÁSBELI SZÓBELI

Idegen nyelv: ÍRÁSBELI SZÓBELI

Matematika: ÍRÁSBELI SZÓBELI

Erkölcstan: SZÓBELI

Környezetismeret: ÍRÁSBELI SZÓBELI

Ének-zene: SZÓBELI GYAKORLATI

Vizuális kultúra: GYAKORLATI

Életvitel és gyakorlat: GYAKORLATI

Testnevelés és sport: GYAKORLATI

FELSŐ TAGOZAT

Magyar nyelv: ÍRÁSBELI SZÓBELI
Magyar irodalom: ÍRÁSBELI SZÓBELI
Idegen nyelvek: ÍRÁSBELI SZÓBELI
Matematika: ÍRÁSBELI SZÓBELI
Erkölcstan: ÍRÁSBELI SZÓBELI
Történelem: SZÓBELI
Természetismeret: ÍRÁSBELI SZÓBELI
Fizika: ÍRÁSBELI SZÓBELI
Kémia: ÍRÁSBELI SZÓBELI
Biológia: ÍRÁSBELI SZÓBELI
Földrajz: ÍRÁSBELI SZÓBELI
Ének-zene: ÍRÁSBELI SZÓBELI GYAKORLATI
Hon- és népismeret: SZÓBELI
Vizuális kultúra: GYAKORLATI
Informatika : SZÓBELI GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat : GYAKORLATI
Testnevelés és sport : GYAKORLATI

Iskolánk lovasberényi intézményében a 8. évfolyamos tanulók tanév végén vizsgát tesznek az alábbi tárgyakból:

- matematika
- magyar nyelv és irodalom
- idegen nyelv
- történelem

10. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A tanuló – beleértve a magántanulót is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a

beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

Az általános iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található (a továbbiakban: kötelező felvételt biztosító iskola). Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat. A további felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon – legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt – nyilvánosságra kell hozni.

Az iskolánkba átjelentkező tanulókat az adott tanulócsoport felső létszámhatáráig átvesszük. A körzethatáron kívülről érkező jelentkezők esetén a döntés meghozatala előtt tájékozódunk a tanuló előző iskolájában tanúsított magatartásáról.

A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megléte, annak igazolása. A gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének jellemzőit az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló kormányrendelet határozza meg.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is. Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidőszámítás, a mulasztás elbírására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

A kötelező felvételt biztosító iskola igazgatója a kormányhivaltól kapott nyilvántartás, a kijelölt iskola a megküldött szakértői vélemény vagy a kormányhivatal határozata alapján

értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha a gyermeket az iskolába nem írták be.

Az iskola igazgatója értesíti a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha olyan gyermeket, tanköteles tanulót vett fel vagy át, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény székhelyén van.

A tanuló átvételére – kivétel, ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár– a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az iskolába felvett gyermeket, tanulót – beleértve a magántanulót is – az iskola tartja nyilván. Az iskola a vele tanulói jogviszonyban álló tanulókról külön nyilvántartást vezet. Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat, további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevő iskola feladata. Az iskola nyilvántartásában marad az a tanköteles tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja. Az iskola kivezeti a nyilvántartásából azt a tanulót, akinek tanulói jogviszonya kérelmére a tankötelezettség megszűnését követően megszűnik.

Ha a tanköteles tanuló az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzése után a középfokú iskolai felvételi eljárásban nem vett részt, az általános iskola igazgatója értesíti a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely gondoskodik a tanuló tankötelezettségének teljesítését biztosító nevelés-oktatásban történő részvételéről.

Ha a tanulót rendkívüli felvételi eljárás keretében vették fel az iskolába, a beiratkozásának időpontját az iskola igazgatója állapítja meg.

11. Német nemzetiségi nyelvoktatás Vértesacsán

Helyzetelemzés

Vértesacsca németek lakta település az 1700-as évek óta. A kitelepítés során 1946 májusában 1600 főnek kellett elhagyni a települést. Ezután a német nemzetiségi életet 1970-ig mély hallgatás jellemezte. 1970-ben, mielőtt a magyar állam egy kormányrendeletben lehetővé tette, hogy ahol igény van a nemzetiségi anyanyelvi oktatásra, ott azt órarenden kívüli oktatásban megtehessek. A következő évtől kezdődően az iskola 34 %-a jelentkező nemzetiségi anyanyelvi oktatásra. Így (lakóhelyünk múltjára való tekintettel a lakosság szorgalmazására) 1971 óta iskolánk német nemzetiségi oktatást lát el.

Ma már iskolánk valamennyi tanulója élvezheti annak előnyét, hogy nemzetiségi faluként egzisztálunk, és így már első osztályos korától kezdve tanulhatja a német nyelvet, aminek elsajátítása közben nemzetiségi honismereti ismeretekkel is gyarapíthatja tudását. A német nemzetiségi tartalmak oktatása felmenő rendszerben történik a 2013/2014. tanévtől az 1. és az 5. osztályokban.

A kisebbségi nyelvoktatás – a magyarországi közoktatás részeként – megvalósítja az iskolai nevelés és oktatás általános céljait és feladatait, és e mellett biztosítja a kisebbség nyelvének tanulását, a kisebbség történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését, a hagyományőrzést és teremtést, az önismeret kialakítását, a kisebbségi jogok megismerését és gyakorlását.

A kisebbségi oktatás segíti a tanulót, hogy megtalálja, fejlessze, megőrizze identitását, elfogadja és másoknak is, megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a kisebbséghez való kötődést.

Törekednünk kell arra, hogy

- tanulóink számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság előnyei
- kialakuljon bennük a reális nemzetkép és kisebbségkép
- ismerjék fel az előítéleteket, ismerjék a jelenség hátterét, és veszélyeit
- ismerjék meg a kisebbség jogait
- megismerjék a kisebbség nyelve mellett annak történelmét, irodalmát, szellemi és tárgyi kultúráját.

A kisebbségi oktatásban kiemelt szerepe van az anyanyelv a /kisebbség nyelve/, az irodalom és kultúra tanításának. A nyelv tudása hozzájárul a kisebbségi azonosságtudat formálódásához, lehetővé teszi az irodalmi értékek megismerését. A nyelv közösségalkotó és megtartó erő. A kisebbségi népismeret oktatása, a hagyományápolás és a kultúra közvetítése nem korlátozódhat csak a tanítási órákra, tanulóink szívesen járnak a helyi nemzetiségi táncsoportba, ahol a táncos hagyományok gyakorlásának intenzív résztvevői lehetnek.

Munkánkhoz jelentős segítséget kapunk a helyi Német Nemzetiségi Önkormányzattól, valamint a település civil szervezeteitől.

Nemzetiségi nevelésünk fontos része a nyelvtanulás. A mai világban minden tanulóknak jól kell beszélnie a nyelvet.

Legfőbb törekvésünknek tekintjük, hogy tanítványaink nyelvismeretét és nyelvhasználatát a legmagasabb szintre emeljük.

Leglényegesebb szempontjaink, hogy a tanítás tartalma, témái, szókincse legyen gyermekre szabott és a koruknak megfelelő módszereket használjuk: a gyerekek nem csak komolyan akarnak tanulni, de közben jól is akarják érezni magukat, tehát szórakoztató élményekben kell részesíteni őket. Mindezt multiszenzorális eszközökkel érhetjük el, a tanuló lehetőleg minden érzékszervével vegyen részt a tanulásban.

Amennyiben egész személyiséggel részt vesz a tanulás folyamatában, úgy számíthatunk csak jó eredményre. Ezért nemzetiségi nevelésünket-oktatásunkat cselekedtetően, aktív tanulói tevékenységre épülően szervezzük, ahol a gyermek arra is lehetőséget kap, hogy kísérletezve fedezhesse fel az elsajátítandó lexikai egységet, nyelvtani jelenséget. Eközben játszva tanul, és tanulva játszik. Ezzel biztosítottnak látszik annak a célnak az elérése, hogy tanulóink beszédszándékát felkeltsük, továbbá a használható kommunikációban kiteljesedő nyelvtudást elérjék.

A 2009/2010. tanévtől kezdve a német nemzetiségi nyelv oktatásában is alkalmazzuk a kompetencia alapú oktatást, ennek megfelelően építettük be a tantárgyi modulokat.

A népismeret idevonatkozó tartalmait a helyi tantervben meghatározottak szerint végezzük azokon az évfolyamokon, amelyeken még nem tanítunk nemzetiségi népismeretet.

Újból kiépítettük a németországi Eppelheimmel való kapcsolatunkat, az elindított cserediák kapcsolat a nyelvtanulás, és a nyelvhasználat terén nagy segítség tanulóinknak.

Minden évben tartunk német nemzetiségi témahetet, melynek megvalósításába minél több kívülállót vonunk be.

A hagyományosan megrendezésre kerülő nyári nemzetiségi napközis tábor lebonyolításához sikerül rendszeresen pályázati támogatást szereznünk, ami jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy programjait változatossá és vonzóvá tegyük a gyerekek számára.

Tanulóink aktív résztvevői a megyei valamint országos kulturális és tanulmányi versenyeknek.

Összegezve: Iskolánk német nemzetiségi nyelvoktató általános iskola, ahol a német nemzetiségi nyelvoktatásának formái a tanórák, amelyekből a rendelkezéseknek megfelelően heti 5 óra áll rendelkezésünkre, heti 1 népismereti óra, további formái a német nyelvi szakkörök, amelyeknek a tehetséggondozás a feladata, a nemzetiségi témahét, valamint a

nyaranta megrendezésre kerülő nemzetiségi olvasótábor. Az olvasótábor az intézmény jó gyakorlatainak egyike, amely feltöltésre került az Educatio felületére is. Megszervezése minden tanévben a nemzetiségi munkacsoport feladata. A nemzetiségi honismereti tankönyveket valamennyi évfolyam számára beszerezzük, így megismertethetjük tanulóinkkal a magyarországi németek változatos dialektusát, történelmét, kultúráját és szokásait.

12. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Elsősegélynyújtást oktató pedagógusok továbbképzése

A továbbképzés célja:

az oktatási intézményekben legyenek olyan pedagógusok, akik az elsősegély-nyújtási és/vagy baleset-megelőzési ismereteket oktatják, a veszélyhelyzeteket felismerik, illetve ellátják. További célok közt szerepel az elsősegély-ismeretek fontosságának bemutatása, annak népszerűsítése, illetve az, hogy minél több oktatási intézménybe lehetőség legyen a téma akár tanórai, akár szakköri oktatására.

A továbbképzés célcsoportja: bármely pedagógus. Tanító, tanár.

A továbbképzés végére teljesítendő tartalmi követelmények:

- az ember létfenntartó szerveivel kapcsolatos ismeretek megszerzése;
- az elsősegélynyújtás alapjait, valamint az elsősegély-oktatás életkori sajátosságainak ismerete;
- a segélynyújtás és a biztonsági előírások jogi vonatkozásainak ismerete;

•

A továbbképzés végére a résztvevők legyenek képesek:

- baleseti helyzetek felismerésére, azok ellátására, segélyhívásra;
- társszervezetekkel kapcsolat felvételre;
- baleseti szimulációk megrendezésére;
- pedagógiai eszköztárukat bővíteni a megismert lehetőségekkel, valamint ismereteiket önállóan fejleszteni.

A 2013/2014 tanévtől kezdődően tanévenként 1-1 pedagógus elsősegély-nyújtási ismeretek témájú továbbképzése szerepel az intézmény továbbképzési tervében.

Elérendő célkitűzésünk, hogy a biológia szakos tanárokkal együtt 5-5 elsősegélynyújtást oktató pedagógus legyen intézményünkben.

Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatásának megvalósítása intézményünkben

a. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tantárgyak rendszerében

NAT 2012

EMBER ÉS TERMÉSZET MŰVELTSÉGI TERÜLET

TERMÉSZETISMERET (5–6. ÉVFOLYAM)

Az ember megismerése és egészsége

Önfenntartás.

Alapfokú elsősegélynyújtás.

BIOLÓGIA (7–8. évfolyam)

Az ember megismerése és egészsége

Egészség.

Alapfokú elsősegély-nyújtási ismeretek.

FIZIKA (7–8. évfolyam)

Az ember megismerése és egészsége

Az elektromos áram hatása az élő szervezetre.

Veszélyek, érintésvédelmi ismeretek.

KÉMIA (7–8. évfolyam)

Az ember megismerése és egészsége

Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban.

b. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tanórán kívüli oktatásban-nevelésben

Az intézmény Házi rendjében, Szervezeti és Működési Szabályzatában, valamint a Munkavédelmi- és Tűzvédelmi Szabályzataiban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon, s szükség szerint pl. kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, az életvitel és gyakorlati ismeretek, a fizika, a kémia, az informatika tantárgyak tanításakor.

- Elsősegélynyújtó szakkör – tanévenként és tagintézményenként 1-1 csoport
- Alapszintű elsősegélynyújtó tanfolyam szervezése – tanévenként és tagintézményenként

Tematika:

- vészhelyzetek felismerése
- helyszínbiztosítás
- általános betegvizsgálat
- vérzéscsillapítás, végtagsérülések felismerése és ellátása
- komplex újraélesztés és félautomata defibrillátor használata
- égési és marási sérülések
- mérgezések
- stroke, infarktus, angina
- görcsrohamok
- egyéb belgyógyászati esetek

c. Elsősegély mobil alkalmazások

Javasoljuk a tanulók mobiltelefonjára ennek letöltését.

http://elsosegely.webbeteg.hu/page/mobil_alkalmazas

HELYI TANTERV

13. A választott kerettanterv megnevezése

A helyi tanterv alapját jelentő kerettanterv:

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI-rendeletben kiadott tantárgyi kerettantervek alapján készült helyi tanterv.

Mindegyik intézmény esetében a Nkt. 6. sz. melléklete alapján minden évfolyamon megemelhetjük 1 órával az órakeretünket hit-és erkölcsstan tantárgyból.

Általános iskola – 1-4 évfolyam:

A **kötelező tantárgyak** esetében az ÉNEK „B” változatot adaptálja.

A **szabadon választható tantárgyak** esetében a tánc és mozgás tantervi anyaga épül be a helyi tantervünkbe, minden évfolyamon 1 testnevelés órába.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3

Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
-----------------------------	----	----	----	----

Általános iskola – 5-8 évfolyam:

A kötelező tantárgyak esetében

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM - „B” változat

IDEGEN NYELV – „Idegen nyelv” változat

MATEMATIKA - „B” változat

(HIT- ÉS) ERKÖLCSTAN

TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

TERMÉSZETISMERET

FIZIKA- „B” változat

KÉMIA- „B” változat

BIOLÓGIA-EGÉSZSÉGTAN

FÖLDRAJZ

ÉNEK-ZENE- „B” változat

DRÁMA ÉS TÁNC/HON- ÉS NÉPISMERET - Hon- és népismeret

VIZUÁLIS KULTÚRA

INFORMATIKA

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT – emelt óraszám Lovasberényben

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

A **szabadon választható** tantárgyak közül a testnevelés tantárgy heti 1 órájába épül be a tánc és mozgás választható tantárgy anyaga.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 5–8. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Óraterv – Lovasberény

Tantárgy	1.	2.	3.	4.
magyar ny. és ir.	7	7	6+1	6+1
matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
környezetismeret	1	1	1	1
idegen nyelv				3
hit-és erkölcsstan	1+1	1+1	1+1	1+1
éneke-zene	2	2	2	2
egyházi ének				+1
vizuális kult.	2	2	2	2
életvitel és gyak.	1	1	1	1
testnevelés	4	3	3	3
<i>néptánc</i>	1	1	1	1
		1	1	1
informatika		+1	+1	+1
Összesen	25	26	26	30

Összes alsó tagozat: 107 óra

Felső tagozat 5-8. osztály

Tantárgy	5.	6.	7.	8.
magyar	4	4	3+1	4
matematika	4	3+1	3+1	3+1
id. nyelv	3	3	3	3
történelem	2	2	2	2
term. ism.	2	2		
fizika			1,5	1,5
kémia			1,5	1,5
földrajz			1,5	1,5
biológia			1,5	1,5
ének-zene	1	1	1	1
egyh. ének		+1		
hit-és erk.tan	1+1	1+1	1+1	1+1 köt
vizuális kult.	1	1	1	1
technika életv	1+1	1+1	1+1	+1
testnevelés	4	4	4	4
néptánc	(1)	(1)	(1)	(1)
informatika	+1	1	1	1
osztályfőnöki	1	1	1	1
összesen	28	29	32	31

Összes felső tagozat: 120 óra

Lovasberény ellátandó összes tanóra: **227 óra**

Óraterv a vértessacsai német nemzetiségi iskolában

Alsó tagozat 1-4. évfolyam

Tantárgyak	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.
Nemzetiségi nyelv és irodalom	5	5	5	5
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6+1	6+1
Matematika	4	4	4	4
Hit- és erkölcstan	1+1	1+1	1+1	1+1
Nemzetiségi népismeret	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének	1	1	1	1
Rajz	1	1	1	1
Technika	1	1	1	1
Testnevelés	4	5	5	5
Néptánc	1			
Egyházi ének				+1
Informatika				
Összesen	28	28	28	29

Alsó tagozat összes tanóra: 113 óra

Felső tagozat 5-8. évfolyam

Tantárgyak	5.évf.	6.évf.	7.évf.	8.évf.
Nemzetiségi nyelv és irodalom	5	5	5	5
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	3+2	4+1
Matematika	4	4	3+1	4
(Angol)				
Történelem	2	2	2	2
Hit- és erkölcsstan	1+1	1+1	1+1	1+1
Nemzetiségi népismeret	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		
Földrajz			1,5	1,5
Biológia			1,5	1,5
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Ének	1	1	1	1
Rajz	1	1	1	1
Technika	1	1	1	
Informatika	1	1	1	1
Testnevelés	4+(1)	4+(1)	4+(1)	4+(1)
osztályfőnöki	1	1	1	1

Egyházi ének		+1		
Összesen	31	32	35	35

Összes ellátandó felső tagozat: 133 óra

Ellátandó összes tanóra Vértesacsán: **246 tanóra**

A magyar nyelv és irodalom tantárgy heti bontása Lovasberény:

- 1. évfolyamon: 4 óra olvasás és 3 óra írás
- 2. évfolyamon: 2 óra nyelvtan, 4 óra olvasás és 1 óra írás
- 3. évfolyamon: 2 óra nyelvtan, 3 óra olvasás, és 2 óra fogalmazás
- 4. évfolyamon: 2 óra nyelvtan, 3 óra olvasás és 1 óra fogalmazás
- 5-8. évfolyamon: 2 óra nyelvtan és 2 óra irodalom.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy heti bontása nem tantárgytömbös oktatás esetén Vértesacsán:

- 1. évfolyamon: 4 óra olvasás és 3 óra írás
- 2. évfolyamon: 2 óra nyelvtan, 4 óra olvasás és 1 óra írás
- 3. évfolyamon: 3 óra nyelvtan, 4 óra olvasás (ebből 1 óra fogalmazás modul)
- 4. évfolyamon: 3 óra nyelvtan, 4 óra olvasás (ebből 1 óra fogalmazás)
- 5-8. évfolyamon: tantárgytömb, de meg kell lennie a részletes magyar helyi tantervnek megfelelő óraszámnak nyelvtani anyag és irodalmi anyag feldolgozására is

Idegen nyelv oktatása:

A lovasberényi iskolában a tanulók idegen nyelvként az angol és a német nyelv tanulását választhatják. Első idegen nyelvként az angol, második idegen nyelvként a német nyelvet.

14. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások meghatározása

Lovasberény

Kötelezően választandó a szabadon tervezhető órakeretből:

Alsó tagozat

- 1-4. osztály: 1 óra matematika
- 3. osztály: 1 óra magyar nyelv és irodalom
- 1-4. osztály: 1 óra hittan, vagy erkölcsstan
- 4. osztály: 1 óra egyházi ének
- 1-4. osztály: 1 óra informatika

Felső tagozat

- 7-8. osztály: 1 óra magyar
- 5-8. osztály: 1 óra technika
- 5-8. osztály: 1 óra hittan, vagy erkölcsstan
- 5. osztály: 1 óra informatika
- 6-7-8. osztály: 1 óra matematika

Vértesacska

A vértesacscai tagintézményben meghatározó a német nemzetiségi nyelv oktatása. Óratervünk kialakításánál, és a szabadon választható órák meghatározásánál ez a legfontosabb szempont.

Az iskolában a német nemzetiségi nyelv oktatására évfolyamonként heti 5 órát kell biztosítani, valamint a német népismeret oktatására évfolyamonként heti 1 órát.

Ahhoz, hogy ezt a feltételt teljesíteni tudjuk, ének-zene és vizuális kultúra tantárgyból az 1-4. évfolyamon a kerettantervi 2 óra helyett 1 órát helyeztünk el.

A német nemzetiségi oktatás miatt órakeretünket évfolyamonként 2 órával emelhetjük meg Nkt. 6. sz melléklete alapján.

Kötelezően választandó órák a szabadon tervezhető keretből:

3-4. osztály: 1 óra magyar

1-4. osztály: 1 óra hittan, vagy erkölcsstan

4. osztály: 1 óra egyházi ének

Szabadon választható:

- osztály: 1 óra informatika

A 2013/2014 tanévtől kezdődően felmenő rendszerben kivezetésre kerülő helyi tanterv óratervei

Lovasberény

Évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Kötelező órák:								
Magyar nyelv és irodalom		7	7	7		4	4	4
Történelem és állampolg. ism.						2	2	2
Idegen nyelv				3		3	3	3
Matematika		4	4	4		4	4	4
Informatika						1	1	1
Környezetism. /Természetism.		1	2	2		2		
Fizika							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Ének/egyházi ének		1	1	1+1		1+1	1	1
Rajz		1	1	1		1	1	1
Technika és életvitel		1	1	1		1	1	1
Testnevelés és sport		5	3	3		5	3	3
Médiaismeret								1
Osztályfőnöki						1	1	1
Hit és erkölcsstan		2	2	2		2	2	2
Összes kötelező:		22	21	25		28	29	30

A magyar nyelv és irodalom tantárgy heti bontása Lovasberény:

- 1. évfolyamon: 4 óra olvasás és 4 óra írás
- 2. évfolyamon: 2 óra nyelvtan, 4 óra olvasás és 2 óra írás
- 3. évfolyamon: 2,5 óra nyelvtan, 3 óra olvasás, 1 óra írás és 1,5 óra fogalmazás
- 4. évfolyamon: 2 óra nyelvtan, 3 óra olvasás és 2 óra fogalmazás
- 5-8. évfolyamon: 2 óra nyelvtan és 2 óra irodalom.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy heti bontása Vértesacsca:

- 1. évfolyamon: 4 óra olvasás és 4 óra írás
- 2. évfolyamon: 2 óra nyelvtan, 4 óra olvasás és 2 óra írás
- 3. évfolyamon: 2,5 óra nyelvtan, 3 óra olvasás, 1 óra írás és 1,5 óra fogalmazás
- 4. évfolyamon: 2 óra nyelvtan, 3 óra olvasás és 2 óra fogalmazás
- 5-8. évfolyamon: 2,5 óra nyelvtan és 2,5 óra irodalom.

Iskolánkban a tanulók idegen nyelvként az angol és a német nyelv tanulását választhatják.

Az angol és a német nyelv oktatása csoportbontással valósul meg.

A 2013/2014 tanévtől kezdődően felmenő rendszerben kivezetésre kerülő helyi tanterv óratervei

Vértesacsca

Évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Kötelező órák:								
Magyar nyelv és irodalom		7	7	7		5	5	5
Történelem és állampolg. ism.						2	2	2
Német nyelv		5	5	5		5	5	5
Matematika		4	4	4		4	4	4
Informatika				1		1	1	1
Környezetism. /Természetism.		1	1	2		2		
Fizika							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Ének/egyházi ének		1	1	1+1		1+1	1	1

Rajz		1	1	1		1	1	1
Technika és életvitel		1	1	1		1	1	1
Testnevelés és sport		5	3	3		5	3	3
Osztályfőnöki						1	1	1
Médiaismeret								1
Hit és erkölcstan		2	2	2		2	2	2
Összes kötelező:		27	25	28		31	32	33

A fent megjelölt óraszámokon felül minden telephelyen az igényléseknek megfelelően kialakított csoportszámmal délutáni foglalkozásokat tartunk.

A szakvéleményeknek megfelelően kellő számú órát tartunk minden tanévben az SNI és BTM-es tanulóknak.

A csoportok kialakítása, illetve az SNI-BTM óraszámok meghatározása minden tanév kezdetén megtörténik, illetve tanév közben is biztosítjuk a kellő óraszámot azoknak a tanulóknak, akik csak később kapják meg a szakvéleményüket.

A német népismeret oktatása Vértesacsán

A német nemzetiségi népismeret önálló tananyagként szerepel, ennek megfelelően beépítjük minden évfolyamon heti 1 órában az 1. évfolyamtól felmenő rendszerben a 2013/2014-es tanévtől kezdődően.

15. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvrendelésnél az iskolába belépő új osztályok tanulóinak várható, becsült létszámát is figyelembe kell venni. A tankönyvrendelést oly módon kell elkészíteni, hogy - a tankönyvtámogatás, a tankönyvkölcsönzés, a tankönyv tanórán kívüli elhelyezése - az iskola minden tanulója részére biztosítsa a tankönyvhöz való hozzájutás lehetőségét.

Amennyiben a hivatalos tankönyvjegyzéken a matematika műveltségterület kivételével bármely tantárgy, műveltségterület vonatkozásában van olyan tankönyv, amelyet az e

rendeletben a tartós tankönyvre meghatározott szabályok alapján hagyta jóvá és az ilyen tantárgyhoz vagy műveltségterülethez az iskola tankönyvet rendel, az iskola a tankönyvrendelés során a tartós tankönyvek közül választ.

A tankönyvrendelés végleges elkészítése előtt az iskolának lehetővé kell tenni, hogy azt a szülők megismerjék. A tankönyvrendelés elkészítésénél a szülői szervezet - különösen a tankönyvek grammában kifejezett tömegére tekintettel - véleménynyilvánítási joggal rendelkezik. A szülő nyilatkozhat arról, hogy gyermeke részére az összes tankönyvet meg kívánja-e vásárolni, vagy egyes tankönyvek biztosítását más módon, például használt tankönyvvel kívánja megoldani.

Az egyes osztályokba beiratkozott tanulók szüleit tájékoztatni kell az adott osztályban használni szándékozott tankönyvek össztömegéről. Az 1-4. évfolyamokra beiratkozott tanulók heti órarendjét úgy kell kialakítani, hogy az egyes tanítási napokon használt tankönyvek tömege a három kilogrammot ne haladhassa meg. A szülői szervezet az 1-4. évfolyamokra beiratkozott tanulók heti órarendjének összeállításánál - különösen a tankönyvek grammában kifejezett tömegére tekintettel - egyetértési joggal rendelkezik.

Az iskolának legkésőbb május 31-ig - a helyben szokásos módon - közzé kell tennie azoknak a tankönyveknek, ajánlott és kötelező olvasmányoknak a jegyzékét, amelyeket az iskolai könyvtárból a tanulók kikölcsönözhetnek.

Az iskola igazgatója a Nemzeti alaptanterv felmenő rendszerű bevezetésével érintett iskolai évfolyamokon bármely tantárgyhoz, műveltségi területhez csak olyan tankönyvet rendelhet az iskolai tankönyvrendelés kereti között, amelyeknek a tankönyvvé nyilvánítása a kerettantervi rendelet kihirdetését követően történt feltéve, hogy az adott tantárgyhoz, műveltségi területhez a kerettantervi rendelet alapján került kiadásra vagy jóváhagyásra kerettanterv, továbbá szerepel ilyen tankönyv a hivatalos tankönyvjegyzéken. Ezt a rendelkezést nem kell alkalmazni a 31. § (5)-(7) bekezdésekben meghatározott tankönyvek vonatkozásában.

Nemzetiségi tankönyvek rendelése

A német nemzetiségi tankönyvek rendelésekor figyelembe kell venni, hogy a miniszter által kiadott rendelet alapján ingyenesen juttatott nemzetiségi tankönyvek rendelhetők.

TÁMOP/HEFOP

Kompetencia-alapú programcsomagok alkalmazása (teljes lefedettség), megfeleltetése az óraszámokkal

- Programcsomagok:

A szövegértés-szövegalkotás és a matematikai-logikai kompetenciák a magyar és matematika tantárgy teljes óraszámában kerültek bevezetésre és kiszélesítésre.

A kompetencia-alapú programcsomagok esetében a részletes **tananyagot és követelményeit** a mellékletben szereplő **tantárgyi tantervcsomagok** tartalmazzák, tantárgyanként és évfolyamonként.

16. A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A köznevelési rendszer egyes feladataira és intézményeire vonatkozó külön szabályok

A hit- és erkölcsstan oktatására vonatkozó szabályok

Intézményünkben a tanulók (szülők) választása alapján református- és római katolikus felekezeti hitoktatás, ill. erkölcsstan oktatás folyik valamennyi évfolyamon, heti 2-2 órában.

Természettudományos nevelés

Környezeti nevelési programunk

Környezeti nevelési programunk kialakítása a háromhetes Zöld hetek projektünk (Vértesacsca) egyik fontos kiinduló pontja

A Zöld hetek projekt egyben intézményünk jó gyakorlata is, melyet feltöltöttünk az Educatio felületére. A projekt minden tanévben megrendezésre kerül az iskola partnereinek bevonásával Vértesacsán.

Szervezett programjai szorosan kapcsolódnak pedagógiai programunk környezeti neveléssel kapcsolatos célkitűzéseéhez

A projekt a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásával kerül megrendezésre, minden tanévben előre megszervezett formában.

Személyi erőforrások

Pedagógusok: Tudatosítják a gyermekekben a környezet értékeit. Hozzájárulnak a megfelelő környezeti attitűd kialakulásához. Környezeti tartalmakat közvetítenek. Megalapozzák a környezeti problémák többoldalú megközelítését és a megoldásukhoz szükséges együttműködő készséget. Munkájukat segíti az iskolaorvos, a védőnő és a részfoglalkozású szabadidő-szervező.

Tanulók: Megismerik a környezet értékeit, az ember természet iránt viselt felelősségét.

Adminisztratív és technikai dolgozók: Környezettudatos munkavégzésükkel járulnak hozzá a környezeti neveléshez.

Szülők: Megerősítik a gyermekekben azt a környezettudatos magatartást, amit az iskola is közvetít.

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:	Célok:	Tevékenység, feladat:
Közepes forgalom	Közlekedési biztonság növelése	- közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása - kerékpárral közlekedők számára biciklitároló
Zaj	Csökkentés	- fák, cserjék ültetése
Légszennyezés	Csökkentés	- zöldesítés az iskola környékén, az iskolakertben és a növények gondozása, pótlása - gyomtalanítás, parlagfű-irtás
Szemét	Tiszta, egészséges környezet	- szeméttárolók sűrítése - szelektív hulladékgyűjtés, (papír, olaj, fémdoboz, szárazelem) komposztálás - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről
Kevés játszótér	A gyerekek mozgásigényének kielégítése	- újabb játszóterek - az iskolai játszótér felszerelésének bővítése,
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet	- festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élősarkok, akvárium, madarak, a mellék-helyiségekben szappan, WC papír - dohányzásra külön helyiség kialakítása - portalanítás (atkák-allergia) - gyakori szellőztetés (belső szennyezőanyagok: formaldehid, szén-dioxid) - lábtörlők alkalmazása
Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	- gázkazán szabályozása - nyílászárók javítása, tető szigetelése
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	- víztakarékos öblítés, csapok karbantartása, a klórozott szénhidrogéneket kiszűrő víztisztítók alkalmazása
Iskolakert	Tanítás, pihenés,	- növények gondozása, pótlása, tanösvény

	felüdülés helye legyen	létrehozása, fajátékok, gyógynövények, madáretetők, madárodúk kihelyezése, gondozása
Udvar	Biztonságos aljzat	- az aszfaltozott rész felújítása, gumiburkolatok létesítése
Az iskola eszközellátottsága	A tanítás-nevelés élmény-központúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése – egészséges személyiség	- a tanterekben írásvetítő, TV, video és számítógép - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltetőanyagok - digitális fényképezőgép, gáztűzhelyek, konyhai eszközök, ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár

Tanórai keretek

Magyar nyelv és irodalom:

- Az irodalmi művekben megjelenő természeti – és környezeti értékek, azok harmonikus kapcsolatának megismerése.
- Hivatalos iratok készítésének elsajátítása (kérvények, javaslatok, petíciók).
- Törekvés a helyes és szép beszédre.
- Az esztétikai, erkölcsi érzékenység fejlesztése.

Történelem:

- Hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet?
- A múlt eredményeinek és hibáinak megismerése révén a természetes és az épített környezetért való felelős magatartás formálása.
- A helyi történelmi értékek megismerése, védelme.
- A hagyományok tiszteletének kialakítása.
- Az egész világot érintő globális problémák megértésének segítése; hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelőssége és feladatai a problémák elhárításában, csökkentésében.

- A földrajzi környezet hatása egy ország, térség fejlődésére.

Idegen nyelv

- A nyelvtanítás egyéb módszereinek segítségével a hazai környezeti problémák megismerése; más országok hasonló problémáinak feltárása.
- Más népek környezetvédő tevékenységeinek, szervezeteinek megismerése.
- A környezettel szembeni nemzetközi felelősség szemléletének kialakítása.

Biológia és egészségtan:

- Ökológiai életmód kialakítása.
- A földi élővilág sokféleségének, e sokféleség értékének megismerése.
- Az élőlények alapvető szervezeti – működési jellemzői, az azok között lévő ok – okozati összefüggések.
- A globális környezeti problémák és azok megelőzése, illetve mérséklési lehetőségei.
- A környezet – egészségügyi problémák megismerése, megelőzésük illetve mérséklésük módjai.
- A testi – lelki egészséget megőrző életviteli technikák elsajátítása.

Kémia:

- A tanulók figyelmének felhívása a kémiai ipar jelentős környezetkárosító, valamint potenciális környezetvédő szerepére egyaránt.
- Az anyag – és energiatakarékosság, mint a környezetvédelem egyik hatékony módszere szemléletének kialakítása.
- Az elterjedt vegyszerek és ezek élettani hatásainak megismerése (környezetbiztonság).
- A különböző technológiák hatása a természeti és épített környezetre, ezek gazdasági hatásainak felbecsülése.

Földünk és környezetünk:

- Tapasztalatok, ismeretek, élmények szerzése a közvetlen élő és élettelen környezetről.
- A földrajzi környezet hatása egy ország, térség fejlődésére.
- A természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeként lezajló változások felismerése, értékelése.

- A regionális és globális problémák megismerése, és a lehetséges megoldási módok számbavétele.
- A természeti és társadalmi értékek megismerése, megőrzése.

Fizika:

- Az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzás, zaj, rezgés) egészségkárosításának megismerése.
- A fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti hasonlóság, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatások felismerése.
- A környezet változásainak, a változások okainak értelmezése, s ezek tudatában megoldások keresése a környezeti problémákra.
- A környezeti változások fizikai magyarázatának megismerése, megértése.

Matematika:

- A tanulókat körülvevő konkrét környezet mennyiségi és térbeli viszonyainak megismerése mérése.
- A környezeti mérések eredményeinek értelmezése, elemzése, statisztikai módszerek alkalmazása, reális becslések képességének kialakítása.
- Más tárgyakban megismert környezeti összefüggések matematikai módszerekkel való szemléltetése, táblázatok, grafikonok készítése, elemzése.
- A logikus gondolkodás, a szintetizáló – és lényegkiemelő képesség fejlesztése.

Technika és életvitel:

- Annak a megismertetése, miképpen tudunk együtt élni azzal a technikai környezettel, amelyet az élet megkönnyítése érdekében hoztunk létre.
- A fenntartható fejlődés összefüggéseinek, követelményeinek, problémáinak feltárása.
- A környezetgazdálkodás lényegének megismerése.
- A környezeti válság okainak és lehetséges megoldásainak bemutatása.
-

Ének – zene:

- A természeti és művészeti szépség rokonságának felismerése.

- A természet zenei ábrázolásának módjai.
- A természet szépségének megjelenítése a népdalokban.
- A zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepének felismerése.
- A „zenei környezetszennyezés” felismerése.

Rajz és vizuális kultúra:

- A természeti és művészeti szépség rokonságának felismerése.
- A természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségei.
- A hagyományápolás fejlesztése (pl. népi építészet, díszítőművészet).
- A természetes alapanyagok használatának ismerete.
- Műalkotások elemzése környezetnevelési szempontok szerint.
- A tárgyi világ formanyelvi elemeinek ismerete, a tartalom és a forma összefüggése.
- A helyi népi építészeti emlékek felkutatása, megismerése.
- Példák mutatása környezetbarát formatervezésre.

Testnevelés:

- A környezeti hatások és az egészséges testi fejlődés közötti összefüggés felismerése, megértése.
- A sport nélkülözhetetlen szerepe az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében.
- A környezetszennyezés egészséget veszélyeztető hatásai a sport szemszögéből nézve.
- Lehetőség szerint természetes anyagok használata a sportoláshoz (sportruházat, sportszerek)

Tanórán kívüli keretek

Napközi otthon

A délutáni szabadidős tevékenységek sora (a környezet tisztaságának óvása, díszítése, növények gondozása, madarak etetése, az időjárás megfigyelése, természetfilmek megtekintése stb.) hozzájárul ahhoz, hogy kialakuljon bennük a környezettudatos magatartás.

A napirend segíti a rendszeres életmód kialakulását. A szabad levegőn való tartózkodás, a sport, a játék edzi egészségüket, elősegíti harmonikus emberi kapcsolatok kialakulását.

Szakkörök

Az érdeklődő, kutató típusú, vizsgálódni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó színterei: földrajz szakkör, természetjáró szakkör, technika szakkör, biológia szakkör, „életmód” szakkör (testi – lelki egészség)

Tanulóknak adott külön feladatok (projektek)

Az érdeklődő diákok számára lehetőség nyílik a környezeti neveléshez kapcsolódó témák, problémák önálló kutatására, feldolgozására (szakmai dolgozat, rajz, fotó, irodalmi alkotás stb.)

Akciók, környezetvédelmi iskolai programok Jeles napokon (pl. Föld Napja, Madarak és Fák Napja, Márton nap) versenyek, kirándulás, vagy egyéb rendezvény szervezésével hívjuk fel a figyelmet a helyi vagy globális környezeti problémákra. Tájésebeszetet szervezünk a településeken minden tavasszal.

Az idegennyelv-oktatás

Vértesacsai intézményünkben az első évfolyamtól kezdődően a kiegészítő nemzetiségi német nyelv oktatása része a tanórai foglalkozásoknak, heti 5 óra időkeretben.

Szakköri jelleggel igény esetén angol nyelv oktatása is megvalósul.

A lovasberényi iskolában az angol idegen nyelv oktatása történik a 4-8- évfolyamon.

Szakkör jelleggel német nyelv oktatása is megvalósul.

Az emelt szintű képzési forma

A lovasberényi iskolában a technika B emelt szintű oktatási forma valósul meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje” c. fejezetében található.

17. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Mindennapos testmozgás

Statisztikai adatokkal igazolható, hogy az általános iskolás korú gyermekek felénél diagnosztizálható valamilyen tartási rendellenesség, gerincferdülés, statikai lábbetegség. Ezek az általános iskolában kezdődő és a középiskolában fokozódó elváltozások rendszeres testmozgással, célirányos gimnasztikával megelőzhetőek lennének. Az elváltozások gyakorisága nem igazolja a testnevelési órák hatékonyságát. Nem az a fontos, hogy minél nagyobb erő kifejtésre serkentsük a fiatalokat, hanem azzal tudunk segíteni, ha megadjuk a lehetőséget a mindennapi testmozgásra.

A./ Célok, alapelvek

- Minden tanuló minden nap vegyen részt valamilyen testmozgásban
- Testnevelés órán megfelelő terhelést kapjon
- Minden testnevelés órán legyen gimnasztika, és a helyes testtartást, helyes légzést kialakító gyakorlatok, igény esetén gyógytorna gyakorlatok
- Minden testnevelés órán a testmozgás örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Érvényesüljön a testnevelés személyiségfejlesztő hatása
- Tanítsunk olyan sportokat is, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében (szabadidő sportok, játékok, aerobik)
- A tanulók testi-biológiai fejlődése csak rendszeres, napi testneveléssel és sporttal (testmozgással és testedzéssel) biztosítható. Ez a feladat sem előbbre, sem későbbre nem hozható és semmiféle más tevékenységgel nem helyettesíthető.
- A kisgyermekek a legmaradandóbb élményüket életük első tíz évében gyűjtik. Ha a testi készség és képességfejlesztés ebben az életkorban elmarad, a későbbiekben nem, vagy csak alacsony szinten pótolható. Ezért az alsó tagozaton kiemelt szerepet szánunk a testi nevelésnek.
- Fizikai képességek kialakítása és fejlesztése (is) csak az érzékeny szakaszokban gazdaságos (Pl. az úszástanulás érzékeny időszaka 3-10, az ügyességé 10-13 éves kor), ezért ezeket lehetőség szerint így végezzük.

B./ A mindennapos testedzés formái

A 2012/2013. tanévtől kezdődően - felmenő rendszerben - heti 5 testnevelés óra kerül bevezetésre.

A mindennapi testnevelés megvalósítása az alábbiak szerint történik:

a. Az alsó tagozaton a heti testnevelés órák száma: 4

iskolai heti néptánc órák száma: 1

b. A felső tagozaton a heti testnevelés órák száma. 4

iskolai heti néptánc órák száma: 1

c. Sportköri, ill. tömegsport órák lehetősége mindkét tagozaton mindennap biztosított

Sportköreinket az adott tanév elei igényfelmérés alapján szervezzük:

Lehetőségeink: kézilabda
 labdarúgás
 kosárlabda
 asztalitenisz
 játékos, alternatív testedzési formák

d. Szabadidő kibővítése

- a tornaterem használatának további lehetősége időbeosztás szerint

- udvari sportpályák használata stb.

e. A napközi otthoni szolgáltatásunkat igénybe vevő diákok a délutáni programjuk részeként tornatermi vagy udvari testnevelési foglalkozáson vesznek részt minden nap.

f. Úszásoktatás

Az iskola ajánlja a szülőknek, hogy az úszni még nem tudó alsó tagozatos tanulók úszásoktatásban vegyenek részt. Az oktatást az iskola megszervezi, biztosítva annak személyi feltételeit is. Az iskolai költségvetés függvényében a mindenkor 3. osztály tanulói ingyenes úszásoktatásban részesülnek. Ennek eldöntése mindig az adott évre vonatkozó költségvetés elkészítésekor történik.

Segítő kapcsolatok, partnerek

- szülők, család
- iskolai szülői munkaközösség,
- iskolaorvos, háziorvos, védőnő
- gyermekjóléti szolgálatok, családsegítők
- rendvédelmi szervek ifjúságvédelmi munkatársai (DADA program)
- Magyar Vöröskereszt helyi csoportja
- ANTSZ
- helyi sportegyesületek

18. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

A pedagógusválasztás a tantestület kis létszáma miatt a választható tantárgyak, és a foglalkozások tekintetében nem valósítható meg.

19. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Az ismeretek számonkérésének, a tanuló teljesítménye értékelésének követelményei és formái

Követelmények:

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képeség–teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

Az értékelés formái

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a hagyományos osztályzatos módszert használjuk, azaz a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.

A szaktanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét

- heti egy órás tantárgynál félévenként legalább három érdemjeggyel,

- heti kettő vagy három órás tantárgynál havonta legalább egy érdemjeggyel,
- heti három óránál magasabb heti óraszámú tantárgynál havonta legalább kettő érdemjeggyel értékeli.

Az értékelés legyen folyamatos:

- visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében,
- jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybeli előmeneteléről.

A folyamatos értékelés fajtái:

- órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére),
- szóbeli felelet értékelése,
- gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (képességterületek teljesítményének értékelésére),
- írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére: osztályzat + hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok),
- szülőknek üzenő füzet vagy ellenőrző útján küldött jelzés a feltűnően gyenge, vagy – esetleg – a kiemelkedően jó teljesítményért.
- félévi és tanév végi

Az értékelés módja

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a negyedik év félév végéig a szóveges értékelés helyett, a hagyományos osztályzatos módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítjük a tanulókat.)

Az 5-8. évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal minősítjük.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Kiemelkedő tantárgyi teljesítmény félév és tanév végi osztályzata: kitűnő (5).

Az év végi bizonyítvány „kitűnő”, ha minden tantárgyból jelest kapott a tanuló, és „jeles rendű”, ha legfeljebb 2 db „jó” tantárgyi osztályzata van.

Az 1-8. évfolyamokon hittan és erkölcstan tantárgyakból nem adunk osztályzatot, szöveges értékelést alkalmazunk.

Az ellenőrzés fajtái:

szóbeli feleltetés,

házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése,

írásbeli számonkérési formák:

- írásbeli felelet (egy anyagrészből),
- beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése,
- röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
- dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
- témazáró dolgozat, vagy felmérő dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő).

A tanuló produktumának (pl.: rajz, technika órán, témahét, projektoktatás során előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése.

A tanulók munkájának szöveges értékelése

A törvényi szabályozás:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a negyedik év félév végéig a szöveges értékelés helyett, a hagyományos osztályzatos módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítjük a tanulókat.)

A szöveges értékelés elvi kiindulópontjai:

- az értékelés a gyerekért, de elsősorban a szülőknek szól
- alakítja a helyes önértékelést, segíti a reális önismeretet

- nyitott, nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
- a gyerek aktív részese a saját fejlődésének
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodik a gyermek fejlődéséről

A szöveges értékelés elvi követelményei:

- minősítés-központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemzi
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat
- összhangban van a pedagógiai programmal, a helyi tantervi rendszerrel és a kimunkált értékelési koncepciókkal
- személyre szóló és ösztönző jellegű
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet tölt be
- konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelöli meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságában közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára

A szöveges értékelés rendszerének felépítése

a) A helyi értékelés alapelvei

- A gyerekek értékelését az osztálytanítók készítik el, figyelembe véve a napközis nevelő és az osztályban tanító nyelvszakos tanár véleményét is .
- A teljes körű értékelések évente négy alkalommal készülnek. November 15.-ei dátummal az első negyedév értékelése, a félévi értékelés a tanév rendje szerint, a harmadik negyedévi értékelés április 15.-ei dátummal, az év végi értékelés szintén a tanév rendje szerint történik.

A szöveges értékelés tartalmi szempontjai:

- magatartás
- szorgalom
- tantárgyi teljesítmények
- a helyi tanterv követelményeinek való megfelelés,

- a fejlődés, illetve fejlettség az alapvető készségekben és képességekben

Általános értékelés / év végén /:

A évfolyam tantervi követelményeinek kiválóan megfelelt, vagy jól megfelelt, vagy megfelelt/
.....tantárgyból felzárkóztatásra szorul.

b) Értékelési funkciók meghatározása

- Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.
- Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához, a fejlesztési stratégiák kimunkálásához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.
- Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás,- egy-egy tanulási szakasz végén ad összegző tájékoztatást az elsajátított ismeretek eredményéről pedagógusnak, szülőnek, tanulónak egyaránt.

c) A szöveges értékelés módja:

1. Szóbeli: a tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről a tanítási órákon és más iskolai foglalkozásokon.

Megfogalmazódhat:

- a tanító részéről
- a tanulótársak részéről
- önértékelés formájában

2. Írásbeli:

- a tanulói produktumokra írt rövid, lényegre utaló észrevételek megfogalmazásával,
- témazáró felmérések megoldásának értékelése %-os teljesítménysávok megadásával és ezek minősítő jelzésével,

- aktuális észrevételek bejegyzése a tanuló fejlődésével, előmenetelével kapcsolatban (pl. üzenő füzetbe),
- első negyedévkor, félévkor, harmadik negyedévkor és tanév végén részletes szöveges értékelés.

d. Szöveges értékelés dokumentumai:

- Az EMMI Oktatási Államtitkárság által jóváhagyott bizonyítvány.

Az első évfolyamon a tanuló szöveges minősítése a pótlapon történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része, amit a bizonyítvány borítólapjának tárolójába kell elhelyezni.

- Az EMMI Oktatási Államtitkárság által jóváhagyott törzslap.
- A napló.

A naplóba a negyedéves értékelések nyomtatott másodpéldányai, a felmérők %-os eredményei és a tájékoztató füzetben megjelenő alkalmi értékelések kerülnek.

- Tájékoztató füzet.

A tájékoztató füzetbe alkalmi beírások kerülnek a tanuló pillanatnyi eredményeiről és a felmérők %-os eredményeiről.

A szöveges értékelés felszínre hoz olyan értékeket is, amelyek nem kifejezetten a tanulási teljesítményt érintik, de nagyon fontosak a teljes személyiségfejlődés szempontjából.

20. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontások lehetőségei

a. Tantárgyi bontás egy tanulócsoporton belül

Egy adott osztályon belüli csoportbontás – mindig az adott év költségvetésének függvénye.

a. Hit-és erkölcsstan oktatás

Egy adott évfolyam (esetleg több évfolyam) diákjaiból a református-, római katolikus hittant, illetve erkölcsant tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

b. Idegen nyelv és nemzetiségi nyelv oktatása

Egy adott osztály (évfolyam) diákjaiból az angol, illetve német nyelvet tanulók csoportjainak megszervezése. (német – angol nyelvi csoport létrehozása csoportbontással)

Nemzetiségi nyelvből kötelező abban az esetben, ha az adott tanulócsoport létszáma meghaladja az Nkt-ban meghatározott átlagléttszámot.

Egyéb foglalkozások szervezése

A foglalkozások szervezésénél a jelentkezők számán (minimum 10 fő/csoport) kívül a személyi és tárgyi feltételek biztosíthatóságát is figyelembe vesszük.

Fontos szempont a folyamatosság és a felmenő rendszer elve.

A foglalkozások megszervezéséről - az adott tanév tantárgyfelosztásának elfogadásával egyidejűleg – a szakmai munkaközösségek javaslatát figyelembe véve, a nevelőtestület dönt.

21. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A tananyag az egyes tantárgyak anyagaiba, külön jelzett módon kerül beépítésre.

22. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Egészségnevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok**” c. fejezetében található.

Környezeti nevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai**/Természettudományos nevelés” c. fejezetében található.

23. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünk befogadó jellegű (inkluzív) intézmény. Képesek vagyunk mind a különleges bánásmódot igénylő, mind a hátrányos helyzetű (HH), ill. halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók integrált nevelésére-oktatására.

Az esélyegyenlőség biztosítását az alábbi területekre kiterjedően értelmezzük:

- a) a nevelésbe/oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
- b) a nevelés/oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- c) a teljesítmények értékelése,
- d) a neveléshez/oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- e) a neveléssel/oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,
- f) a nevelésben/oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- g) a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint
- h) a nevelésben/oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti

- különösen valamely személy vagy csoport

- a) jogellenes elkülönítése egy köznevelési intézményben,
- b) olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami

vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.

A köznevelési intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a nevelést/oktatást csak az egyik nembeli tanulók részére szervezik meg, feltéve, hogy a nevelésben/oktatásban való részvétel önkéntes, továbbá emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a köznevelési intézményben a szülők kezdeményezésére és önkéntes választása szerint, olyan vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló, továbbá kisebbségi vagy nemzetiségi nevelést/oktatást szerveznek, amelynek célja vagy tanrendje indokolja elkülönült osztályok vagy csoportok alakítását; feltéve, hogy emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri, továbbá ha az oktatás megfelel az állam által jóváhagyott, államilag előírt, illetve államilag támogatott követelményeknek.

Esélyegyenlőségi célkitűzések intézményünkben:

Olyan körülményeket kell kialakítani, hogy megvalósuljon

- a megkülönböztetés megszüntetése,
- az egyenlő bánásmód,
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

Minden tervezett infrastrukturális és tartalmi, szakmai fejlesztés esetén kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű, és a sajátos nevelési igényű tanulók nevelési/oktatási helyzetének javítására a beruházások megvalósítása során.

A fenti célok megvalósítása érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük

- a településen élők szociális helyzetét

- a közszolgáltatások elérhetőségét
- a gyermekek/tanulók (HH/HHH ill. SNI) eloszlását az egyes óvodai csoportokban/iskolai osztályokban
- a gyógypedagógiai nevelést, oktatást
- a lemorzsolódás arányát
- a továbbtanulási mutatókat
- a tanórán kívüli programokon való részvételt az általános iskolai oktatásban
- az iskolán kívüli segítő programokon való részvételt az általános iskolai oktatásban
- a kompetencia mérések eredményeit
- a humán-erőforrás hiányát
- az infrastruktúrát és az ahhoz való hozzáférést
- a módszertani képzettséget
- az intézményi és szervezeti együttműködéseket (egyházak, kisebbségek, civil szervezetek)

Az esélyegyenlőség biztosítását szolgáló dokumentum

Az intézmény elkészíti, és folyamatosan karbantartja a KÖZNEVELÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI INTÉZKEDÉSI TERV c. dokumentumát.

Felülvizsgálatára 4 évenként kerül sor.

Az esélyegyenlőségi intézkedési tervhez történő hozzáférést az intézmény (a helyi pedagógiai programhoz hasonló módon) lehetővé teszi.

24. A tanuló jutalmazásával, büntetésével összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Az iskolai jutalmazás formái:

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el
- az iskolai közösség érdekében közösségi munkát végez
- iskolai és iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, előadáson, bemutatón vesz részt
- vagy bármilyen más módon segít az iskola hírnevének megőrzésében, annak növelésében az iskola jutalomban részesíti

a, Az iskolában tanév közben a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret
- napközis nevelői dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret

b, Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben

részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába kell bevezetni.

c, Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át jeles eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni!

Az iskolán kívüli versenyeken, előadásokon, bemutatókon, vetélkedőkön eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett közös munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és könyvjutalomban lehet részesíteni.

Az iskola saját kitüntetései tanév végén:

Vértessacska: Kazay díj

Lovasberény: Év tanulója Év sportolója díj

Közös: Reményik-díj mindkét telephelyen

Reményik művészeti díj mindkét telephelyen

Az iskolai büntetés formái:

Azt a tanulót, aki:

- a tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti
- a házirend előírásait megszegi
- árt az iskola hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

A büntetés formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés (szóban, írásban),
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés (szóban, írásban)
- igazgatóhelyettesi intés
- igazgatóhelyettesi megrovás
- tantestületi figyelmeztetés
- tantestületi intés
- tantestületi megrovás

Az iskolai büntetések kiszabását a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyosságától függően el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni!

A magatartás és a szorgalom helyi minősítési rendszere

Tanulóink személyiségfejlődésének, neveltségi szintjük értékelésének fontos eszköze magatartásuk és szorgalmuk minősítése. A minősítési rendszerrel célunk az egységes szemléletű értékelés megvalósítása.

A minősítés formái:

A tanuló magatartásának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2).

A tanuló szorgalmának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Félévkor a minősítés az ellenőrző könyvbe csak számmal kerül be, az év végi bizonyítványba a fenti egyszavas minősítéseket kell beírni.

A minősítés eljárásrendje:

- A tanulók magatartását és szorgalmát az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni. A második év végétől a hagyományos osztályzatos módszert használjuk, azaz a tanuló magatartását és szorgalmát tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.
- Az osztályfőnök az általa gyűjtött információk alapján a félévi, illetve az év végi osztályozó értekezleten javaslatot tesz az egyes tanulók minősítési fokozatára.
- A minősítések kialakításában az osztályfőnök támaszkodik az osztályban tanító tanárok, az osztály-diákbizottság véleményére és a minősítést megvitatja az osztályközösséggel, valamint az érintett tanulóval.
- Változtatni kell annak a tanulónak a magatartási érdemjegyét, akinek a tanárokhoz, felnőttekhez, társaihoz való viszonya kifogásolható.
- A végleges minősítés a nevelőtestület döntése alapján alakul ki az érvényben lévő minősítési fokozatok alapján.
- Az első félévben az első időszakban-, a tanév végén az egész tanévben mutatott magatartást és szorgalmat értékeljük.

- A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni, az elektronikus naplóba be kell írni.
- A magántanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni.
- Az értékelés alapelveit, az egyes minősítések feltételeit az osztályfőnök a tanulókkal az év eleji első osztályfőnöki órákon, a szülőkkel a tanév első szülői értekezletén ismerteti.

A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei:

„Példás” az a tanuló, aki:

- magatartása, cselekedetei elismerést váltanak ki társaiból, tanáraiból
- felelősséget vállal tetteiért
- tiszteli és elismeri mások értékeit, jóindulattal segíti társait, aki tudásával, a közösségben elért helyzetével soha nem él vissza
- a nyelvi fordulataiban kerüli a durva, trágár kifejezéseket
- képes kulturáltan fellépni saját maga és szűkebb környezete érdekében
- szívesen vállal munkát osztálya, iskolája, közössége érdekében
- ügyel környezetére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt
- betartja az iskola házirendjét
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása

„Jó” az a tanuló, aki:

- a példás magatartás követelményeinek javarészt megfelel, de cselekedeteit, ítéleteit időnként az indulat vezérli
- a házirendet betartja
- tiszteli a felnőtteket, társait
- trágár, durva kifejezéseket nem használ
- feladatait becsülettel elvégzi, de a közösségért vállalt munkára önként csak ritkán vállalkozik, a rábízottakat tőle elvárható módon teljesíti
- az osztály vagy az iskola közösségi munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- ügyel környezetére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt

- nincs írásbeli intője vagy megrovása

„Változó” magatartású az a tanuló, aki:

- cselekedetei következményeit nem képes felismerni, így az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be
- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik
- játékban gyakran vét a szabályok ellen, közösségi munkájában sokszor udvariatlan, durva
- sérelmeit időnként önbíráskodással torolja meg
- az órai munka során nem kellő figyelemmel dolgozik, időnként mással foglalkozik
- ha feladattal bízzák meg, azt elvégzi, de nem kellő figyelemmel
- környezete rendjéért keveset tesz, vagy nem érdeklí
- a viselkedési szabályokat csupán úgy tudja betartani, ha gyakran figyelmeztetik rá
- igazolatlanul mulasztott
- osztályfőnöki intője van

„Rossz” a magatartása annak a tanulónak, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti, nem tudja és nem is akarja betartani az iskolai házirendet
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza
- szándékosan rongálja környezetét
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt
- több szaktanári figyelmeztetést kap, illetve van osztályfőnöki megrovása, vagy ennél magasabb fokú büntetése

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei:

„Példás” szorgalmú az a diák, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes teljesítményt nyújt
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is. és azokat elvégzi
- munkavégzése pontos, megbízható
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként vesz részt
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza

„Jó” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- a tanórákon többnyire aktív
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vállal, de az ilyen jellegű megbízást teljesíti
- taneszközei tiszták, rendezettek

„Változó” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja
- önálló munkája figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik

„Hanyag” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- feladatait folyamatosan nem végzi el
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül
- félévi, vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A magatartás és szorgalom megítélésekor mindig figyelembe kell venni a gyermek életkörülményeit és képességszintjét!

25. A művészeti oktatásra vonatkozó értékelés speciális szabályai

Telephelyek: Lovasberény, Vértesacska, Tabajd

A tanulmányi eredmény értékelése a művészeti szakokon

A tanuló értékelésénél a tanult tantárggyal összefüggő teljesítménye minden lényeges megnyilatkozását vesszük figyelembe, amelyre félévkor, illetve a tanév végén számszerű osztályzatot, illetve előképző évfolyamokon minősítést kap. Ezen kívül tanulmányi eredménye és szorgalma alapján havonként is értékelendő, amely jegyek a főtárgyi, illetve a csoportos naplókból kerülnek megjelenítésre. Az osztályzás a tantervi követelmények, valamint a tanulók gyakorlati és elméleti eredményeinek egybevetése alapján történik:

1. évfolyamtól felfelé érdemjeggyel értékelünk:

jeles (5)

jó (4)

közepes (3)

elégséges (2)

elégtelen (1)

Az előképző évfolyamokon szóveges minősítéssel értékelünk:

kiválóan megfelelt

jól megfelelt,

megfelelt,

nem felelt meg.

Az érdemjegyekről a tanuló szülőjét – felnőtt tanulók kivételével – a tájékoztató füzet útján kell értesíteni. A tanulók év végén bizonyítványt kapnak.

A félévi és a tanév végi osztályozás

A tanulók munkáját félévkor és a tanév végén osztályozni, minősíteni kell. A félévi, illetve a tanév végi osztályzatnak a tanuló félévi, illetve egész évi munkáját, valamint a tanév végi beszámolón mutatott teljesítményét kell tükröznie.

Félévkor és a tanév végén hangszeres főtárgyból vizsgabizottság előtt beszámolót kell tenni. A beszámolón az érdemjegyet a főtárgy tanárának javaslata alapján a bizottság állapítja meg. A bizottság elnöke az intézményegység vezető, tagjai: a tanuló főtárgy tanára és még legalább egy, lehetőleg azonos vagy rokon szakos tanár.

Csoportos főtárgy esetén (pl. képzőművészeti szakok) és kötelező melléktárgyakból (pl. szolfézs, zenetörténet) félévkor gyakorlati jegyet, év végén vizsgajegyet adunk.

Egész évi munkája alapján kell osztályozni azt a tanulót, aki betegség vagy testi sérülés miatt a beszámolón megjelenni nem tud, és távolmaradásának okát orvosi igazolással bizonyítja. Ebben az esetben a bizonyítvány és az anyakönyv megjegyzés rovatában fel kell tüntetni, hogy a tanév végi beszámolón nem vett részt.

A tanév végi beszámolóra nem bocsátható, illetve nem osztályozható az a tanuló, akinek a tanévben igazolt és igazolatlan mulasztásai együttesen meghaladják az előírt kötelező óraszám 1/3-át, illetve térítési díj elmaradása van.

Az osztályzatokat félévkor számjegyekkel a tájékoztató füzetbe, év végén a naplóba, az anyakönyvbe (törzslap) és bizonyítványba szó megjelöléssel és számjeggyel, illetve az előképző évfolyamok esetében az előírt szöveges minősítéssel kell bejegyezni.

Szorgalom

A főtárgyi és kötelező tárgyi tanulásban tanúsított szorgalmat is folyamatosan, havonként értékelni kell. Erről a szülők a tájékoztató füzet útján kapjanak értesítést.

A szorgalom minősítésére 4 fokozatot kell használni:

- példás (5)
- jó (4)

- változó (3)
- hanyag (2).

A szorgalom minősítését félévkor szám és szó megjelöléssel a tájékoztató füzetbe, tanév végén, pedig a naplóba, az anyagkönyvbe, valamint a bizonyítvány megfelelő rovatába kell bejegyezni.

Három órát meghaladó igazolatlan mulasztás esetén „változó” minősítésnél jobb nem adható.

Az osztályozásokkal kapcsolatban figyelembe veendő még:

A tanév folyamán a tanulók munkáját ún. részjegyekkel, havonta egy alkalommal, pedig átlagjegyekkel osztályozhatjuk. A részjegyeket célszerű egy-egy kisebb feladat elvégzésére ösztönző cézzel adni, és nem feltétlenül törvényszerű, hogy a havi átlagjegy a részjegyek középátlaga legyen. (Nevelési és pedagógiai szempontból azonban nem szerencsés, ha a részjegyek és a havi átlagjegyek között nagy az eltérés.)

Javítóvizsga

Kötelező tantárgyból a tanév végén kapott elégtelen osztályzat esetén a tanuló javítóvizsgát tehet. A javítóvizsga napját az igazgató állapítja meg, idejéről és a vele kapcsolatos tudnivalókról a tanulók szüleit értesíteni kell. Ha a tanuló a javítóvizsga napján nem jelenik meg, vagy a javítóvizsgán nem felel meg, tanulmányait csak az osztály megismétlésével folytathatja. A javítóvizsgát bizottság előtt kell megtartani, melynek elnöke az intézményegység vezetője, tagjai a főtárgy tanár és még egy, lehetőleg azonos vagy rokon szakos tanár.

A javítóvizsga eredményét a főtárgy tanára vezeti be az anyakönyvbe és a bizonyítványba. A záradékot az igazgató és a főtárgy tanára írja alá, az eredményhirdetés a bizonyítvány kiosztásával történik.

A javítóvizsga nem nyilvános és nem ismételtető meg.

Összevont beszámoló

Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár javaslata alapján az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a tanév végén két, esetleg több osztály anyagából tegyen összevont beszámolót. A főtárgyi beszámoló anyagát kétharmad részben a magasabb osztály alapján kell megállapítani.

Összevont beszámolót a tanév végi beszámolókkal egyidejűleg, vagy az igazgató által megadott időben lehet tartani. Az összevont beszámoló engedélyezését írásban kell kérni, a kérelmet legkésőbb május 10-ig lehet az igazgatóhoz benyújtani.

Felsőbb évfolyamba lépés, alapvizsga, záróvizsga

A művészeti szakokon a felsőbb osztályba az a tanuló léphet, aki a közvetlenül megelőző évfolyamot sikeresen elvégezte, arról bizonyítványt kapott és a tanulmányaiban nincs megszakítás. A legmagasabb alapfokú művészeti iskolai évfolyamot eredményesen végzett tanuló művészeti alapvizsgát tehet, ez előfeltétel a továbbképző első évfolyamához. Erre külön előzetesen jelentkeznie kell. A továbbképző évfolyamok elvégzése után a tanuló művészeti záróvizsgát tehet.

Tanulmányok folytatása ugyanabban az évfolyamban

Az a tanuló, aki az évfolyam tantervi anyagát önhibáján kívül elvégezni nem tudja, az igazgatótól legkésőbb május 10-ig kérheti, hogy tanulmányait a következő tanévben ugyanannak az évfolyamnak tanulójaként folytathassa. Az igazgató a szaktanár meghallgatása alapján dönt. Ebben az esetben a tanuló osztályzatot nem kap. A bizonyítványba és az anyakönyvbe a fenti tényt be kell jegyezni. (Nem osztályozható.) Az előző évfolyamban folytatja tanulmányait az a tanuló, akinek igazolt mulasztása valamely tantárgyból meghaladja az összes óraszám 1/3-át, kivéve, ha a tananyagot elsajátította és az igazgató engedélyével, beszámolót tesz.

26. Iskolaváltás, tanulók átvételének szabályai, különözeti vizsga, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával, vagy évfolyamisméttléssel a nemzetiségi német nyelv és idegen nyelv oktatása esetén

Ha olyan iskolából érkezik a gyermek, ahol az adott nemzetiségi nyelvet, vagy idegen nyelvet még nem tanulta, a szülő írásbeli kérelmére időt adunk a felzárkózásra. A felzárkózás időtartama 2 hónaptól 1 évig terjedhet. A tanuló ezen időszak alatt mentesülhet az értékelés alól. Erről az igazgató dönt a szaktanárokkal, és a szülővel történő konzultáció után, majd határozatot hoz. A felzárkózási időszakban a pedagógus fokozott támogatást biztosít a tanulónak. Amennyiben a szülő azt kéri, a tanuló számára évfolyamisméttlés is biztosítható abban az esetben, ha ezzel a szaktanár is egyetért.

Sajátos pedagógiai módszerek

Intézményünkben módszertani fejlesztés keretében az alábbi sajátos pedagógiai módszereket alkalmazzuk:

- Projektoktatás
- Témaapok
- Témahetek

A módszerek alkalmazása során lehetőség van arra, hogy ne 45 perces időkeretekben végezzék a pedagógusok a munkájukat. A tevékenységek tervezése során egyeztetéseket kell végrehajtani a szaktanárok esetében. Tanítók esetében megoldható a feladat a tanórak osztályon belüli átcsoportosításával egyéni igények szerint.

A 45 perces időkerettől való eltérést minden esetben jelezni kell az iskolavezetés felé.

Késleltetett olvasástanítás

A NAT által lehetővé vált, hogy az 1-2. és a 3-4. osztályban a tananyagot ne évfolyamonként fele-fele arányban tekintsük, hanem 2 évfolyamra nézve egyéni igény szerint bontsuk meg. Ezt iskolánkban lehetővé tesszük a tanítók számára.

Ennek megfelelően késleltetett írás és olvasás tanítás zajlik, matematika területén hosszabb idő alatt történhet a számok megismerése a megfelelő alapozás érdekében.

Minden esetben tervezési dokumentum szükséges, melynek formái:

- Tanmenetek
- Projekttervek

- Téma napok és témahetek tervei

A sajátos módszerek alkalmazása során létrejött produktumok osztályozhatók.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A sokszínű tevékenységformákkal összhangban: pl. produktum értékelése (az egyes tanulóknál, csoportmunka esetében), projektnél, témahétnél, gyűjtőmunka, stb. Annak meghatározása, hogy a produktumok milyen súllyal kerülnek figyelembevételre a többi osztályzathoz képest?)

A tanuló írásbeli beszámoltatásának formái:

a) témazáró dolgozat: egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma, a témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak;

b) egyéb dolgozat: egy tantervi téma valamely részének számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető

c) Az év eleji, félévi, év végi felmérések alapvetően diagnosztikai célt szolgálnak: a tanulók tudásának, készségeinek szintjét mérik. E felmérések csak akkor osztályozhatók, ha megfelelő ismétlés, gyakorlás után került sor rájuk

d) A témahetek és projektnapok, projekthetek során is értékeljük a tanulók munkáját. Az értékelés alapja a helyi tanterv mellékletben megfogalmazott egyéb értékelési szempontok alapján történik.

A tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének **egységes értékelése** érdekében a tanulók írásbeli értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük.

teljesítmény	teljesítmény (integráltan oktatott gyermek)	érdemjegy	értékelés
91-100%	85-100%	Jeles (5)	Kiváló
75-90 %	70-84%	Jó (4)	Jó
60-74 %	55-69%	Közepes (3)	Megfelelt
45-59 %	35-54%	Elégséges (2)	Megfelelt
0 – 44 %	0-34%	Elégtelen (1)	Felzárkóztatásra szorul

Ha a szaktanár a meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb 5 százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

Az írásbeli beszámoltatás korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya

Az írásbeli beszámoltatás szerepe, súlya

a) A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánná. A magas osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben. Ugyanakkor a tanulók kifejezőképességbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzésszerű – az egyedi, választékos stílust nélkülöző – beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren.

b) A témazáró dolgozatok – kétszeres súllyal való értékeléséről a szaktanár dönt a munkaközösség véleményének figyelembevételével. A tanító és a szaktanár a tanév elején tájékoztatja a tanulókat és szüleiket arról, hogy melyek azok a tanulói teljesítmények, amelyeket a félévi és a tanítási év végi osztályzatok kialakításánál kétszeres súllyal fog figyelembe venni. Ilyen teljesítmény értékelésekor a naplóba és a tanuló ellenőrzőjébe piros

színnel megkülönböztetett érdemjegy kerül. Elektronikus napló esetén duplán kerül beírásra az érdemjegy. Az osztályzatok kialakításánál más súlyozást nem alkalmazunk.

Az írásbeli beszámoltatás, ismeretek számonkérésének rendje és korlátai :

a) Témazáró, felmérő dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja. Egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk.

b) Egyéb dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja;

c) A szaktanár egy tantárgyból nem írat újabb dolgozatot mindaddig, amíg az előző dolgozatot kijavítva ki nem adta a tanulóknak.

d) A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőképesség fejlesztésére is.

e) A diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját (röpdolgozatok, házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) rövid időn belül értékelni, javítani kell.

f.) A tanulói tevékenységek korlátai a projekt és a témahét esetében

Témahetek, projektek esetében lehetőleg kerüljön mellőzésre a felmérő dolgozatok írása.

Az otthoni, napközis felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai

(Beleértve a projekttel és témahéttel kapcsolatos feladatokat is!)

A) A házi feladatok kiadásának szempontjai :

- a tanulók napi és heti terhelése,
- az egyes diákok képességei, adottságai,
- az életkori sajátosságok,

- az értelmi fejlettség,
- a fejlődés üteme,
- házi feladat előkészítettsége
- hétvégére nem adunk házi feladatot csak abban az esetben, ha az adott tantárgyat heti 2 órában oktatjuk, és az órák pénteken, és hétfőn vannak.

B) A házi feladatok kiadásának és ellenőrzésének alapelvei:

- A házi feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákokat állandó önellenőrzésre!
- A házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról.
- A napközis kollégák folyamatosan tájékoztassák a pedagógusokat a házi feladatok mennyiségéről, azok megoldásáról egyénre szabottan is!
- A házi feladatok mindig kerüljenek ellenőrzésre!
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint!
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikra szokásos.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

Az erre vonatkozó részletes szabályok a helyi tanterv tanulócsoportokat átfogó mellékletében találhatóak.

Alapfokú művészeti oktatásban résztvevő tanulók próbái 8-16 óra között

Iskolánk alapfokú művészeti oktatásban résztvevő tanulói az intézményegység igénye szerint részt vesznek próbákon.

A próbák szervezése nem történhet az általános iskolai tanítási idő alatt.

A délutáni tanulás (egyéb foglalkozás) ideje alatt a gyermeket el kell engedni próbára a napköziből és a tanulószobáról.

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉNEK-OKTATÁSÁNAK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

NEVELÉSI PROGRAM

1. A nevelő-oktató munka alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A Reményik Sándor Református Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda nevelő-oktató munkáját a hagyományos pedagógiai elveken túl a sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai fejlesztésének irányelvei determinálják.

A sajátos nevelési igényű gyermekek foglalkoztatása iskolánkban integráltan történik.

Az iskolai képzés teljes időtartama alatt arra kell törekedni, hogy az értelmileg akadályozott tanuló személyisége a képzés végére minél harmonikusabban és teljesebben kibontakozzon, képes legyen a társadalom által elfogadott normák szerint, saját igényeit megvalósítva kiegyensúlyozott, boldog életet élni.

A tanköteles korú értelmileg akadályozott tanulók képzésének során a legfontosabb figyelembe veendő szempontok:

- az értelmi, a testi és érzelmi fejlődés megváltozása,
- sajátos tanulási képességek,
- egyéni szükségletek,
- a felnőttkori élet behatárolt lehetőségei.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, a másságot is elfogadva.

2. Pedagógiai alapelvek

- a sérült személyiség fejlesztése gyógypedagógiai eszközökkel,
- a tanulók egyéni képességeinek, eltérő fejlődési ütemének figyelembe vétele az oktatás és nevelés folyamatában,

- egységes nevelési elvárásokkal a követelmények biztonságossá tétele,
- támasz és segítségnyújtás a tanulási folyamatokban, az emberi törekvésekben,
- a speciális nevelési szükségletek kielégítése a nevelés-oktatás minden területén

Célok

- az enyhe fokban értelmi fogyatékos / tanulásban akadályozott / tanulók képességfejlesztése a hiányosan működő pszichés funkciók terápiás jellegű korrekciójával,
- a differenciált, szükségletekhez igazodó felzárkóztatás a rehabilitációs és rehabilitációs eljárásokkal,
- az általános műveltség megalapozása a fogyatékoság, életkor és osztályfok figyelembe vételével,
- az eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek megteremtése az önálló életvezetési technikák elsajátításával, gyakorlásával, toleráns magatartás kialakítása a személyiség gazdagításával, az általános emberi értékek és normák elfogadtatásával.

A nevelés-oktatás fő feladatai

- az alapdokumentumok által szabályozott ismeretanyag elsajátíttatása az évfolyamok, osztályfokok, tantárgyi sajátosságok, egyéni különbségek figyelembe vételével,
- a mentális képességek fejlesztése a megismerő funkciók egyénre szabott terápiás jellegű korrekciójával,
- az ismeretek tartalmának, mélységének mindenkori aktualizálása a tanulócsoport és az egyének kondícióinak megfelelően,
- a tanítás és nevelés szervezeti kereteinek szükség szerinti alakítása,
- a módszerek és tevékenységi formák optimális megválasztása a mindenkori pedagógiai tevékenység kívánalmainak megfelelően,
- a fejlesztési szakaszoknak megfelelő szűrő és diagnosztikus eljárások kidolgozása.

A pedagógiai célkitűzések, feladatok eszközei és eljárásai

Az oktatás-nevelés területén eszköznek tekintjük a tanítási órákat és a tanításon kívüli órákat a közös és a részletes követelmények érvényesítésére.

Közös követelmények a tanítási órákon

A SNI tanulókra vonatkozó helyi tantervben megvalósításra kerülő közös követelményeket az iskolai pedagógiai programban megfogalmazott követelményekre építettük, összhangot teremtve az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók fejleszthetőségével, s az Irányelvekben megfogalmazottakkal. A közös követelmények megvalósítását valamennyi tantárgyra és pedagógiai szakaszra átfogó gyógypedagógiai feladatként értelmezzük.

A közös követelmények területei:

társadalmi beilleszkedés,
a gondolkodás, a megismerés
hon és népismeret,
kapcsolódás Európához,
környezeti nevelés,
kommunikációs kultúra,
testi és lelki egészség,
tanulás,
pályaorientáció / énkép és éntudat /

Részletes követelmények:

Törvényi kereteit az Irányelvekben megfogalmazott, évfolyamokra bontott követelmények tükrében kívánjuk megvalósítani, szükség szerint kihasználva az évfolyamok és osztályok közötti átjárhatóság lehetőségét.

A nevelési funkciók viszonylatában - kiegészítve az oktatás területét- a személyiség diagnosztikus eljárásokkal történő szűrését célozzuk meg. Ennek jelentőségét a sokoldalú információszerzésben látjuk.

A tanórán kívüli tevékenységek

Lásd: Általános rész

3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulók fogyatékosságának megfelelő, legmagasabb szintű képzés mellett a sajátos nevelési igénynek megfelelő személyiségfejlesztést is meg kell valósítanunk.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka során a tanulók alapkészségeit fejleszteni és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújtani,
- az iskola olyan- az emberre, társadalomra, művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó-ismereteket közöl, amelyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását, eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató és nevelő tevékenységének célja a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztése,
- fontosnak tartjuk, hogy a diákok elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- a tanulók között a szorgalom, a tudás, és a munka nyerjen nagyobb becsületet,
- törekedni kell a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segíteni kell a diákoknak észrevenni és értékelni a jót, megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekedni kell az emberek közötti érintkezés elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- megismertetjük tanulóinkat a nemzeti kultúra és történelem fontos eseményeivel.

4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

- Az emberi, a gyermeki természetet figyelembe véve elvárható az alapiskolázás során, hogy a tanulók a mindennapi együttélésben a társadalom által elfogadott értékeknek, normáknak megfelelő magatartási szokásokat sajátítsanak el.

- Az őket körülvevő személyek, valamint az elődök / irodalmi, történelmi hősök / cselekedetei magatartási mintaként épüljenek be, amelyek közül egyéniségüknek megfelelően tudnak választani.
- A tanulók szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- A magatartási normák, minták megismerése nyomán jussanak el a szabálytudatig, az elfogadásig, a szabályazonosulásig.
- Ismerjék fel és tudják értelmezni, hogy vannak egyéni és közösségi érdekek, érdekütköztetések és léteznek kompromisszumos megoldások. Ítélik el a testi erővel, a hatalommal, a tekintéllyel való visszaélést.
- Tudjanak azonosulni az emberszerető, toleráns magatartással.
- Tevékenységeik, cselekedeteik során mutakozzon meg az együttműködés, az önzetlen segítség, az egészséges versenyszellem a játékban, az alkotásban, a sportban.
- Iskolánk kapcsolatait tágabb társadalmi szférára is kiterjesztjük a közösségfejlesztés érdekeinek megfelelően.

Az enyhe fokban értelmileg sérült tanulók esetében a következő pedagógiai eljárásokra és tevékenységekre helyezük a hangsúlyt.

- Produktív együttműködés és kapcsolatkiépítés az óvodákkal.
- Az egyéni haladási ütemre építő, s az ahhoz igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- A sérülés specifikus felzárkóztatási lehetőség biztosítása a rehabilitációs és rehabilitációs órák keretében.
- Napközis ellátás biztosítása az arra igényt tartó tanulók számára.
- Az életviteli gondok, nevelési nehézségek segítése a családok és a szülők vonatkozásában.

5. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Az enyhe fokban értelmileg akadályozott gyermekek képességei fogyatékoságuk és mentális sérüléseik tekintetében is nagyon eltérőek. Nevelőközösségünk azt a célt tűzte ki e tekintetben

maga elé, hogy a korlátok és lehetőségek szinkronjának megteremtésével hozzásegítse a tanulókat egyéniségük kibontakoztatásához, személyiségük teljessé tételéhez. Azt az egyszerű pedagógiai szemléletet tartjuk szem előtt, hogy minden ember egyedi és megismételhetetlen, éppen ezért minden lehetséges eszközzel és szintéren a pozitív értelemben vett máság hangsúlyozására törekszünk. Részletes lehetőségeket a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek fejezetésnél ismertetünk.

6. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Pedagógiai programunkban kiemelkedő szerepet szánunk a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatoknak.

Tanulóink nagy része a társadalom perifériáján élő családból érkezik nap, mint nap az iskolába.

A beszűkült környezetben élő szülők, de gyerekeik is vágnak egy stabil kapcsolatra. Egyre több a szorongó, a bizonytalanság érzésével küzdő, szeretetre, védettségre vágyó gyermek. Épp ezért az iskolának kell vállalnia, hogy szintere lehessen a szülőtársakkal, pedagógusokkal, intézményvezetőkkel történő találkozásnak, és adjon lehetőséget a nyomasztó gondok megosztására.

Feladatainkat a következőkben határozzuk meg:

- a család, és a gyermek közvetlen környezetének megismerése,
- a gyermek kapcsolatainak feltárása, /kortársközösség, tágabb környezet/s ennek ismeretében a veszélyeztető faktorok kiszűrése,
- egyéb foglalkozás (napközi, tanulószoba) szervezése annak érdekében, hogy a gyermek idejének nagy részét szervezett és ellenőrzött keretek között töltsse,
- a helyi lehetőségek kihasználásával a szabadidő hasznos eltöltésére törekvés /kirándulások, üzem, múzeumlátogatások, vetélkedők, stb./,
- napi kapcsolatteremtés a családsegítőkkal, a gyermekjóléti szolgálattal, a rendőrséggel, a gyermekorvossal, védőnőkkel, a gyámügyi feladatokat ellátó kollégával, az iskola gyermek és ifjúságvédelmi felelősével,

7.A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, az etnikai tanulók felzárkóztatása

Az SNI-s tanulók jelentős része a társadalom periferiáján élő hátrányos helyzetű családi milióból érkezik. Munkanélküliek, a létminimum alatt élő rokkantnyugdíjasok. Jelentős a nagycsaládban élők száma.

Az iskoláskorú gyermek életének színtere nagy részben az iskola. A hátrányos helyzet kompenzálásának is itt kell történnie. Ehhez a munkához meg kell nyerni a szülőt, segítő érdeklődésüket gyermekük előrehaladása iránt.

A következő eljárásokkal igyekszünk enyhíteni tanulóink szociális hátrányain:

- napközi szervezése,
- segítség a taneszközök vásárlásához,
- felzárkóztató foglalkozások szervezése,
- a nevelők segítő szándékú odafordulása a gyermekek felé,
- családlátogatások,
- a szülők nevelési gondjainak segítése, felvilágosító munka a szociális juttatásokról szülői értekezleteken,
- szükség szerint az iskolai gyermek és ifjúságvédelmi felelős munkájának igénybe vétele,
- jogosultság és szükség szerinti segélyre javasolás,
- drog és bűnmegelőzési programok szervezése az egészségügyben és a rendőrségen dolgozók segítségével,
- pályaaorientációs tevékenység,

8. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Az együttműködés színterei: iskola, szabadidős tevékenységek.

Az iskolai ünnepek, osztálydélutánok, mind-mind színterei az együttműködésnek. További fejleszthetőségük aktualitások által determinált. Néhány példa a lehetséges formákból:

- szülői értekezlet,

- fogadó óra,
- nyíltnap,
- családi istentisztelet,
- kirándulás,
- osztályfőnöki óra,
- anyák napja, farsang, karácsony,
- iskolai ünnepségek,

Az együttműködés formáinak tervezésében a fő irányvonalakat jelöltük meg. Lehetőségként szem előtt tartjuk a napi aktualitásokat, a mindennapok által lehetőségként felkínált vonatkozásokat.

9. Iskolai egészségnevelési feladatok végrehajtása:

Az egészség alapértékként való felfogása az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál is komplex fogalmat jelent.

Az iskolai egészségfejlesztés feladatai közül a mindennapos testedzésre a kötelező óraszámokban megtalálható heti 3 testnevelés tanóra, a napközis foglalkoztatás és a sportkörök működése ad lehetőséget.

A testedzés jelentőségét fokozza, hogy a gyermekeknek a munkaerőpiacon - majdani munkavállalóként - szükségük lesz fizikai erőnlétükre és állóképességükre. Ezt pedig csak rendszeres testneveléssel, testedzéssel érhetjük el.

A test folyamatos fejlesztése és karbantartása feszültség levezető és fegyelmező hatású is.

Az egészséges életmódra és egészséges táplálkozásra nevelés, a helyes szokások kialakítása, a betegségek megelőzése, a gyógykezelések, az egészséget károsító hatások, káros szenvedélyek kivédése, baleset-megelőzés témakörei minden tantárgy tanítása során meg kell, hogy jelenjenek. Minden pedagógiai helyzetet fel kell használni ezen ismeretek átadására.

Az egészséges táplálkozásra nevelés szempontjait figyelembe véve szükséges az iskolai étkezés kínálatát irányítani, figyelembe véve a tanulók szociális hátrányait is.

A gyógypedagógia olyan oktatási rendszer, amelynek tantervében a lelki egészség kialakításának feladatára külön tantervi programegység fogalmazódott meg.

Az enyhén értelmi fogyatékos és a tanulási és magatartási zavarokkal küzdő speciális nevelési szükségletű gyermekek

személyiségének

magatartásának fejlesztésére

szocializációs

rehabilitációs

és mentálhigiénés felkészítésére szolgál a: „Komplex személyiség- és magatartásfejlesztő” tantervi egység.

10. A környezeti nevelési program szerepe

A környezeti nevelés célja az intézményes keretek között megtervezni és tudatos pedagógiai folyamatban kialakítani és elősegíteni az ember környezettudatos magatartását, életvitelét. A környezeti nevelés a személyiségre komplex módon hat.

A környezeti nevelés minden fogyatékos tanuló – a későbbi életvitel kialakítása érdekében – igen hangsúlyos. A fogyatékosok okozta megismerési gátak megkívánják – úgy a természeti, mint a társadalmi környezet vonatkozásában –, hogy e nevelési terület is a helyes egyéni stratégiák kialakítását és következetes véghezvitelét biztosítsa.

Már az iskoláztatás kezdetén mind az ép, mind az értelmi fogyatékos tanulók, rendelkeznek valamiféle ismeretekkel környezetükről, érzelmekkel kapcsolódnak a világ dolgaihoz. A tanulók megismeréséhez az is hozzátartozik, hogy tudjuk, milyen képeket hordoznak magukban arról a világról, amelyben élnek. Milyen viselkedésbeli értékeket, attitűdöket alakítottak ki magukban, mi az, amire a környezettudatos magatartás kiépítésekor már mint alapra számíthatunk, ill. milyen torzulások, rossz szokások rögzültek eddigi életük alatt. A tervezésnél ezeket figyelembe kell vennünk.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében a környezeti nevelés jelen idejűsége igen fontos tényező. A személyes tapasztalás, cselekvés mindig a konkrét idő és térrelációkra épül. A realitást a konkrétumot hozza be a nevelésbe. A jövő, amely jelenünktől függ -

cselekedeteinktől, értékek megőrzésétől, a környezetszennyezés megállításától stb. - sokkal hamarabb, az érzelmek szűrőjén keresztül körvonalazódhat a tanulóban.

A környezeti nevelésben a tanulás tág, teljes körű értelmezése fontos elem. Ez azt jelenti, hogy nemcsak ismeretközlő, információs, tudományos, tényszerű anyagok megtanítása a cél, hanem a szerepek, magatartási módok megtanulása, életviteli stratégiák kialakítása és gyakoroltatása, attitűdformálás, érzelmi viszonyulások és értékek közvetítése is része a teljes folyamatnak. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében az utóbbiak bírnak kiemelt szereppel.

A környezettudatos magatartás kialakításának elengedhetetlen feltétele az iskolai és otthoni, valamint távolabbi környezet megfeleltetése, vagy legalább közelítése a célkitűzésekhez. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál fokozottabban szükséges a következetes és állandó mintaadás, a szokások szintjén is kialakított környezet- és természetvédelem.

A fogyatékos tanulók és fiatalok nevelésében/oktatásában – éppen a teljesebb társadalmi szocializáció érdekében – szükséges a környezeti nevelés kiszélesített értelmezésének alkalmazása. Nem csak a természeti környezetünk problémái öltöttek aggasztó méreteket, hanem az emberi társadalmak is kedvezőtlen irányba „fejlődnek” (fogyasztási szokások, zaj és baleseti kockázatok, víz- és talajszennyezés, agresszió, tömegmanipuláció, népességfogyás/túlnépesedés stb.).

11. Általános alapelvek

Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az évenként megjelenő tankönyvkínálatból a következő szempontok alapján kell a tankönyveket kiválasztani:

- A tankönyv tartalmában, információiban, az ábrák kivitelezésében, a szöveg tartalmi megfogalmazásában igazodjon a tanulók sajátos igényeihez;
- Fontos a tankönyvhöz kapcsolódó feladatlap;
- A tankönyv ne legyen zsúfolt, legyen áttekinthető, jól olvasható betűtípussal szedve;
- A tanulást segítő kézikönyvek, és kötelező olvasmányok sok képpel, törekedjenek a megfigyelés segítésére, a folyamatok és történések megértésére.
- Lehetőség szerint elektronikus adathordozón rögzített hang- és képanyag is álljon rendelkezésre.

A speciális igényű tanulók számára lehetőleg olyan füzetet kell használni, amely a figyelem, a koncentráció és az esetleges észlelési zavarok kompenzációs igényét kielégíti.

A taneszközök legyenek lényegét mutatóak, színesek, figyelem felhívóak, jól tisztíthatóak, igényes kivitelűek.

Nagy szerepe van a pedagógus kreativitását tükröző saját készítésű szemléltető eszközöknek.

A nagyfokú fejlődésbeni lemaradás és a konkrétumokhoz való kötődés indokolja, hogy az iskolában speciális taneszközök a játéktárgyak, valamint a mindennapi élet használati tárgyai is.

Iskolai beszámoltatás, értékelés, minősítés sajátosságai

Pedagógiai munkánk fontos része a folyamatos ellenőrzés, értékelés. Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy **gyakorlati tevékenysége** alapján ellenőrizzük.

Az írásbeli ellenőrzésről a tanulókat az előző órán, vagy az írás előtt 3 nappal tájékoztatjuk. A szóban történő feleltetést elsősorban azoknál a tanulóknál alkalmazzuk, akiknek a verbális készsége, kifejezőmódja nem gátolt, s így a teljesítés funkcionális gátlásokba nem ütközik. **Az értékelésnél minden tanuló önmagához mért fejlődését fejezzük ki szóban vagy írásban.**

12. A magatartás és a szorgalom minősítési rendszere

A magatartás értékelése:

Példás: a tanuló magatartása, ha az iskola házirendjét / korának megfelelően / következetesen betartja, a rábízott és önként vállalt feladatokat felelősséggel elvégzi, viselkedése, hangneme társaihoz és felnőttekhez való viszony példamutató.

Jó: a magatartása annak a tanulónak, aki az iskola házirendjét /életkorának megfelelően / betartja, felelősségérzete, rendszeretete jó. A kapott feladatokat elvégzi, viselkedése, hangneme, társaihoz és felnőttekhez való viszony megfelelő.

Változó: a magatartása annak a tanulónak, aki az iskola házirendjét csak nevelői, társai figyelmeztetésével képes betartani, felelősségérzete, rendszeretete változó. A rábízott feladatot csak vonakodva végzi el, viselkedése, hangneme, társaihoz, felnőttekhez való viszonya kifogásolható.

Rossz: a magatartása annak a tanulónak, aki az iskola házirendjét gyakran, illetve súlyosan megsérti, vagy viselkedésével, hangnemével társainak rossz példát mutat

A szorgalom értékelése:

Példás: a tanuló szorgalma, ha a munkához való viszonya példamutató, feladatait rendszeresen elvégzi, kötelességtudata igen fejlett, értelmi képességeinek és körülményeinek megfelelő eredményt ér el.

Jó: a tanuló szorgalma, ha munkáját, feladatait elvégzi, kötelességtudata fejlett, eredményei nem mindig érik el azt a szintet, amelyet értelmi képességei és körülményei lehetővé tesznek.

Változó: a tanuló szorgalma, ha a munkához való viszonya ingadozó, feladatait hiányosságokkal végzi, kötelességét csak figyelmeztetés után teljesíti, eredményei elmaradnak a képességeinek és körülményeinek megfelelő szinttől.

Hanyag: a tanuló szorgalma, ha a munkához való viszonya nem megfelelő, feladatait többszöri figyelmeztetés után végzi el, kötelesség tudata fejetlen, munkájában megbízhatatlan, eredményei jelentősen elmaradnak képességeitől és körülményeitől.

TANTERVEK

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelését, oktatását ellátó általános iskolák kerettanterve adaptálásával készült helyi tanterv

(A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelésének, oktatásának irányelve figyelembe vételével.)

- mellékelve (2. sz. melléklet)

A tantárgyak és tantárgyi modulok rendszere

Tantárgy	Tantárgyi modulok
Magyar nyelv és irodalom 1-8.	Tánc és dráma modul 7. Ismerkedés az inform.modul 4-6. Médiaismeret modul 8.
Matematika 1-8.	
Történelem és társadalmi ism. 5-8.	Hon- és népismereti modul 5-8.
Természetismeret 1-6.	
Biológia, egészségtan 7-8.	
Fizika 7-8.	
Kémia 7-8.	
Földrajz 6-8.	
Ének-zene 1-8.	
Vizuális kultúra 1-8.	
Informatika 7-8.	
Életvitel és gyakorlati ism. 1-8.	
Testnevelés és sport 1-8.	
Osztályfőnöki 5-8.	
Komplex személyiség- és magatartásfejlesztő program 1-8.	Komplex személyiség- és magatartásfejlesztő program

A törvény által biztosított szabadon felhasználható órakeret terhére választható foglalkozásokat biztosítunk. Ide építjük be a Komplex személyiség és magatartásfejlesztő programot, egyéni készségfejlesztést, dyslexia, dyscalculia, dysgraphia kezelést.

A művészetoktatás tanterve

Telephelyek:
IOVASBERÉNY, VÉRTESACSA, TABAJD

Minden növendéknek joga, hogy a művészeti iskolában képességének és érdeklődésének, adottságainak megfelelően képzésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mértén továbbtanuljon. Szülői nyilatkozattal kötelezően választhatnak a zenei, képzőművészeti tanszakok között. A tanulók érdekében a csoportos órák órarendbe építve tervezettek.

A művészeti oktatás pedagógiai alapelvei

A művészeti oktatás a maga sajátos eszközeivel, érzelmi és esztétikai neveléssel járuljon hozzá egy sokoldalú, művelt, érett, kreatív személyiség kialakításához. Kívánatos egy olyan belső iskolai légkör, tartalmi munka megteremtése, ahol a tanuló is alkotó része a tanítás-tanulás folyamatának, amiben a növendék és a tanár egyaránt jól érzi magát, s melynek eredményeképpen csökken a növendékek kudarcélménye. A művészeti iskolától, a benne oktató-nevelő munkát végző szakemberektől azt várjuk, hogy sokirányú tevékenységükkel segítsék az adott település és a fenntartó egyházközség kapcsolatrendszerébe tartozó partnerek kulturális-közművelődési életét.

- Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja keretében folyó nevelés biztosítsa a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását, az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztését.
- A tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítsa készségeiket és gyarapítsa ismereteiket az életkori sajátosságok figyelembevételével.
- Adjon lehetőséget az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, az egyházi tradíciók, értékek átadására, értékmegőrzés formáinak kialakítására.
- A művészetoktatás a különböző irányzatok, műfajok, a művészeti megjelenítés módjainak megismertetésével, az önkifejezés eszköztárának gazdagításával készítsen fel a művészetek alkalmazására és befogadására.
- A művészeti oktatás fontos feladata és sajátos lehetősége, hogy biztosítsa az esélyegyenlőséget, az indulási hátrányok csökkentését.

A művészeti oktatás cél és feladat rendszere:

- a tantárgyokhoz fűződő pozitív érzelmek kialakítása
- a tevékenységekhez szükséges akarat, aktivitás megteremtése
- tudatos és automatizált tevékenységek, készségek fejlesztése
- munkafegyelem kialakítása és fenntartása
- koncentráció fokozatos növelése
- a figyelemmegosztás fejlesztése
- szakspecifikus, hatékony tanulási módszerek kialakítása
- zenei, verbális, vizuális és metakommunikációs kifejezőképesség fejlesztése
- a műveltség tiszteltben tartása és példaképpé válásának kialakítása

2. A művészetoktatásban általános fejlesztési feladatok

- feladattudat kialakítása
- ösztönös cselekvésből akaratilag cselekvés formálása
- a cselekvés és a gondolkodás összekapcsolása
- analízis, szintézis, absztrahálás
- lényegkiemelés képességének fejlesztése
- összefüggések felismerése és felfogása
- az emlékezet fejlesztése
- a képzelet fejlesztése
- érzelmek fejlesztése: intellektuális, esztétikai, morális, etikai
- ízlésformálás, jellemformálás

3. Növendékeinktől elvárható követelmények

- Részt venni a kötelező és választott foglalkozásokon.
- Eleget tenni – rendszeres gyakorlással – tanulmányi kötelezettségének.
- Megőrizni, illetve az előírásoknak megfelelően használni az oktatáshoz szükséges eszközöket (hangszerek, kották, zenei könyvek).
- Óvni az iskolánk létesítményeit, felszereléseit.
- Tiszteltben tartani a művészeti iskola tanárai és alkalmazottai, tanulótársai emberi méltóságát és jogait.

4. A pedagógusoktól elvárható követelmények

- Minden pedagógus köteles mindent megtenni a hozzá beiratkozott gyermek megóvása, védelme, személyiségfejlődése, értelmi-érzelmi fejlődése érdekében.
- Személyes példamutatással, önképzéssel köteles a gyermek erkölcsi nevelésében, fejlesztésében részt venni.
- A tanulók felkészítésén túlmenően minden tanítási órán a bemutatás, élményszerzés eszközével szolgálnia kell növendékei esztétikai képességének fejlesztését.
- Az intézményi és tanszaki elvárások harmonizálásával erősíteni kell iskolánk küldetését.
- A szülőkkel való szoros kapcsolattartás eszközével fokozni kell a naprakész teljesítmények, illetve a fejlődés lehetőségeinek alternatíváját.
- Az iskolai érdekeken túlmenően minden művészetpedagógus kötelessége, hogy lakóhelye és térsége zenei, művészeti életének fejlesztésében saját szerepét és felelősségét előtérbe helyezze.

5. Általános nevelési, pedagógiai célok, feladatok

Az alapfokú művészetoktatás alapvető célja, hogy a választott művészeti területen nyújtson speciális ismereteket, az alkotó munkával együtt járó pozitív élmények segítségével pedig járuljon hozzá a harmonikus, érzelmileg gazdag, kreatív személyiség kialakításához.

Alakítsa ki a kultúra iránt nyitott magatartást, az esztétikai érzékenységet, neveljen a művészetek befogadására, értésére és művelésére.

Sajátos eszközeivel ösztönözzön a társadalmi kapcsolatteremtésben, együttműködésben és a kommunikációban a toleráns magatartásra. Mindezen célok megvalósítását elsősorban a személyiségközpontú, tehetséggondozó, érték közvetítő pedagógiai munka szolgálja.

Céljaink eléréséhez oktató-nevelő munkánk során a következő **feladatokat** rendeljük hozzá:

- Minden munka végzésénél ismernünk kell a célt, mert ez meghatározza egész tevékenységünket.
- Növendékeinket képességeiknek megfelelően a legmagasabb fokra kell elvezetni.
- Mindenkinek törekednie kell a továbbfejlődésre, mert aki nem fejlődik, az visszafejlődik.
- A cél eléréséhez a legrövidebb, legkorszerűbb utat kell megtalálni.
- Művészetoktatásunkban mindig a végcélből kell levezetni a kiindulópontot.
- A növendék olyan önálló ember, aki kibontakozóban lévő egyéniséggel, sajátos érzelmi élettel, fantáziával, öntudattal, önérzettel rendelkezik.

- Ha munkánkat eredményesen akarjuk végezni, akkor növendékeinket aktivizálni kell, el kell érniük azt, hogy ők maguk is akarják azt, amit mi akarunk.
- Művészetoktatásunk jellemformálás nélkül elképzelhetetlen, melyhez alapvetően szükséges a növendékek bizalmának megnyerése.
- Minden törekvésünk hiábavaló, ha a szülőkkel való jó kapcsolatot nem tudjuk kialakítani.
- A legtehetségesebb növendékeknél ki kell bontakoztatnunk azokat az adottságokat, amelyekkel rendelkeznek (szorgalom, ambíció, akaraterő, emlékezőképesség, önbizalom, jó alkat, jó hallás, ritmusérzés stb.).

6. A művészeti tevékenység oktatásának cél- és feladatrendszere, struktúrája

Alapfokú művészetoktatási intézményünkben a tanulók egyelőre 2 művészeti ágon folytathatják tanulmányaikat: zeneművészet, képző-és iparművészet. A művészeti ágakhoz kapcsolódó tanszakok telephelyenként az alábbiak szerint kerülnek oktatásra:

Lovasberény

művészeti ág:

zeneművészet – klasszikus zene

- tanszak: akkordikus, fafűvős, rézfűvős, zeneismeret, billentyűs (klasszikus), billentyűs (elektroakusztikus), vonós

művészeti ág:

zeneművészet – jazz zene

- jazz – dob
- jazz – basszusgitár
- jazz – zongora
- jazz – gitár
- jazz – szaxofon
- zenekari gyakorlat
- jazz - irodalom

művészeti ág:

képző- és iparművészet

- tanszak: grafika és festészet
- tanszak: szobrászat

Vértesacsca

művészeti ág:

zeneművészet – klasszikus zene

- tanszak: akkordikus, rézfűvós, fafűvós, zeneismeret, billentyűs (klasszikus), billentyűs (elektroakusztikus),

művészeti ág:

zeneművészet – jazz zene

- jazz – dob
- jazz – basszusgitár
- jazz – zongora
- jazz – gitár
- jazz – szaxofon
- zenekari gyakorlat
- jazz - irodalom

művészeti ág:

képző- és iparművészet

- tanszak: grafika és festészet
- tanszak: szobrászat

Tabajd

művészeti ág:

zeneművészet – klasszikus zene

- tanszak: akkordikus, fafűvós, rézfűvós, zeneismeret, billentyűs (klasszikus), billentyűs (elektroakusztikus)

művészeti ág:

képző-és iparművészet

- tanszak: grafika és festészet

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja keretében folyó zenei, képző- és iparművészeti nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek

képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

A **zeneművészeti ág** tanszakain folytatott képzés lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A képzés feladata, hogy az esztétikai érzékenység-nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a tanuló elsajátítsa a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségeket, képessé váljon a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

A **képző- és iparművészeti oktatás** feladata, hogy a látás kiművelése és tudatosítása mellett bővítse a népi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet.

A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenység fejleszti a kezűgyességet és technikai érzékenységet, a vizuális megjelenítés készségét, képességét. A képző- és iparművészeti oktatás megismerteti a tanulókkal a vizuális kultúra ágait, sajátosságait.

Célja a tanulók korának megfelelő vizuális műveltség kialakítása, a készségek, képességek folyamatos fejlesztése.

A MŰVÉSZETI OKTATÁS HELYI TANTERVE

Az alapfokú művészetoktatás helyi tanterve a 27/1998. (VI.10.) Művelődési- és Közoktatási Minisztérium által kiadott kötelező követelmény és tantervi program módosítása (a nemzeti erőforrás miniszter 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelete az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról) alapján készült. A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsgakövetelményeit és témaköreit, erre építve a Helyi Tanterv törvényi kötelezettség folytán tartalmazza.

A művészetoktatás tantervei

- mellékelve (2. sz. melléklet)

ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA

„Szeresd a gyermeket! – Még néki szárnya van,

A csillagok közé ő még el-elsuhan

S kitárja vidoran a mennyek ajtaját:

Hiába könyveid, hiába lángeszed.

Az Isten titkait ki nem kémlelheted,

Csak gyermeklelkeken át.”

(Móra Ferenc: Szeresd a gyermeket!)

1. Bevezetés

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve - meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

a) a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;

b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;

c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző - köztük az innovatív - pedagógiai törekvések, mivel az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekének védelmében tartalmaz.

Az óvoda nevelőtestülete elkészíti pedagógiai programját: vagy átvesz és adaptál egy kész pedagógiai programot, vagy saját pedagógiai programot készít, amelynek meg kell felelnie az Alapprogramban foglaltaknak. Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai pedagógiai programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesüljenek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz.

Az óvodai pedagógiai program elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe kell venni

a) a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda nemzetiségi nevelést végez;

b) a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel.

A következő idézett sorok nagyon lényeges helyet kapnak terveinkben:

„... a vallásos alapozású erkölcsi értékek nem csupán a vallásos embereké, hanem minden ember, az egész emberiség tulajdona: ezek egyetemes emberi, erkölcsi értékekké váltak... mindenki számára hozzáférhetőek elsajátíthatók. Minden embert – hívőt és nem hívőt, egyaránt – gazdagabbá tesznek, világlátásukban, tevékenységükben, jellemükben, egész emberségükben... S az is tény, hogy azokban az óvodákban, ahol nem a gyűlöletre, ellenségeskedésre, mások lenézésére, diszkriminálására, hanem megértésre, szolidaritásra, szeretetre nevelnek, ahol minden ember emberi méltóságának tiszteletére és megsegítésére nevelnek, ahol felelősségteljes gyermekkori és felnőttkori szabadságra nevelnek, ahol szilárd belső fegyelmezettségre nevelnek, ahol a szeretet öröme, derűjére, vidámságára nevelnek – ott embert alakító, embert kiteljesítő, embert növelő keresztyén erkölcsi értékeket váltanak át tettekre, még akkor is, ha közben egyetlen szó sem hangzik el Krisztusról, keresztyénekről, egyházzal.” (Dr. Mészáros István: Óvoda és vallás.)

Valamiben mindenki hisz még a „nem hívő” is. Önmagunkban is hinnünk kell, hogy meg tudjuk változtatni a világot. Nem kell nagy dologra gondolni. Ha teljesítem a rám bízott feladatokat erőm és tudásom szerint a legjobban, akkor én mint a világ parányi pontja, a világnak egy részét építem, s életem értelmet kap.

Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak a gyermekek között fennálló különbségek ellenére minden gyermek számára szükségesek, és az óvodák között fennálló különbségek ellenére minden óvodában alkalmazhatók. A fogyatékosság a gyermekek között fennálló különbségek olyan formája, amely a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást,

a szokásostól eltérő eljárások alkalmazását és kiegészítő pedagógiai szolgáltatások igénybevételét teszik szükségessé. Az óvodai nevelés folytatója a családi nevelésnek, új módon kiegészíti – bizonyos esetekben korrigálja – azt, azoknál a fogyatékos gyermekeknél pedig, akik korai gyógypedagógiai fejlesztésben és gondozásban részesültek, arra is épít." (Református Pedagógiai Intézet: A református óvodai nevelés keretprogramja.)

2. Helyzetkép

Óvodánk bemutatása

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, hogy amikor öreg lesz, akkor sem távozik el attól”

(Péld. 22:6)

Az óvodai nevelés folyamata több nevelési terület feladatait és megvalósítását jelenti. A nevelési feladatok összefüggő egységet alkotnak. Beszédben, írásban, illetve tervezésben külön említést kapnak, mégsem választhatók el egymástól az óvodai nevelés folyamatában.

Óvodánk a székhely településen működik egy vegyes csoporttal.

Az óvoda felvételi körzete:

Lovasberény

Vértesacska

Velencei-tó környéki települések

A református óvoda olyan keresztyén nevelési intézmény, melynek testülete elkötelezte magát Krisztusnak, tevékenységét a keresztyén szellemiség hatja át, gyökere a szabadító Istenben van, ezért küldetése elmondani a jövő nemzedékének, de a szülőknek, nagyszülőknek is "hogyan született FIÁT küldte Isten a világra, hogy éljünk általa".

Alapvető meggyőződésünk, hogy a 3-6-7 éves gyermek tapasztalatait, élményeit cselekvésbe ágyazva, tevékenység közben szerzi meg. Nevelési-oktatási tevékenységünk fő feladatait az Óvodai Nevelés Országos alapprogramja, A református óvodai nevelés keretprogramja és A Tevékenységközpontú Nevelési Program irányelvei alapján dolgoztuk ki. Mindezek figyelembevételével tervezzük, szervezzük és valósítjuk meg a differenciált személyiségfejlesztést.

Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó és a migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi, etnikai óvodai nevelés célkitűzéseit.

Óvodánk pedagógusai óvodapedagógusi végzettséggel látják el feladatukat.

Legyen az óvónő szeretetteljes, kedves, de határozott fellépésű. Alázattal viselkedjék a gyermekek, szüleik és kollégáik iránt. A nevelőtestület egységes, gyermekcentrikus szemléletű, fogékony az új lehetőségek alkalmazására, ha az a gyermek harmonikus fejlesztését segíti elő.

Az óvodai csoport kialakításakor figyelembe vesszük a gyermek életkorát, fejlettségi szintjét, a szülők igényeit, vallás iránti elkötelezettségét. Minden óvónő szereti teljes szívéből óvodás gyermekeit. Különben nem maradna meg hivatásában. Akár keresztyén, akár nem hívő, akár gyakorolja vallását, akár nem, szeretet nélkül nem tud senki eredményesen gyermeket nevelni. A szeretet „azt jelenti, hogy elfogadom, sőt tisztellem a másik embert, a gyermeket egyszerűségében megismételhetetlenségében, ezért időt fordítok rá és foglalkozom vele. A kisgyermekek akkor lesznek csak képesek Isten szeretetére, ha tudják, milyen az, amikor őket szeretik. Úgy gondoljuk, ez a hitre nevelés alapelve.”

Kisegítő állományú alkalmazottak

A dajkák szakképzettek, igyekeznek messzemenően az óvodapedagógusok útmutatásai és kérései alapján segíteni az eredményesség elérését az óvodai nevelésben.

A csoportban legalább egy szakképzett dajka segíti a nevelőmunkát. Fontos feladatot lát el a gyermekek gondozásában. Magatartásával, beszédstílusával ő is hatással van a gyermekekre.

Személyiségi jellemzői: kiegyensúlyozottság, gyermekszeretet, és a tisztelet.

A dajka feladata az óvoda takarítása is. Hitvallása, világnézete nem lehet „semleges”, mivel ő is gondozás közben egész személyiségével nevel.

A tálalókonyhai feladatokat egy foglalkoztatott alkalmazott végzi.

Tárgyi feltételek

Az óvodának rendelkeznie kell a helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Tegye lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül. A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak számukra hozzáférhető módon és gyermekek biztonságára figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsenek lehetőséget a szülők fogadására.

Az óvoda udvara

Az óvoda udvara az egészséges életmódra nevelés egyik színtere. Kialakítása, felszerelése az óvodások sokféle tevékenységét szolgálja minden évszakban és a különböző napszakokban. Az óvoda dolgozói formálják ezt olyanná, hogy a gyermekek óvodai életük minél nagyobb részét a szabadban tölthessék.

A gyermekek szabad mozgását, edzését, változatos tevékenységét megfelelő felszerelési tárgyak, eszközök szolgálják. A mozgásfejlesztő eszközök, játékok, kerti szerszámok, bútorok célszerűek, esztétikusak legyenek, feleljenek meg a gyermekek életkori igényeinek és testméreteinek, illeszkedjenek harmonikusan az óvoda környezetébe.

A gyermekek mozgásigényének kielégítését többfunkciós udvari játékszerek biztosítják.

Az óvoda udvara folyamatosan újul. Az épület kicsi, ezért az óvodai élet megszervezése ennek a szempontnak a figyelembevételével zajlik. A csoportszoba bútorokkal, eszközökkel jól felszerelt.

3. Az óvoda értékei, nevelési alapelvei, céljai

Gyermekkép

Az Alapprogram a gyermeki személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy a gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre.

Az Alapprogram gyermekkép megrajzolásában az eltérő pedagógiai és pszichológiai irányzatok közös vonásait veszi alapul. Ezek szerint: a gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

Nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.”

A gyermek: fejlődő személyiség, Isten ajándéka. Ő látott el minden gyermeket „genetikai kódokkal”, ezek az adottságok, valamint az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerű környezeti hatások együttesen határozzák meg a gyermek fejlődő személyiségét. Óvodás korban a gyermekeknek egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Így a differenciált személyiségfejlesztés nevelésünk alapvető kritériuma.

Gyermekeink legyenek életvidámak és életképesek, akik tudják, hogy ők Isten egyszerű és megismételhetetlen teremtményei, akiket Isten szeret, és akivel jó terveik vannak. A teremtett világ dolgai felé legyenek nyitottak

Óvodakép

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Az óvodai nevelés célja az, hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a különleges gondozást igénylő gyermek ellátását is).

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükséglet kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játéokra; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Küldetésnyilatkozat

A Reményik Sándor Református Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda dolgozói, a gyermekek egyéni képességeit figyelembe véve, érzelmileg kiegyensúlyozott, játékában felszabadult, örömet lelő, társaihoz, a felnőttekhez szívesen közeledő, barátságos szeretetet adni és kapni tudó gyermekeket szeretnénk nevelni, akik rácsodálkoznak a világra, nyitottak, érdeklődőek és igényesek a környezetük iránt.

Szeretnénk óvodásaink kibontakozóban lévő személyiségjegyeihez a családi nevelést kiegészítve, a keresztyén erkölcs és hitbeli ismereteket átadni, amelyekre építve önálló, magabiztos, testileg és lelkileg egészséges a jó ügyekért tenni képes emberekké válhatnak. Alakuljon ki bennük a másság elfogadásának alázatos tisztelete, szeretettel tudjanak azokhoz a társaikhoz fordulni, segíteni őket.

Óvodánk szellemisége

Óvodánk sokban hasonlít a többi óvodához, annyiban tér el, amennyiben többet ad. Keresztyén ünnepek ünneplése, imádkozás étkezésnél, vallásos énekek éneklése, kapcsolat templom és óvoda között.

A keresztyén óvoda és valamely más fenntartó által működtetett óvoda között tehát a lelki karakterben van a különbség, s ez meghatározza a nevelés szellemiségét.

Református óvodánk célja, hogy Jézus Krisztus szeretetének sugárzásán keresztül a gyermekek elinduljanak a képmutatás nélküli hit és szeretet útján. Az óvoda egész légkörének sugároznia kell az Isten iránti engedelmisséget, a megértést, a Krisztusi szeretetet.

A református nevelés világnézeti alapja a Biblia és az abból táplálkozó hitvallásunk. Keresztyén nevelésünk célja a harmonikusan fejlődő személyiség kialakítása, valamint a keresztyén értékrend átadása, mely elsősorban a gyermek lelki életére irányul, de átszövi az általános nevelési feladatokat és a közösségi nevelést is.

Fontos feladatunk tehát, hogy a látható világ mellett a láthatatlan világra is nyíljon fel tekintetük.

Az óvodáskor az életnek az a szakasza, amikor az ember a legnyitottabb az őt ért benyomásokra és tanításokra. Ekkor alapozódnak meg ismereteinek azok a

rétegei, amit valaha is használni fog élete folyamán, személyiségének és viselkedésének legfőbb jegyei is ebben az időszakban kezdenek gyökeresedni.

A feladat megoldásánál hitvallásunk szerint abból indulunk ki, hogy Isten minden létezőnek Istene és mindenkor gondja van teremtményeire. Hisszük, hogy minden reánk bízott gyermek fejleszhető, erősíthető. Tekintettel vagyunk a gyermekek testi-lelki igényeire, de valljuk, hogy a testi jó közérzet nem csupán a szervezet jó működésén múlik, hanem azt a lelkiállapot is befolyásolja, abból indulunk ki, hogy a test a Lélek tükre.

A napi áhítatok adják meg ennek a lelki hátterét.

4. Az óvoda nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

- A gyermeki személyiség tiszteletben tartása, elfogadása, megbecsülése.
- Elősegítjük a gyermek egyéni képességeinek kibontakozását, és személyiségének fejlődését.
- Szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó, derűs óvodai légkört teremtünk a gyermekek számára.
- A fejlődéshez sokféle, változatos tevékenységet biztosítunk, különös tekintettel a játéokra.
- Istentől kért bölcsesség, krisztusi szeretet és szolgálat.
- A gyermek egyszeri, egyedi lényének felismerése és képességeinek felelősségteljes fejlesztése.
- A gyermeki szabadság biztosítása olyan kevés szabállyal, amely elősegíti a közös élmények és tevékenységek által a szocializációt, az erkölcsi tulajdonságok megalapozását.
- A gyermek tevékenységére épülő tanulás.
- A családokkal való együttműködés és szükség szerint segítség, gondozás.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

5. Nevelési feladatok, tevékenységek

A csoportszervezés szempontjai

- a gyermekek személyisége, életkora
- szülők kérése, igénye
- Fenntartó elvárásai
- személyi feltételek biztosítása

Tevékenységek tervezése, szervezeti keretei

Tevékenységek, folyamatok

- A tanulási folyamat szervesen illeszkedik a nevelési folyamatba.
- Az óvodában a gyermekek egyik oldalon spontán, a másik oldalon a fejlesztés érdekében szervezett módon tanulnak.
- Amikor spontán, önkéntelen módon tanulnak (kiscsoport), akkor a pedagógus a gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére támaszkodva irányíthatja a tanulás folyamatát. Ilyenkor a motiváló erő maga a tanulás. De felkeltheti az érdeklődést maga a problémaszituáció, és az önállóságra való törekvés.

Szervezeti formák

- szabadon választható tevékenységek
- önálló és irányított tapasztalatszerzés
- komplex foglalkozások rendszere. A komplex foglalkozásoknak nincs előre meghatározott időpontja, a nap folyamán, bármikor megvalósíthatók.
- kötetlen és kötött kezdeményezések és foglalkozások.
- gyógypedagógiai foglalkozások

A gyermek tevékenységének tervezés

Törekedjék az óvónő arra, hogy a gyermekek életkoruknak megfelelő tevékenységet folytathassanak és abban minden gyermek a saját képességének leginkább megfelelő szinten vehessen részt. A különböző tevékenységek alkalmazkodjanak a csoport tagjainak egyéni fejlettségéhez, egyben segítsék továbbfejlődésüket. A gyermekeknek minél több alkalmuk legyen arra, hogy

maguk választhassák meg azt a tevékenységet, amelyhez kedvet éreznek. Legyen lehetőségük, hogy azokat az óvodán kívül szerzett élményeiket, amelyek foglalkoztatják őket, az óvodában a számukra legtermészetesebb és legvonzóbb formában dolgozhassák fel. Teremtse meg az óvónő az egy időben, de egymástól függetlenül folyó tevékenységek, a közös és egyéni foglalkozások, valamint a játék zavartalanságának feltételeit.

A csoportok kialakítása után látunk hozzá a tervezéshez. Feladatunk a nyári folyamán, a csoportösszetétel ismeretében, az éves nevelési és tanulási terv elkészítése. A csoportban dolgozó két óvónő a tanulási folyamatot havonta, a nevelési tervet 2-3 havonta rögzíti.

Az egész éves fejlesztési programot az éves terv tartalmazza. A részletes, kidolgozott tervezést havi ütemterv foglalja magába. Tartalmazza a nevelőfejlesztő munka vázát, valamint helyet biztosít a gyermekek spontán kezdeményezésének. Terjedelme az óvónő egyéni elképzelésének függvénye.

Az előre megtervezett heti rendet rugalmasan kezeljük, mindig figyelembe véve a gyermekek motiváltságát, a külső körülményeket, vagy ezek változásait. A gyermekek biztonságérzetéhez, érzelmi egyensúlyához fontos a megfelelően megtervezett napirend. A napirend kialakításának szempontjából állandó és meghatározott az étkezések és az azzal kapcsolatos gondozási feladatok elvégzésére biztosított időkeret.

Az év során két napirend készül (szorgalmi év, nyári időszak). Úgy alakítjuk ki, hogy minden tevékenységre a gyermekek életkorának és egyéni fejlettségi szintjének megfelelő idő jusson.

A napirend kialakítása

Az óvodás gyermekek egészséges testi-lelki fejlődését a rugalmas napirend biztosítja.

Napirend

- Alkalmazkodik a gyermekek biológiai és pszichológiai szükségleteihez.
- Biztosítja a gyermekek gazdag, változatos tevékenységét.
- Alkalmazkodik a gyermekek egyéni szükségleteihez az aktív és passzív pihenés helyes arányainak megválasztásával.

A napirendben a legtöbb időt a gyermekek legfőbb tevékenysége: a játék kapja. A napi gondozási, és egyéb teendők (étkezések, szervezett tanulás, munka), a játék folyamatának csupán egy bizonyos idejű felfüggesztését jelentheti. A választható tevékenységek a játék folyamatában zajlanak. A tevékenységek történhetnek egyénileg, vagy mikro-csoportos formában. A napirend rugalmassága lehetővé teszi az előre nem tervezett, de a gyermek személyiségfejlődését szolgáló események beillesztését. Figyelembe veszi a gyermek önállóságának, ügyességének fejlődését. A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekben. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

A gyermeki személyiség fejlesztése szükségessé teszi a gyermekek folyamatos megfigyelését. Ennek érdekében az óvónő folyamatosan feljegyzéseket készít minden gyermekről, az óvodába lépéstől az óvoda elhagyásáig, rögzíti a gyermek fejlődési szakaszait, fejlődésének ütemét.

A napirend általános időkeretei

Nyitvatartási idő: 10 óra

Tevékenységek időtartama:

6:30-tól 8:30-ig Játék, szabadidős tevékenység

8:30-tól 9-ig Tisztálkodás,étkezés

9-től 11:45-ig Játék, szabadidős tevékenység. Komplex foglalkozás. Levegőzés.

11:45-től 12:30-ig Tisztálkodás, étkezés, előkészületek a pihenéshez

12:30-tól 14:45-ig Pihenés

14:45-től 15:15-ig Öltözködés,tisztálkodás, étkezés

15:15-től 16:30-ig Játék,szabadidős tevékenység

Hetirend

- jellemzője az, hogy nem napokhoz kötött tevékenységként jelentkeznek, hanem egy-egy környezeti téma köré csoportosítva dolgozzák fel az élmények, tapasztalatokat, ismereteket különböző foglalkozási területeken keresztül.
- az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyerekek megismerését és fejlesztését az óvodai pedagógusok által készített - kötelező és nem kötelező - feljegyzések, dokumentumok is szolgálják /fejlettségmérő lapok, személyiséglap, éves munkaterv, csoportnapló /.

Fontosnak tartjuk a prevenciót, a korai fejlesztés tudatos támogatását, az egyéni képességek fejlesztését és kibontakoztatását, támogatjuk a kreatív önfejlesztés fejlődésének lehetőségét mind magunk és gyermekeink körében.

Úgy érezzük, hogy képesek vagyunk érzelmi biztonságot, inger gazdag környezetet, a szabad játék és a korai tanulás feltételeit biztosítani a ránk bízott gyermekek számára.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

6. Óvodai nevelésünk céljai

Óvodai nevelésünk fő feladatait az Országos Alapprogrammal egyetértésben az alábbi célok határozzák meg:

- A gyermek harmonikus személyiségfejlesztése, három éves koruktól az iskolába lépésig, a néphagyomány-ápolás, a természetóvás gazdag eszközrendszerével, tevékenységek által és tevékenységeken keresztül.
- A gyermekek komplex cselekvéseken keresztül, óvodapedagógusok irányításával élményszerű, felfedező jellegű, játékos programokon találkoznak

a természettel, a természetvédelem fontosságával, melyben a legfontosabb elv az élet védelme és tisztelete.

- A nevelő és a gyermek szabadságérzetének növelése demokratikus nevelési alapviszony.
- A hátrányos helyzetből adódó különbségek csökkentése.
- Sikerorientált, a környezetben jól eligazodó, problémájára saját megoldást találó, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező gyermekek nevelése.
- A gyermekek testi, lelki, értelmi szükségleteinek kielégítése, képességeinek fejlesztése az óvodai nevelés általános feladata, amit programunkban alapfeladatnak tekintünk.
- Az óvodai nevelés legfőbb célja a vidám, kiegyensúlyozott kreatív személyiség kibontakoztatása, aki majd a társadalom hasznos tagjává válik, képes lesz az Úr Isten tanításait elfogadni, és megpróbál majd a szerint élni.

7. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása, környezeti nevelés
- az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi, - értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

8. Az egészségnevelés, és környezeti nevelés

„...a testetek, amit Istentől kaptatok, a bennetek lévő Szentlélek temploma...”
(Pál levele a Korinthusiakhoz 6, 19)

Abból indulunk ki, hogy a test a Lélek temploma, hogy Istennek mindenkor gondja van teremtményeire. Őrző szeretete biztosít arról, hogy minden ránk bízott gyermek fejleszhető, erősíthető.

Egészségnevelés, környezeti nevelés célja

- Egészséges, kiegyensúlyozott gyermekek nevelése;
- Az egészséges életvitel igényének kialakítása a fizikai állapot védelme, edzése;
- A gyermek szükségleteinek kielégítése, növekedésének, fejlődésének elősegítése;
- Olyan szokás- és szabályrendszer kialakítása, ami optimálisan védi egészségüket, megelőzi a betegségeket.

Egészségnevelés, környezeti nevelés feladatai

- Az életkornak megfelelő helyes életritmus kialakítása, mely az egészséges testi és szellemi fejlődés alapfeltétele.
- Gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése;
- Gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, egészségmegőrzése;
- Harmonikus, összerendezett mozgás, testi képességek fejlődésének elősegítése.
- A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges, biztonságos környezet megteremtése és a tevékenységek megvalósításához a megfelelő feltételek biztosítása;
- Egészséges életmód, testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- A családhoz illesztett segítségnyújtás megvalósítása megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel együttműködve - speciális gondozó prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása (védőnő, gyermekorvos, speciális szakemberek);
- A környezet védelméhez, és megóvásához, a környezettudatos életmód kialakításához kapcsolódó szokások elsajátítása;

A fejlődést elősegítő tényezők

Az egészséges életritmus szokásalakítása:

A gondozás a gyerekek fejlődése során egyre több egészségnevelési feladatot tartalmaz.

Segítő együttműködéssel (óvodapedagógus, dajka), elfogadó megértéssel bátorítjuk a gyermekeket az önkiszolgálásban, egyéni fejlődési ütemük

figyelembe vételével alakítjuk az egészségügyi szokásokat (amíg szükséges, velük együtt végezzük a tevékenységeket). A gyermek gondozásának alapja az óvónő és a gyerek közti meghitt, bensőséges, őszinte bizalmon alapuló viszony, természetes testközelség.

Úgy szervezzük a csoport életét, hogy folyamatos, rugalmas időkeretben, az egyéni szükségletek figyelembe vételével tevékenykedhessenek a gyermekek egészséges, biztonságos környezetben (rendszeres fertőtlenítés, portalanítás, allergén anyagok kiszűrése), balesetvédelmi szabályok betartásával sokoldalú mozgáslehetőséget biztosítva.

A rendszeresen, ugyanabban az időben végzett tevékenységek visszahatnak az életfolyamatokra, biztonságot nyújtanak a gyermekek számára. Optimális életritmust, rugalmas napirendet alakítunk ki, amely alkalmazkodik a gyermekek életkori sajátosságaihoz és egyéni eltérő fejlődési üteméhez. Az SNI gyermekek esetében feladatunk az önkiszolgálás, önellátás képességének fejlesztése, olyan szintre, amely a személyes kompetencia működését biztosítja. Egyénre szabott fejlesztést kell alkalmazni a gondozási műveletek elsajátításának folyamatában.

Lényeges az érzelmi motiváltságon alapuló spontán, aktív tevékenykedés, az utánzás, a sok gyakorlás.

A napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a gyermek, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Tisztálkodás szokásalakítása

A gyerekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásukat, valamint a tisztaságigényük kialakítását szolgálja. Mosakodás, törölközés, fogápolás, fésülködés, helyes orrfújás - zsebkendőhasználat.

Ezekhez biztosítani kell a feltételeket, saját eszközeiket (szappan, törölköző, fogkefe, fogkrém, fésű, papírzsebkendő, stb.).

Egyes tevékenységek végzése után kiemelt figyelmet fordítunk a tisztálkodás szoktatásának megvalósítására. (festés, mintázás, homokozás, testnevelés, udvari játék, stb.)

Fontos az eszközök tisztántartása, és a környezet rendben tartása, a technikák

elsajátítása a gyerekek számára. Járványok esetén fokozott figyelem: fertőtlenítővel való kézmosás, napközben többszöri kézmosás, törölközők gyakori cseréje. (Példa a pedagógus személyes gondozottsága).

Táplálkozás, étkezés szokásalakítása

A táplálkozás a növekedés és fejlődés egyik legfontosabb feltétele. Az óvónő ismerje meg az egyes gyermekek étkezési szokásait. Az eddig ismeretlen ételféleségeket meg kell ismertetni a gyermekekkel, majd nagy tapintattal szoktatni őket a kívánt táplálkozási követelményekhez. A gyermekek ismerjék meg és sajátítsák el a kulturált étkezés szokásait. Az igényesség terjedjen ki az esztétikus terítésre is. Váljon természetessé az étkezés előtti és utáni hálaadó imádság. Az önkiszolgálás gyakorlás útján történik a gyermekek egyéni képességének figyelembe vételével (egyéni szükségletek kielégítése, étkezés után a környezet rendbetétele).

A kulturált étkezési szokások kialakításával (csendes viselkedés, halk beszéd) egy időben ösztönözzük a gyermekeket az étel megkóstolására, elfogyasztására. A gyermekek elsajátítják az evőeszközök helyes használatát, kialakul étkezés közbeni helyes testtartás, és a szalvéta használatának igénye. Az étkezések során, s a nap bármely szakában biztosítjuk a folyadékbevitel lehetőségét, eszközeit.

Az öltözködés szokásalakítása

Az öltözködés védekezés az időjárás változásai ellen, de fejleszti a gyermekek ízlését, önállóságát is. Felhívjuk a szülők figyelmét az időjárásnak megfelelő, többretegű, praktikus öltözködésre, hogy a gyermek hőérzetének megfelelően tudjon le-,vagy felvenni ruhadarabokat.

Az öltözködésnél az önállóságra nevelés fokozatosságát szem előtt tartva, elősegítve a fűzés, kötés, gombolás és cipzárhúzás gyakorlását, mindig elegendő időt biztosítunk a tevékenységre.

Ösztönözzük a ruhadarabjaik összehajtását, rendbetételét.

Mozgás, testedzés szokásalakítása

A mozgás nemcsak a gyermek szervezetére, hanem az egész személyiségének fejlődésére pozitív hatással van, ami nem korlátozódik a foglalkozásokra, hanem az egész napi tevékenységéhez szervesen illeszkedik. Fejleszti az általános testi képességeket, a téri tájékozódást, a testséma kialakulását elősegíti a koordinált mozgást. az egész napi tevékenységéhez szervesen illeszkedik. A mindennapos szabad mozgás során – teremben és udvaron egyaránt – egyénileg gyakorolhatják a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket. E mellett fontos a mindennapos frissítő testnevelés, a finommotorikát fejlesztő játékok, a testtartás javító és egyéb prevenciós játékok. Továbbá a helyes légzéstechnika, a mindennapi levegőzés (télen is), séták, kirándulások szervezése.

Az óvodapedagógus figyeljen fel a testi -, egészségügyi rendellenességekre (testtartás, lúdtalp, látás,- vagy halláscsökkenés, bélférgesség, enuresis, ...), a szülővel egyetértésben kérje szakember segítségét, prevenciós munkájával azok megelőzésére törekedjék.

Pihenés, alvás:

Pihenéshez jól kiszellőztetett teremben, kényelmes fektető ágyak, külső és belső nyugalom biztosításával készülünk. Elalvás előtt az óvónő éneke, meséje lenyugtatja, elaltatja a gyermekeket. Melléjük ülve, simogatással segítjük az elalvásukat, miközben a számukra biztonságot nyújtó puha alvótárgyakat, kabalát magukhoz ölelhetik. Az alvásigények kielégítése mellett rugalmasan alkalmazkodunk az eltérő alvási szükségletekhez és szokásokhoz. A pihenés egész ideje alatt fenntartjuk a csendes, nyugodt körülményeket.

Környezet védelmének és megóvásának szokásalakítása

A gyermekek fejlődéséhez – a helyi adottságok figyelembe vételével – egészséges és biztonságos környezetet biztosítunk. Az óvoda belső és külső környezete esztétikus, balesetvédelmi, egészségügyi és biztonsági előírásoknak megfelelő. A csoportszobák többféle lehetőséget biztosítanak a közös tevékenységekre, valamint az elkülönülni vágyó gyermekek játékára. Biztosítják az egyes

jáérték tartalomhoz kapcsolódó tevékenységekhez szükséges helyet, és változatos eszközöket.

Az óvoda udvara a fejlesztés másik fontos színtere. Az udvar környezeti feltételeinek értékét, szépségét növeli a gondozott virágos, zöldes és a ligetes kert.

A gyermekeket a csoportszobában és az udvaron a helyes viselkedési szokásokra neveljük. A kialakított rendnek megfelelően használjuk a környezetünk értékeit és megóvjuk azokat.

A közös tevékenység (munka) elősegíti az értékek megbecsülésére nevelését.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Önállóan mosakodnak, törölköznek, figyelmeztetés nélkül szükség szerint tisztálkodnak;
- hajukat rendben tartják;
- Belső igényükké válik a fogmosás és a fogápolási eszközök tisztántartása;
- Teljes önállósággal végzik az önkiszolgálást, s ezt természetes teendőként látják el;
- Tudnak helyesen teríteni, az étkezéssel kapcsolatos feladatokat ellátni;
- Étkezéskor eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, evőeszközöket megfelelően használják, betartják a kulturált és esztétikus étkezés szabályait;
- Önállóan öltöznek-vetkőznek, cipőjüket befűzik-bekötik, becsatolják, ruhájukat ki-, begombolják, cipzárazzák;
- Tudják és alkalmazzák a zsebkendő helyes használatát;
- Ruhájukat, ágyneműjüket kifordítva, hajtogatva teszik helyre;
- Maguk és környezetük rendjére ügyelnek, a körülöttük lévő rendetlenséget belső igény alapján megszüntetik;
- Elsajátítják az egészségügyi szokásokat, ennek eredményeként, ritkán betegek, csökken a hiányzások száma;
- Mozgásuk összerendezett, változatos;
- Pihenéskor tiszteletben tartják társaik alvási igényeit;
- Óvják, évszaknak megfelelően gondozzák a közvetlen környezetüket, kertet.

9. Érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteli légkör vegye körül. Mindezért szükséges, hogy

- már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket;
- az pedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek;
- az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégítse természetes társas szükségleteit; nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására tiszteletére.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása. (mint Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.

A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, beszéd- értelmi -vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése

speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködésével.

A keresztyén óvodában az óvónő hite, elhivatottsága semmivel sem pótolható kincs-érték. Az óvónő munkája egyben diakónia (szeretetszolgálat) is, mely Krisztus iránti hálából fakad. Reménységünk szerint ez az alapvető beállítódás sugárzódik ki mind a gyermekek, mind a szülők felé.

Bibliai képpel élve, az óvónő a Pásztorhoz hasonlítható, aki vezeti, védi, és irányítja a rábízott gyermekek személyiségfejlődését. A példaadáson kívül a jól kidolgozott napirend, szokás- és szabályrendszer kialakítására is nagy gondot kell fordítani. Az értelmes fegyelem, a közösségben megélt örömök és a csoportban szerzett élmények gördülékennyé teszik a napot.

Vannak ki nem mondott gondolatok, amit a gyermek és felnőtt szavak nélkül is megérez. A lelki áramlás. A gyermek tetteiben sokszor lelki problémák rejlenek. A gyermek nem tudja ezeket megfogalmazni (félelem, bizonytalanság, harag, agresszió stb.). Az okát sem tudja, miért van. Ha ilyenkor a felnőtt rosszaságnak véli, és nem kezeli megértéssel, csak büntudatot keltünk a gyermekben, s ez által rosszabbodik a helyzet.

Céljainkat az óvodáskorú gyermekek érzelmi fogékonyságára alapozzuk, a gyermekek családi életének háttérét megismerve. Alkalmat adunk, és lehetőséget teremtünk a gyermekek pozitív érzelmeinek kiváltására:

- a testi szükségletek kielégítésével,
- a derűs, nyugodt légkör megteremtésével,
- az értékes élmények nyújtásával,
- a megértő – elfogadó magatartással,
- a szeretet, és kötődés képességének fejlesztésével,
- a felnőttek, a társaik iránti szeretet, tisztelet és megbecsülés érzésének fejlesztésével,
- az élménybefogadási képesség fejlesztésével,
- a viselkedési nehézségek, és zavarok leküzdésével.
- az erkölcsi tulajdonságok kialakítása, erősítése, fejlesztése.

Szem előtt tartjuk a gyermekek természetes igényét a gondoskodás, és a szeretet iránti vágyukat illetően. Ébren tartjuk a gyermeki kíváncsiságot, rácsodálkozást, a felfedezés örömét, a tenni akarásukat.

Feladatunk:

Olyan tapasztalatok, élmények lehetőségének biztosítása, tevékenységek szervezése a gyermekek számára, melyek során kialakulnak barátságok, szimpátián alapuló kisebb csoportok. Figyelembe veszik egymást, fejlődik felelősségérzetük, kötelességtudatuk, toleranciájuk, s felgyorsul szocializációjuk.

10. Közösségi életre nevelés

Alapja: a gyermek biológiai fejlődését segítő, gondoskodó környezet kommunikációs kapcsolatrendszere.

A szocializálódást segítő nevelési célok, feladatok.

Az együttéléshez szükséges készségek, képességek, jártasságok kialakítása, formálása, melynek során megalapozódnak a gyermekek erkölcsi, akarati tulajdonságjegyei.

Célunk a kiegyensúlyozott, harmonikus:

–Gyermek – gyermek,

–Óvónő – gyermek kapcsolat kialakítása.

Az óvónő ebben a kapcsolatrendszerben minden gyermek képességét egyénileg, a differenciált bánásmód elvének alkalmazásával fejleszti. Nagy hangsúlyt fektetünk az óvónő modell-szerepére, kiemelve a példamutatás fontosságát minden téren, úgy, mint az óvónő megjelenése, egyénisége, beszédkultúrája, empátiás képessége.

Tevékenységek a közösségi életre nevelésben

Nagyfokú körültekintéssel szervezzük meg a gyermekek beszoktatását.

Lehetővé tesszük minden szülőnek azt a fokozatosság elvét betartva, hogy gyermekével együtt ismerkedhessen meg az óvodával.

Az óvoda egyszerre segítse a gyermekek szociális érzékenységének fejlődését és én tudatának alakulását.

Az óvodapedagógus:

- engedjen teret a gyermek önértékesítő törekvéseinek, hogy saját ötletei, elképzelései is érvényesüljenek
- adjon a gyermeknek lehetőséget arra, hogy kielégítse társas szükségleteit
- nevelje a gyermeket a másság elfogadására
- biztosítson sok színes, közös élményre épülő tevékenységet
- segítse a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését
- segítse elő, hogy a gyermekek tudjanak rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutakozó jóra és szépre, azt tisztelje, becsülje
- a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő hátrányos helyzetű gyermekek egyéni problémájának megoldására az óvoda működjön közre a megfelelő szakemberekkel (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus).

Szociális együttműködés

A gyermekek pozitív kapcsolata csak úgy alakul ki, ha jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakítását elősegíti az óvoda felnőtt és gyermekközössége. Ebben kiemelkedő szerepe van az óvónőnek, aki irányítója s egyben társa a gyermeknek.

A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet korlátokkal együtt.

Tevékenységek

- A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása
- Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése.

Az óvodapedagógusok feladata

- teremtsenek jó kapcsolatot a szülőkkel, a kellő bizalom érdekében

- csoportjukban alakítsák ki a helyes napirendet, ami tartalmazzon állandóan ismétlődő elemeket
- segítség a gyermeket abban, hogy elfogadja eltérő képességű és tulajdonságú társait
- alakítsák ki a közösségi élet szabályait
- legyenek képesek nevelési taktikát váltani, ha egymást követően eredménytelennek érzik a befolyásolást
- segítsék a gyermekbarátságok kialakulását
- használják fel nevelési módszer lehetőségeként a gyermekek mágikus képzeletét
- neveljék a gyermekek érzésvilágát a kialakult összeütközések feldolgozása során
- a konfliktust megoldó megbeszéléseket kellő odafigyeléssel, kivárással hallgassák meg
- erősítsék a gyermekben a saját felelősség érzését
- biztosítsanak minden gyermeknek személyes perceket
- örömeiket jelezzék dicsérettel, és félelemkeltés nélkül jelöljék meg a veszélyeket, problémákat
- hassa át közösségfejlesztő munkájukat az odafigyelés, meghallgatás, a saját érzések elmondása
- nevelésük legyen célirányos
- elemezzék, vizsgálják a gyermekek társas kapcsolatát, viselkedését
- úgy irányítsák csoportjuk közösségi életét, hogy a gyermekek érdeklődjenek a közösség érdekében végzendő feladatok iránt, élvezzék a közösségi munkát.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén – sikerkritérium

- ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra

- a gyermekeknek igényévé válik a viselkedés a helyes cselekvés szabályinak betartása
- egymást figyelmeztetik a szabályok betartása esetén
- a felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival
- konfliktushelyzetben társaikkal egyezkednek
- érdeklődnek társaik, barátaik iránt
- ha az óvodán kívül találkoznak, köszöntik egymást
- a csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják
- igényükké válik a tevékenységekben való részvétel és együttműködés
- a tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezik
- képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatják a felnőttek, gyermekek ízléseit
- szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit
- a közösségért szívesen dolgoznak
- értékelik saját tetteket és az eléjük tárt magatartási példákat
- érvényesítik kezdeményezőképességüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket
- igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat
- szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

11. Az anyanyelvi, - az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek

meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

Speciális feladatunk

A Biblia üzenetét közvetítve, annak hatásrendszerében a gyermekek érzékelésének, észlelésének, emlékeztetésének, figyelmének, képzeletének, képszerű szemléletes gondolkodásának, kreativitásának fejlesztése, leginkább a játékon és mozgáson keresztül, a gyermekek egyéni fejlődési ütemét szem előtt tartva.

Tevékenységek

Fejlesztésről akkor beszélünk, ha a foglalkozások szintje egy lépéssel megelőzi a gyermek fejlettségi szintjét. Nem feltétlenül az életkor határozza meg a tervezés tartalmát.

Nevelőtestületünk az alábbi álláspontot alakította ki a tevékenységek, tanulási szervezés kérdésében:

Az óvónő joga és feladata, hogy csoportja ismeretében, adott témakörben és szituációban a kötött, vagy kötetlen foglalkozás lehetőségét választja-e.

–A kötött foglalkozás választása esetén is törekedni kell az oldott, családi légkör megvalósítására.

–A kötött és kötetlen foglalkozást hasssa át az élménynyújtás.

- Fontos a két foglalkoztatási forma között az ésszerű arány kialakítása. Időt és lehetőséget kell biztosítani az egyes területen hiányosan elsajátított vagy a gyakorlásra szoruló ismeretek gyakorlására, elmélyítésére.
- Ha azt tapasztaljuk, hogy egy gyermek bizonyos funkcióban lemaradt, vagy tartósan stagnál, abban az esetben az óvónő lehetőségeihez mérten térjen vissza arra a szintre, amelyben a gyermek még biztonságosan mozog, és fokozatosan terhelve juttassa el a következő szintre. (egyéni és mikrocsoportos foglalkoztatás keretében).
- Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre.

Az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozásokon valósul meg.

A tanulás feltételei

- a gyermek cselekvő aktivitása
- a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása
- a tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztésénél több elméleti megfontolásból is a mozgásra alapozunk.

A tanulás lehetséges formái

- utánzásos minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás
- spontán, játékos tapasztalatszerzés
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés
- a gyakorlati probléma - és feladatmegoldás
- az óvodapedagógus által megtervezett foglalkozásokon megvalósuló tanulás (kötetlen vagy kötelező formában: (frontális - mikrocsoportos - egyéni).

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére – sikerkritérium

- A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.
- Az iskolaérettségnek az iskolai életre való felkészültségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, amelyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai munkához.
- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finom motorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek.

Az egészségesen fejlődő gyermek jellemzői

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél. Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről
- ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek: elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival
- A hátránnyal küzdő gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett korrekció mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

- A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériuma tükrözi a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

12. A hitéleti nevelés szinterei

Elképzeléseinket két fő gondolat határozza meg: keresztyén erkölcs és hitbeli ismeretek átadása (bibliai nevelés, keresztyén hagyományok, ünnepek, imádságok, énekek).

Meg kell teremteni az iskolaérettségnek megfelelő feltételeket, emellett meg kell tanítanunk a gyermekeket társaik szeretetére és a helyes értéksorrendre.

Fontosnak tartjuk a következő erkölcsi erényeket:

- Gyengédség, udvariasság, figyelmesség, segítőkészség, önzetlenség
- Kedves, de árulkodásmentes beszéd,
- Őszinteség, bátorság, megbízhatóság, önzetlenség.

Az óvónő által kezdeményezett tevékenységek:

- bibliai történetek,
- gyermekáhitatok, imádságra nevelés.

A Biblia üzenetét közvetítve, annak hatásrendszerében az értelmi nevelés feladatai:

- Egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése.
- Másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.
- Megismerő képességeik fejlesztése az alábbi területeket öleli fel:
 - egyre pontosabb, valóság-hű észlelés,
 - figyelemösszpontosításra való képesség,
 - valósághoz közelítő képzeleti működés,
 - reprodukív emlékezet,

- problémamegoldó és kreatív gondolkodás,
- az alakuló fogalmi gondolkodás.

Célunk:

A 3-6 év közötti gyermek talán első kézből, az óvodában hall majd Istenről, Jézus Krisztusról. Ezért rendkívül fontos, hogy a válogatásra került történetek hangsúlyosan, a szerető, a gyermekekre külön figyelmet fordító, imádságot meghallgató Atya Istent emeljék ki.

Az első óvodai évben a Szentírás gyermekekről szóló történeteit ismerhetik meg, vagy legalábbis egy-egy kiemelkedő személyiség gyermekkorra került feldolgozásra. A kiscsoportosokhoz hasonló korú gyermekek történetei, akik a Biblia lapjairól lépnek elő, közel álló témája a 3-6 éves korosztálynak.

A gyermekség-történetek motiváló erejűek, és könnyebb a szereplőkkel az érzelmi azonosulás kialakítása is. Mottója: GYERMEKEK A BIBLIÁBAN.

A gyermeket Istennel való kapcsolatra segíteni a keresztyén hit elemeinek megismertetésével. Ebben segít bennünket a gyermek természetes kíváncsisága, az érzékelésen alapuló tapasztalás élménye, felfedező és kísérletező kedve, amely ösztönzi arra, hogy kifejezhesse elképzeléseit, s a világ felfedezésében teljes személyiségével legyen jelen.

Rendkívül fontos a történet kiválasztása, amelyet befolyásol a gyermekek fejlettségi szintje, a csoport aktuális érzelmi problémái vagy eseményei.

A kiscsoportban októbertől kezdve 16 történet követi egymást, eltérően a középső és nagycsoport anyagmennyiségétől.

Ennek oka az ún. beszoktatási időszak, amely az először óvodába kerülő gyermekek zökkenőmentes „átállását” igyekszik elősegíteni. A szeptember hónap minden gyermeknél a kapcsolatok felvételének, az óvodai szokások kialakulásának ideje. Nem jó ezt az időt frontális foglalkozásokkal megzavarni. Másként alakulhat mindez az egyházi óvodákban, ahol a keresztyén óvónők a beszoktatási időben is találhatnak olyan pillanatokot, amelyekben módjukban áll a

sírós gyermekek szívét egy-egy imádsággal, zsoltárral megnyugtatni, félelmüket eloszlatni („A mi Mennyei Atyánk akkor is itt van és vigyáz ránk, amikor apa és anyag dolgoznak...”).

Középső csoportban a 4-5 évesek egész éven át (szeptembertől júniusig) Jézus Krisztus 18 csodálatos tettein keresztül ismerkedhetnek meg a Megváltónkkal. Ennek az évnak ezért az a mottója: JÉZUS TETTE... A történeteken keresztül az a fő cél, hogy az igeszerű elmondással, tanítással a gyermek megszeresse és megismerje Jézust.

Ugyanakkor ne felejtsük el együtt említeni az Atyával, aki azért küldte az emberek közé Jézust, mert nagyon szerette őket. Ez a szeretete örökké tart, tehát soha el nem múlik!

Ne féljünk Isten Fiát hatalmas, titokzatos Úrnak bemutatni, aki erősebb a természetnél, az embereknél, a betegségekénél! Hadd kezdjék csodálni Jézust kisgyermek!

A nagycsoportosok pedig még több ismeretet zárhatnak szívükbe Jézusról, hiszen a következő 18 történet a JÉZUS MONDTA... címet viseli. Az 5-7 évesek között már komoly evangéliumi és erkölcsi tanításnak számítanak pl. Jézus példázatai, melyeket számukra is érthetővé és befogadhatóvá lehet tenni.

Mind három év tervezetében szerepelnek ünnepek, amelyek a közbeeső óvodai szünetek miatt nem kaphatnak kellő mennyiségű ismétlést. Mégis, ahogyan a csoport fejlettségi szintje megkívánja, a szünetek után egy-egy ismétlő, elmélyítő foglalkozást beiktathatunk.

Alapvető kritériumok:

- Az Ige valódi üzenetétől ne térjünk el
- Előadása gyermekszerű legyen, ne keltsen félelmet, számukra feldolgozhatatlan tartalmat és érzelmeket.
- A történet elmondásának célja ebben az életkorban nem annyira az ismeret megszeresztetése (bibliai ismeret) hanem az, hogy a történeteken keresztül megtapasztalják, hogy Isten mennyire szeret mindnyájunkat és Ő mindenütt jelen van.

- Az óvodáskor az a legfogékonyabb időszak, amikor egy egész életre meghatározó lehet az Isten szeretetének, közelségének élménye.
- Minden történetnél meg kell keresnünk az Ige fő üzenetét. A fő üzenet keresésének két gyűjtőpontja van:
- Mi az Ige fő üzenete? (igeszerűség)
- A gyermek számára mit üzen az Ige, itt és most? (gyermekszerűség)
- Az Ige fő üzenete lesz a belső cél, vagyis e köré csoportosítunk mindent. Ezt a gyermekeknek nem áruljuk el, de a történet végére ennek a fő célnak ki kell domborodnia. Ha több üzenet van, keressük ki azt, ami a leginkább gyermekszerű, mindig csak egy belső cél legyen.
- A belső cél mindig:
- Igyszerű legyen
- Az Ige belső igazságának megfelelően.
- Valóságos és sajátos
- Döntsük el, hogy törvényt vagy evangéliumot hirdetünk. Óvodáskorban túlnyomórészt evangéliumot, Jézus mit tett érted? (Olykor törvényt: neked mit kell tenned?)
- Igaz legyen.
- Egyszerű
- Egy nézőponttal.
- Feszült
- Drámaian, jelen időben, érdekesen mondjuk el a történetet.
- Életteljes
- Éljük mi is és az alakok is.
- Szemléletes
- Lássa a gyermek azt, amiről szó van.

Gyermekáhitatok, imádságra való nevelés

A Bibliai történetekkel való ismerkedésen kívül a másik nagyon fontos dolog az imádság, vagyis a mindennapi áhitatok sora.

Feladatunk:

- A gyermeket megtanítsuk imádkozni (ez tulajdonképpen a szülők és a család feladata lenne, de sok esetben ez hiányzik), vagy továbbfejleszteni azt, amit a szülők elkezdtek. Óvodánkban nincs „Hittan-óra”. A hitre nevelés is beépül a nevelés folyamatába.
- Az imádság az Istennel való kapcsolatfelvétel formája.
- A gyermek számára legyen természetes dolog, hogy ahogyan hozzánk beszélhetnek és elmondhatják kérésüket, vágyaikat, bajaikat stb. ugyanúgy elmondhatják Mennyi Atyjuknak is, aki ugyanúgy figyel rájuk.
- Az imádkozás formáját is meg kell tanítanunk a gyermekekkel, ez is egy folyamat. Eleinte a kötött imádságokkal kezdjük (étkezések előtti, utáni imádságok, napkezdő, hálaadó imádságok, lefekvés előtti ima stb.). Az Úr imádságát a „Mi Atyánk”-ot csak később tanítsuk meg a gyermekeknek, részletekben és együtt értelmezve, hogy ne csak betanulják, hanem meg is értsék azt. Fontos, hogy a gyermekeket jól tanítsuk meg imádkozni, azaz magyarázzuk meg nekik, hogy Isten minden imádságot hall, de nem mindig úgy hallgatja meg, ahogy mi szeretnénk, nem mindent teljesít (Ő nem „imaautomata”).

Az óvodai lelki nevelés közelebbi célja

- A 3-6 éves gyermekek evangéliumi nevelésén keresztül történő harmonikus lelki fejlődése.
- A bibliai történetek, az imádság és ünnepek szeretetteljes, bensőséges légkörével a megfelelő érzelmi biztonság kialakítása.
- Az óvodapedagógus személyén keresztül a gyermeki bizalom kiépítése a szerető Mennyei Édesatyja felé.
- A gyermek istenélményein keresztül a család életének kedvező alakulása.

A szeretet szó rögtön értelmet kap, hitelessé válik, ha megtanulunk egymásra figyelni. Ezt nem lehet elég korán elkezdni.

Az óvodai hitoktatás távlati célja

- A gyermek hitre jutása és Jézus Krisztus melletti, korának megfelelő, döntéshez való segítése.
- Majdan tudatos, hívő református gyülekezeti tagokká válása.
- A keresztyén hit ismereteinek elsajátítása.
- Egyik fontos távlati célunk a gyermekek önálló imádkozó életre nevelése. Ennek megfelelően éljünk az imádság különböző lehetőségeivel. Tanítsunk legelőször a gyermekeknek kötött imádságokat, amelyeket a foglalkozások előtt és után csendben, közösen elmondunk. Egyházi óvodában több alkalom készítettük az imádságra. Étkezések, lefekvések előtt és után, a nap bármely szakaszában módunkban áll hálát adni, köszönetet mondani Istennek.
- Hallják a gyermekek a felnőtteket a saját szavaikkal is imádkozni, az ilyen kori imádságaink mindig legyenek rövidek, néhány mondatból állóak, a gyermekek számára is érthetőek és róluk szólóak. Ha már fejlettebb bátrabb gyermekek is vannak a csoportban, idővel megkérhetjük őket, hogy most ők mondják el a kötött imádságot mindenki nevében. Találjuk meg a különféle járható utakat a gyermekek önálló imádságra vezetésében.
- Az aranymondások komoly szerephez jutnak a gyermekek hitre jutásában. Hiszen a hit hallásból van, az Isten igéje által. S mivel a gyermekek könnyedén és szívesen memorizálnak, így a történetekhez kapcsolódó egy-egy mondatot meg tudják jegyezni. Hasznos, ha a megtanított igéket időről-időre ismételtetjük és kis képekkel, jeleket készítünk a könnyebb bevésés elősegítésére. Az aranymondásokat – melyek a történetek központi gondolatát kell, hogy összefoglalják – változatosan, színesen, sokféle módszerrel tanítsuk. Ugyanakkor élethelyzetekben, adott szituációkban emlékeztessük is a gyermekeket az igék megcselekvésére, hogy azokat ne csupán az emlékezetükben őrizzék.

A célok megvalósítása

A célok megvalósulása érdekében az alábbi feladatokat kell megfogalmazni:

- Az evangéliumi nevelőmunka fogja át az óvodás gyermek személyiségének egészét, vagyis a keresztyéntanítás terjedjen ki az érzelmi (emocionális), értelmi (mentális), közösségi (szociális), valamint testi (szomatikus) szférákra egyaránt. Feladatunk a gyermeki érdeklődés, rácsodálkozás, felismerés elindítása Isten tetteire, megváltó munkájára.
- Keresztyén erkölcsi tartalmak elplántálása, mint személyválogatás nélküli szeretet, megbocsátás, önzetlenség, ragaszkodás, stb.
- Az óvodai hitoktatás tartalmi és formai felépítése illeszkedjen a 3-6 éves gyermek alapvető tevékenységi formáihoz (játék, munka, tanulás).
- Az imádságok meleg, elfogadó, megsejtető atmoszférája az Isten jelenlétét, közelségét éreztesse.
- Az énekek tartalmukkal és dallamukkal egyaránt a bibliai tanítás elmélyülését szolgálják, valamint az esztétikai élmények erősödését.

13. Az óvodai élet tevékenységformái

Az óvodai nevelésünk valamennyi területe összefonódik, mindegyik mindegyikkel kapcsolatban áll. Szétválasztani nem nagyon lehet, hanem tudatosan, tervszerűen dolgozni a komplexitást tartjuk szem előtt.

Úgy érdemes dolgoznunk, hogy eredménye ez legyen: az óvodások fedezzék fel a valóságban jelenlévő dolgok közötti összefüggéseket.

Tevékenységformák

Játék

Mozgásfejlesztés

Anyanyelvi nevelés - mese - vers,

Zenei nevelés

Külső világ tevékeny megismerése
Vizuális nevelés, (rajzolás, mintázás, kézimunka)
Munka jellegű tevékenységek
Gyógypedagógiai fejlesztés
Tanulás

Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyerek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyerek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtvé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportléggkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbólikus-szerepjátékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában is meg kell mutatkoznia.

Feladatunk:

Olyan képességek és tulajdonságok kialakítása, fejlesztése, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a gyermek az előtte álló feladatokat pontosan végre tudja hajtani.

A gyermekek szabad játéka létforma, fejlődésüknek alapja, elemi, pszichikus szükséglete.

A szabadjáték megfigyeléseink színtere, melyben a csoport és az egyes gyermekek fejlődéséről egyaránt értékes tapasztalatokat szerezhethetünk. Jelzéseket kaphatunk a gyermekek érzelmi, hangulati állapotáról, esetleges érzelmi sérüléseiről, az értelmi képességek és a beszéd alakulásáról.

Óvodánk mindegyik csoportjában úgy alakítottuk a csoportszobákat, hogy berendezése, felszereltsége a korosztályokhoz mértén megfelelő legyen.

Szobánkban lehetőség van különféle játéktevékenységek elkülönítésére, játszócsoportok játékának védelmére.

Megfelelő mennyiségű és minőségű játékeszköz áll a gyermekek rendelkezésére. A játék érdekessége, változatossága, ill. továbbfejlesztése érdekében rendszeresen készítünk kiegészítő eszközöket (híd, alagút, stb.)

Napirendünk rugalmas időkeretei biztosítják a folyamatos játék lehetőségét, a maximális kibontakozást, a tapasztalatok, élmények beépülését a megkezdett, vagy éppen kialakuló tevékenységi formákban. Mindenekelőtt számolnunk kell az óvodába érkező gyermekek igen eltérő élményanyagával, játszási szokásával.

Sok területen nincs elégséges tapasztalatuk, amelyre mind a harmonikus fejlődésükhöz, mind pedig a játékukhoz szükségük lenne.

A gyermekek játékában megjelenő legjellemzőbb játékfajták

A gyakorlójáték

Ennek során a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker ismétlésre készíteti a gyermeket és ezek az újra ismétlések nagy örömet jelentenek számára.

A gyakorló játék lehet mozgásos, manipulációs és verbális. Különösen a 3-4 éves korosztályban domináns, ám elemei minden életkorban megtalálhatók bizonyos szinten pl. új játék tanulásánál. Fontos azonban figyelniük, hogy egy-egy

gyermek hosszú időszakon át tartó gyakorló játékánál milyen részfunkciók lemaradása jelent problémát.

Szerepjáték

A gyakorló játékból bontakozik ki és kifejlett formáját az óvodáskor végére éri el. Nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőségeket nyújtó játékfajta. A gyermekek a vállalat szerepeken keresztül ábrázolják a valóság számukra lényegesebb mozzanatait, miközben sokoldalúan megnyilvánulnak.

4-5 éves korban már tartósan kialakul a kisebb - nagyobb csoportokban együttjátás igénye.

5-6-7 éves korban megértik és elfogadják játszótársaik elgondolásait, tevékenységük logikáját.

Építő és konstruáló játék

közben átéli az alkotás örömét, fejlődik kreativitásuk. Tanulják és tapasztalják a rész - egész viszonyát. Megtanulnak tervezni és szerkeszteni. Fejlődik megfigyelőképességük, gondolkodásuk. Ez már többszintű műveleti struktúra meglétét feltételezi. Már 3-4 éves korban is képesek a gyermekeke építmények alkotására. Ebben a korban inkább spontán építenek.

4-5 éves korban a konstruáló játék elemeiből játékeszközöket is tudnak készíteni egyéni ötletek felhasználásával.

5-6-7 évesen már az átgondolt, elrendezett és meghatározott céllal végzett építés, konstruálás dominál. Képesek a különböző anyagok, eszközök kombinálására is.

Szabályjáték

A sok lényeges elem közül a legfontosabb a szabályokhoz való igazodás igénye. Egyes fajtái főként a gyermekek mozgását, mások elsősorban értelmi képességeiket fejlesztik.

3-4 éves korban a mozgásos szabályjáték dominál egyszerű szabályaival (pl. körjáték). Az ismert mozgásokat gyakorolják változatos formában.

4-5 éves korban a csoport és csapatjátékokban a közösség érdekeinek vessék alá egyéni kívánságaikat.

5-6-7 éves korban az értelemfejlesztő szabályjátékok nagyobb szerepet kapnak. Ezek már jóval több ügyességet és szellemi erőfeszítést igényelnek. Ekkor már megjelenik az egészséges versengés is.

A szabályjáték felölelheti a teljes játékkört a maga mozgásosságával, az észlelést igénylő képi kultúrájával és teljes értelmi rendszerével.

A bábozás és dramatizálás

Mozgáson, látványon és beszéden alapszik, szoros összefüggésben vannak egymással. A gyermekek saját vagy irodalmi élményeiket játsszák el kötetlen módon. A bábjáték igazi kifejező eszköze maga a mozgás. Ez vizuális élményt is jelent a gyermekeknek. A bábozás során a paraván mögött "valamilyen védelmet véelve" a visszahúzódó gyermekek is megfélelkeznek gátlásaiktól.

3-4 éves korban elsősorban a báb mozgása kelti fel a gyermekek érdeklődését, mivel számukra a cselekvés kifejezőbb, mint a szó.

5-6-7 éves korban bábok "éljenek" a gyermekek között. A párbeszéd mellett spontán szavakkal, mozgással, mimikával, gesztusokkal elevenítsék meg a történeteket.

Egyes játékfajták fejlesztési lehetőségei óvodánkban

Minden játékfajta a gyermekek tevékenységétől függően sok képességfejlesztési lehetőséget hordoz magában.

Gyakorlójáték során

Testsémafejlesztés

- Adott tárgyakhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlásával
- Testrészek ismeretével történik

Percepciófejlesztés

- A tárgyakkal, eszközökkel történő manipulálás közben sokrétű tapasztalásra van mód (felület, szín, forma, nagyság, szilárdság, stb.)

Verbális fejlesztés

- Tevékenységek, manipulálások beszéddel történő kísérése során (ráteszem, beleöntöm, kibújok, bebújok, stb.)

Mozgásfejlesztés

- A nagymozgások fejlesztése - a tartalomtól témától függő - pl. állatok mozgásának (kúszás, mászás, ugrás) utánzásával, vagy harci játék során futás, mászás stb. gyakorlásával.
- A finommotorika és a szem-kéz koordináció fejlődik pl. babaszobai, orvosos, fodrászos játék közben (főzőcske, hajcsavarás, öltöztetés)

Testsémafejlesztés

- A test teljes megismerésére, feltérképezésére is mód nyílik. A társakkal való együttműködés, játszás során tapasztalják és gyakorolják az oldaliságot (jobbal, a test elülső-hátulsó vagy függőleges zónáját).
- Természetes módon tanulják az adott dologhoz (tárgy, felnőtt, másik gyermek) viszonyított helyzetüket.

Percepciófejlesztés

- A szerepek vállalása, megosztása, eljátszása során különféle hanghatások, hangszínekülönbségek meg- és felismerése történik
- A szem fixációs működésének erősítésére van mód (megfigyelés, iránykövetés, stb.)

Verbális fejlesztés

- A játékban a társak informálásával, megértésével, megértetésével, a párbeszéd kialakulásával történik. Alkalmazzák a kijelentő, kérdő, felkiáltó, óhajtó, felszólító mondatokat, különféle kifejezéseket is.

Építő és konstruáló játék során

Mozgásfejlesztés

- A szem-kéz koordináció fejlesztésére építés, konstruálás közben számtalan lehetőség nyílik.
- Bonyolultabb összerakások során a finommotorika fejlődik

Testsémafejlesztés

- Szimmetrikus alakzatok építése, kirakása azonos hosszúságú, magasságú építőelemek keresésével, térbeli kiterjedések megismertetésével történik

Percepciófejlesztés

- Összerakás, szétszedés, egy-egy elem kirakása közben a gyermekek megismerik a rész-egész viszonyát
- Tervezés, szerkesztés alkalmazásával fejlődik megfigyelőképességük, gondolkodásuk (pl. képről, társról másolnak, stb.)

Verbális fejlesztés

- Téri helyzetek, formák, anyagok fogalmának megismerésével az óvónő szóbeli kifejezése útján, majd annak spontán alkalmazásával

Szabályjáték során

Mozgásfejlesztés

- Nagymozgások, finommotorika, szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése (pl. labdázással, célbadobálással, ugróiskolával, focizással, stb.)
- Minél nagyobb, szélesebb a gyermekek játékkismerete, annál nagyobb lehetőség van a széleskörű mozgásfejlesztésre (pl. bújócska, fogócska, stb.)
- A társasjátékok, dominók, kártyajátékok, kirakók, stb. nagyon jól fejlesztik a gyermekek finommotorika képességeit.

Testsémafejlesztés

- Az egymáshoz alkalmazkodás a szabályok betartása során fejlődik téri tájékozódó képességük, gyakorolják az oldaliságot, a különféle helyzeteket.

Percepciófejlesztés

- A gyermekek hallása, látása, tapintása fejlődik a különféle érzékelő játékok során, ill. a kártyajátékok, logikai kirakók játszása közben

Verbális fejlesztés

- Nyelvi játékokkal (pl. barchobával, ellentétes szavak gyűjtésével, szinonim szavak gyakorlásával, stb.), szabályok megfogalmazásával, megértésével, problémák megbeszélésével

Bábozás, dramatizálás során

Mozgásfejlesztés

- A karral és ujjakkal végzett kisebb mozgások fejlesztésére van lehetőség, attól függően, hogy a használt bábnak milyen mozgatási technikája (pl. ujjbáb, síkbáb, kesztyűbáb, stb.)
- A nagymozgások is fejlődnek, amikor a gyermekek is mozognak a bábbal.
- Dramatizáláskor utánnézéssel, személyiség kifejezésével történik (pl. fürge, lomha, stb.)

Testsémafejlesztés

- Tükör előtt, bábok mozgatásával is elősegíthető
- Gyakorolhatják tükör előtt az "átváltást" a szerepnek megfelelő mozgást, mimikát
- Az egyes testrészekre való koncentrációt

Percepciófejlesztés

- A díszletek között meghatározott térészlelésre nyílik lehetőség

- A paraván mögött a bábok térben mozgatásával is fejleszthető

Verbális fejlesztés

- Párbeszéd közben gyarapodik a szókincs, szófordulatok, érzelmi kifejezések használatával fejlődik a kifejezőkészség (pl. beszédmélység ill. magasság, gyorsaság-lassúság, hangszín, hanglejtés, hangutánzás, stb.).

Barkácsolás során

A barkácsolás a szerepjáték és a bábozás természetes eszköze. E változatos tevékenység közben a gyermekek rengeteg ismeretet és tapasztalatot szereznek, nagyon sok technikát és munkaformát ismernek meg

Mozgásfejlesztés

- A finommozgás, a szem-kéz koordináció fejlődik tépés, vágás, ragasztás közben

Testsémafejlesztés

- Az eszközök és a személyek egymáshoz viszonyított helyzetével történik
- A testrészek megismerésére, a különböző testrészekre koncentrálásra van mód (pl. kalapálás, varrás, stb.)

Percepciófejlesztés

- Vizuális, ritmikus minták kirakásakor pl. díszítéskor a látási észlelés fejlődik
- A tapintásos észlelés a különböző formák, méretek alakításával fejleszthető
- Az alaklátás és formaállandóság fejlesztése pl. báb fejének készítésekor (gömb) papírból, textiltől, stb. történik

Verbális fejlesztés

- A különböző technikák, eszközök a munka közben előforduló téri helyzetek, relációk megszervezésével.

Udvari játék

Óvodáink számára szép udvart alakítunk ki, amely az egészséges életmód egyik alapfeltétele. A szép környezetben elhelyezett játékszerek alkalmasak lesznek a mozgáskészség fejlesztésére.

Az udvari játék során is megjelennek az egyes játékfajták, melyeken keresztül alakul érdeklődési körük, fejlődik találékonyságuk, s egyben alkotóképességeiknek próbálgatására is lehetőségük nyílik. Udvari életünket azáltal tesszük színesebbé, hogy oda kitett asztalokon biztosítjuk a festéshez, gyurmázáshoz, rajzoláshoz ill. konstruáláshoz szükséges feltételeket. Azt így kialakított udvari élet lehetőséget ad gyermekeinknek arra, hogy szellemileg és fizikailag is fejlődjenek, ill. fejlesszék önmagukat.

Játékirányításunk során mindig a gyermeki szabadságot tartjuk szem előtt olyan módon, hogy a játék önként vállalt saját elképzelésen alapuló, alkotó tevékenység legyen.

A játékban kiemelten fontosnak tartjuk az óvónőink szerepét.

Feladataink:

- a közös élmények, a feltételek biztosítása: idő, megfelelő hely, eszközök, nyugodt légkör
- együttjátás a gyermekekkel, mindig abból kiindulva, hogy mire van szüksége a játzó csoportnak
- egész személyiségük modell legyen a gyermekek számára
- belülről, az "értő figyelem" alkalmazásával segíteni a gyermekek saját elképzelésének megvalósítását
- a gyermekek viselkedésében felderíteni a mélyen rejtőző okokat, segíteni a feszültségek önmegoldó levezetésében
- támogatni a különböző fejlettségű gyermekek együttjátását.

Óvodánk pedagógusközössége kiemelten fontos feladatának tartja a játékfejlesztést, annak tartalmi bővítését az életkori sajátosságoknak megfelelően!

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén – sikerkritérium

- a gyermekek képesek kitartóan, akár több napon keresztül egyazon játéktémában együttesen részt venni
- játékokban dominánsan jelentkeznek a szerepjáték
- ismert meséket dramatizálnak, báboznak
- bonyolult építményeket képesek kreálni.
- szeretik a szabályjátékot, képesek a szabályok betartására, irányító szerepre
- kulturáltan és érthetően kommunikálnak
- társas kapcsolataikban és viselkedésükben megjelenik az óvoda által képviselt szabály- és szokásrendszer.

Munka

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás stb.).

A gyermek munkajellegű tevékenysége

- önként - azaz örömmel és szívesen - végzett aktív tevékenység;

- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége;

- a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

"És fogta az Úristen az embert és elhelyezte az Éden kertjében, hogy azt művelje és őrizzze." (Mózes.2:15)

Munka jellegű tevékenységek

Óvodai életmódunk megszervezésében a játék, munka, tanulás egységet képeznek. Mindvégig egyértelműen támaszkodunk a munka játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső sajátosságaira.

A játékhoz is szükség van bizonyos munkára. Mindkét tevékenység természetes alapvető örömforrás. Összpontosítást, erőkifejtést igényel.

Törekedjünk arra, hogy a gyermekeknek ne kényszer legyen a munka, hanem pozitív élményeken keresztül értse meg, hogy Istentől, mint szeretett lénytől kapjuk feladatainkat.

Különbözősége csak az indítékban van. A munkának célja konkrét, a játék viszont öncélú

A munkára nevelés az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat, amely áthatja a gyermekek mindennapi tevékenységét.

Tehát a munka a nevelés fontos eszköze, általa fejlődnek személyiségjegyeik, képességeik. Az újrakezdés, a hibajavító próbálkozás edzi az akaratot, az eredményre törekvést.

Mindennapi munkálkodásuk közben ismerkednek az őket körülvevő tárgyi világgal. Egyre pontosabb információ birtokába jutnak. Megtanulnak eligazodni környezetük térbeli viszonyai között. Mozgásos, tapintásos, vizuális információkat szereznek a világról. Bővül szókincsük és kommunikációs képességük is. Miközben természetes módon alakul a gyermekek szociális magatartása, társas kapcsolatai. A munka a személyiségfejlesztés másik fontos eszköze. A személyes tapasztalatszerzés újabb lehetőségét kínálja, a sikerrel végrehajtott munkafeladat ösztönző a személyiség fejlődésére.

A közösségért végzett tevékeny munkával lehetővé válik a kitartás, felelősségérzet, a kötelességteljesítés gyakorlása.

Vannak alkalmoszerű és a mindennapi élethez kapcsolódó munkák.

Alkalomszerű munkák

Előre tervezhető: melyeken a naptári ünnepekhez, népszokásokhoz kapcsolható munkákat értjük, amit az éves tervünkben is megjelenítünk majd (pl. farsangi-fánk sütés, teremrendezés, díszítés, veteményeskert kialakítás stb)

Váratlan munkák

- előre nem meghatározhatóak, lényegükből következik, hogy nap mint nap váratlanul előforduló gondok megoldásában van szerepük /kiborult víz, stb/

Mindennapi életünkkel kapcsolatos munkák

- melynek lényege, egy helyes életmód kialakítása
- a mindennapi munkát napi tevékenységeinkhez kapcsoljuk. Minden tevékenységnél alapfeltétel a jó hangulat, oldott légkör, kellemes közérzet. Mindez alapja egy egészséges testi és szellemi fejlődésnek.

Témakörökhöz kapcsolódó munkák

melyeket a külső világ tevékeny megismerése című fejezetnél fogunk megemlíteni.

Az egyes munkafajták megjelenése óvodánkban

- önkiszolgálás, testápolás
- étkezés
- öltözködés
- környezet rendjének megőrzése
- egyéni megbízatások
- naposi munka

Cél

- a szolgáló élet alapjainak lerakása
- a munkavégzéshez szükséges ismeretek, jártasságok, készségek kialakítása
- a munka megszerettetése
- a munka eredményének megbecsülése

- a társas kapcsolatok alakítása.

Feladat

- a munkához való pozitív viszony kialakítása a gyermekekben - ehhez az óvónő modell értékű legyen!
- a munka örömeinek, szépségeinek megéreztetése
- adott szituációban a munka elvégzésének ill. Szükségességének felismertetése
- a munka alapvető feltételeinek - eszköz, idő, hely, légkör - megteremtése
- az egyes munkafajták fokozatos levezetése - életkorhoz kötve - a bennünk rejlő képességfejlesztés lehetőségeinek maximális kiaknázása
- a képességek függvényében differenciált értékelés
- a különböző munkafogások megtanítása
- a munkavégzéshez szükséges eszközök használati módjának megismertetése
- a munkafeladatok játékban történő gyakoroltatása.

Mozgásfejlesztés

Étkezés területén

az eszközök fogásával, hordásával, célszerű mozgatásával történik. Megtanulják a gyermekek a megfelelő izmokat mozgásba hozni.

Testápolás területén

- a szappan fogása, forgatása, a fésű, a körömkefe használata közben, a fogmosás technikájának megtanítása során - a különféle fogkefe mozgások gyakorlásával történik az egyes mozdulatok finomítása
- a WC papír használatánál - főleg lányoknál a megfelelő törlési irány gyakorlásánál kap nagy szerepet a mozgásfejlesztés

Öltözködés területén

- a kötés, a kapcsolás, a patenttolás, a felhúzás próbálkozásával
- az egyszerűbb ruhadarabok hajtogatásával valósul meg

- Naposi munkánál, az egyéni megbízatások teljesítésénél, a környezet rendjének megőrzése közben - a változó tempójú, irányú és ritmusú mozgással, a tér bemozgásával történik a gyermekek mozgásfejlesztése

Percepciófejlesztés

Étkezés területén

ízeket, formákat, illatokat, színeket érzékelnek a gyermekek. Ezeket összekapcsolják az ételek neveivel. Mindezeket tapintással együtt a sokoldalú megismerést teszik lehetővé.

Testápolás területén

a tapintásos észlelés fejlesztése történik azáltal, hogy a gyermekek ismereteket szereznek arról pl. hogy a szappan síkos, habzik, a víz hideg, meleg, folyik, fröcsköl, a fésű szúr stb.

Öltözködés területén

- a ruhadarabok elejének, hátuljának, kifordítottságának felismerése
- "Kényelmetlenségüket" észleljék testükön.
- Naposi munkánál, egyéni megbízatások teljesítésénél, a környezet rendjének megőrzése közben
- a szemmozgás, a szem fixációs működésének fejlesztése történik
- térirányokat, térbeli viszonyokat ismerjenek meg a gyermekek.

Testséma fejlesztés

Étkezés területén

- itt is találkoznak a gyermekek a testrészek megnevezésével (ujj, csukló, tenyér), valamint az oldalisággal (jobb, bal), továbbá a valamihez viszonyítás lehetőségeivel
- Testápolás

- Közben ismerkedhetnek a köröm, kar, kézfej megnevezésekkel, fésülködés során pedig a homlok, fejtető, fejbőr kifejezésekkel
- Fejlettebb gyermekek már az ujjperc, ornyereg, fülkagyló stb. megnevezésekkel is tisztában vannak és képesek az ezekkel kapcsolatos feladatokat a hallott ismertetők alapján elvégezni.

Öltözködés területén

- miközben gyakorolják a gyermekek, hogy a megfelelő testrészre a megfelelő ruha kerüljön, a testrészek felöltöztetésének sorrendje is tudatosul bennük

Verbális fejlesztés

A gyermekek különféle tevékenységeik során megismerik a használt eszközök, tárgyak nevét, rendeltetését, a használat, a cselekvés módját.

Fejlettebb gyermekeknél már a szóbeli kérés és utasítás is elegendő egy-egy feladat elvégzésénél

pl. öltözésnél: "tűrd be az ingedet a derekadon!"

"húzd fel a zoknit a lábszáradon!" stb.

Számtalan lehetőség nyílik még a különböző képességek fejlesztésére, mi csupán a leggyakrabban előfordulók közül emeltünk ki néhányat és ezeket részleteztük.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére – sikerkritérium

Étkezés

- az étkezéshez szükséges eszközöket készítsék elő, az asztalt esztétikusan terítsék meg, rendezzék el
- az evőeszközöket és a szalvétát rendeltetésszerűen használják
- önállóan öntsenek folyadékot - napközben is szükségleteik szerint
- étkezés után az asztal és a csoportszoba rendjét állítsák helyre (törlés, söprögetés stb.)

Testápolás

- legyenek igényesek önmagukkal szemben - alakuljon ki komfortérzetük

- a tisztálkodó eszközöket rendeltetésüknek megfelelően használják, majd esztétikusan tegyék helyükre azokat
- mosdó rendbetételében szükség szerint segítsenek

Öltözködés

- önállóan öltözködjének, gomboljanak, fűzzenek, kössenek
- ruhaneműikkel, cipőikkel gondosan bánjanak
- segítsenek magukon ha fáznak vagy melegük van
- Naposi munka, egyéni megbízatások teljesítése, környezet rendjének megőrzése
- ügyeljenek saját személyük mellett környezetük tisztaságra, rendjére, gondozottságára
- vegyék észre a rendetlenséget, aktívan vegyék ki részüket annak megszüntetésében
- minden olyan területen segítsenek, ahol arra szükség van és ott már kapjanak nagyobb önállóságot (felelősök).

A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok szokások a családi a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza.

Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéloképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Feladat

Segíti a gyerekek irányítottan és spontán szerzett tapasztalatainak feldolgozását. Fejleszti megfigyelő képességüket, képzeletüket, gondolkodásukat, emlékezetüket.

A környezettel való ismerkedés közben alakul a gyermek társas magatartása. Fejlődik beszédmegértő és nyelvi kifejezőképessége.

Elősegíti a tárgyi- és emberi környezethez fűződő kapcsolat kedvező alakulását. A gyermekek a természeti és emberi környezetben érzékelik a szépet, a környezetvédelem szerepét.

A nevelés fontos feladata a szülőföldről, a nemzeti kultúra hagyományaihoz fűződő pozitív érzelmi viszony alakítása, a helyi népszokások felelevenítésével.

A környezet megismerésére nevelés szoros kapcsolatban van más nevelési területekkel. Tartalmában és feladataiban konkrét összefüggést mutat a közösségi neveléssel, a vizuális neveléssel, a zenei neveléssel, a matematikai neveléssel.

A gyermek a természeti és társadalmi környezetéből szerzett ismereteit játékában felhasználja, folyamatosan gyakorolja, munkatevékenységében alkalmazza.

Tevékenység

3 -> 4 éves korban a fejlesztés tartalma

A gyermekek beszélgessenek az óvodai élet első élményeiről, ismerkedjenek óvodai környezetükkel, a velük foglalkozó felnőttekkel. Játsszanak szimulációs játékokat a családról (anya, apa, gyermeke, összetartozás).

Ismerkedjenek a testükkel, nevezzék, mutassák meg másokon és magukon testrészeiket. Ismerkedjenek a végtagok és érzékszervek funkcióival, az érzékszervek ápolásával. Ismerkedjenek az orvos gyógyító munkájával.

Séták alkalmával gyakorolják a gyalogos közlekedést. Figyeljék meg az után közlekedő járműveket. Nevezzék meg a leggyakrabban látott közlekedési eszközöket.

Figyeljék meg az évszakokat. Ősszel a levelek hullását, színét, az esőt, a szél hatását.

Figyeljék meg a hó hullását, színét. Játsszanak a hóban, építsenek hóembert, szánkózzanak. Az óvónő segítségével, etessék a madarakat.

Figyeljék meg a tavasz jeleit a természetben: többet süt a nap, olvad a hó, sár van az utcán, az udvaron.

Figyeljék meg az első zöld leveleket, az első nyíló virágokat, gyönyörködjenek bennük.

Szerezzenek tapasztalatokat az időjárás és az öltözködés összefüggéseiről.

Szerezzenek tapasztalatokat 2-3 gyümölcs formájáról, színéről, ízéről, fogyasztásának módjáról.

Szerezzenek tapasztalatokat 2-3 virágról; színéről, illatáról, szépségéről.

Szerezzenek tapasztalatokat 2-3 zöldségféle alakjáról, színéről, ízéről.

Figyeljék meg 3-4 állat külső jellegzetességeit, hangját. Lehetőség szerint vegyenek részt a környezetükben lévő állatok etetésében. Nevezzenek meg néhány, a környezetükben élő madarat.

Keressék és nevezzék meg környezetük tárgyainak színeit (elsősorban: fehér, fekete, piros, kék, sárga, zöld, barna).

4 -> 5 éves korban a fejlesztés tartalma

Beszélgessenek a családról, játsszanak különböző szerephelyzeteket teremtve családjátékot (a család neve, családtagok, a család otthona, a lakásuk címe, ki mivel tölti az idejét otthon stb.).

Tudatosodjon bennük a testük ápolásának szükségessége, és az orvos gyógyító munkájának fontossága.

Séta közben beszéljék meg és gyakorolják a gyalogos közlekedés szabályait. Figyeljék meg a személy-, illetve teherszállításra alkalmas járműveket. Szóban és képekben hasonlítsák össze, csoportosítsák őket.

Figyeljék meg az évszakokat. Őszi időjárás változékonyságát, a természet változásait, az ősz szépségeit. Sokat esik az eső, köd van, fúj a szél, hullnak a levelek, kopaszok lesznek a fák, a bokrok.

Figyeljék meg a téli időjárást, a téli természetet, a havat, a zúzmarát. Figyeljék meg a hideg hatását; befagy a víz, megfagy a föld. Játsszanak a hóban. Szerezzenek tapasztalatokat arról, hogy a hó összetapad, siklik rajta a szánkó; hogy meleg hatására elolvad.

Keressék az összefüggéseket a levegő felmelegedése és a természet változásai között: a föld már nem fagyos, vetni, ültetni lehet. Rügyeznek a fák, a bokrok, zöldellnek a növények.

Figyeljenek meg tavasszal nyíló virágokat a kertben, a mezőn, a parkban; gyönyörködjenek bennük. Figyeljék meg a lepkéket, bogarakat, madarakat. Keressék az összefüggéseket az időjárás és az emberek tevékenysége között: a gyerekek többet vannak az udvaron, a felnőttek dolgoznak a kertben, a földeken, a parkokban. Maguk is kapcsolódjanak be a kerti munkákba.

A nyári hónapokban figyeljék a kert, park, erdő, mező növényeit, állatait, az időjárás jellegzetességeit. Szerezzenek tapasztalatokat a nyári időjárás, a növények, az állatok és az emberek életének összefüggéseiről.

Szerezzenek tapasztalatokat az időjárás és az öltözködés összefüggéseiről.

Hajtassanak virágot, ágot, ültessenek magot. Figyeljék meg a hőmérséklet, a víz, a napfény hatása és a növény fejlődése közötti összefüggéseket.

Figyeljék meg a különböző évszakokban folyó munkálatokat a kertben, parkokban. Lehetőség szerint vegyenek részt a tavaszi és az őszi kerti munkában.

Figyeljék meg néhány gyümölcs növekedését, érését.

Figyeljék meg néhány zöldségféle növekedését. Lehetőleg figyeljék meg gyümölcsösben, zöldséges kertekben végzett munkákat. Figyeljék meg ősszel és tavasszal a piacot.

Az állatok közül ismerkedjenek meg valóságban és/vagy képen néhány háziszárnyassal, sertéssel, szarvasmarhával, házinyúllal és kicsinyeivel.

Ismerkedjenek meg valóságban és/vagy képen néhány vadon élő állattal és kicsinyeivel.

Ismerkedjenek meg valóságban és/vagy képen néhány rovarral, a költöző madarak közül néhányval.

Gyűjtsenek madáreleséget, készítsenek madáretetőt, beszéljenek a vadon élő állatok védelméről.

Környezetük tárgyain, jelenségein ismerjenek fel újabb színeket.

5 -> 6-7 éves korban a fejlesztés tartalma

Különböző szerephelyzeteket teremtve rögtönözzenek játékot a családról.

Szimulációs játékban jelenítsék meg, hogyan gondozzák, nevelik a felnőttek a gyermekeket, hogyan gondoskodnak róluk. Játsszanak és beszélgessenek a család legfontosabb szükségleteiről. Jelenítsék meg, és beszélgessenek róla, hogy a családban mindenkinek van kötelessége. Jelenítsék meg szüleik foglalkozását.

Figyeljék meg az óvónő, a dajka és más felnőttek munkáját. Vegyék számba, miben segíthetnek ők maguk, milyen jelentősége van az önkiszolgáló tevékenységeknek és a naposi munkának. Szimulációs játékban jelenítsék meg általuk ismert foglalkozásokat.

Nevezzék meg a gyermekek az emberi test részeként a törzset. Jussanak el ahhoz az általánosításhoz, hogy minden gyereknek és minden felnőttnek van feje, nyaka, törzse, karja és lába: van teste.

Figyeljék meg, hogy az ember hogyan használja a munkaeszközöket, a szerszámokat, hogyan irányítja a gépeket. Hasonlítsák össze az állatok mellső lábainak és az ember kezének funkcióját.

Ismerjék meg az érzékszervek funkcióit, védelmét, ápolását. Beszélgessenek a környezetükben megfigyelhető állatok érzékszerveinek szerepéről.

Tájékozódjanak az óvoda környékén: látogassanak el a közeli intézményekbe., középületekbe, építkezésekhez. Figyeljék meg az emberek munkáját a munkafolyamatokban, z alkalmazott technikai eszközöket, gépeket. Látogassanak el a közeli iskolába. Fejezzék ki élményüket rajzban és szóban.

Gyakorolják a helyes gyalogos közlekedést. Ha van rá lehetőség, látogassanak el metróállomásra, vasútállomásra, hajóállomásra, repülőtérre. Figyeljék meg a közlekedés irányát. Figyeljék meg a megkülönböztetett jelzésű járműveket a közlekedésben, ismerkedjenek a közlekedési dolgozók munkájával. Hasonlítsák össze a szárazföldi (vízi, légi) közlekedési, illetve szállítóeszközöket a valóságban és/vagy képen. Hasonlítsák össze személy- és teherszállító járműveket a valóságban és/vagy képen.

Figyeljék meg a napszakokat. Szimulációs játékokban elevenítsék fel az egyes napszakokban ismétlődő tevékenységeket.

Figyeljék meg az évszakokat. Az őszi, téli, tavaszi, nyári időjárás változásait. Emlékezzenek vissza a nyári jelenségekre, hasonlítsák össze azokat az ősziakkal. Gyűjtsenek magvakat a környezetükben található növényekről: virágokról, zöldségfélékről. Tekintsék meg az őszi piac gazdagságát. Figyeljék meg az őszi sokszínű szépségét; az őszi és a tél közötti lényeges különbséget; hidegebb levegő, hullik a hó. Figyeljék meg a deret, zúzmarát, ködöt, jégvirágot, jégcsapot, a szállingózó, hulló, szakadó havat. Szerezzenek tapasztalatokat arról, hogy melegben a jégcsap, a hó elolvad, hidegben a víz, a hó megfagy. Játsszanak a hóban: építsenek hóembert, hóalagutat.

Etessék a madarakat, kísérik figyelemmel, mely madarak látogatják a madáretetőt. A leggyakrabban láthatókat ismerjék fel és nevezzék meg.

Kísérik figyelemmel a tavaszi jelenségeket: a kékebb eget, a langyos esőt, a fák, a bokrok kivirágzását, a nyíló virágok sokaságát, a zöld szín uralkodását a természetben. Hasonlítsák össze a tavasz színeit a téli természet színeivel. Emlékezzenek vissza a növényekkel végzett őszi munkákra, figyeljék meg a tavaszi veteményezéseket. Figyeljék meg, és hasonlítsák össze a madarak téli és tavaszi életét. Figyeljenek meg lepkéket, bogarakat, méheket.

A különböző időszakokban figyeljék a fákat, bokrokat, virág- és fűféléket, környezetük növényeit.

Ismerjenek meg néhány újabb ház körül élő állatot és azok hasznát.

Csoportosítsák az összes ismert állatot a szerint, hol élnek. Hasonlítsák össze az általuk ismert állatok környezetét, életmódját. Bővítsék az állatokról szerzett ismereteiket.

Ismerjék fel környezetükben a tárgyak színeit, a színek világosabb, sötétebb árnyalatait. Idézzék fel emlékezetükben az ismert, jelen nem levő különféle tárgyak színeit is.

Tevékenyen vegyenek részt óvodai környezetük formálásában, a csoportszobában, az udvaron.

Elevenítsék fel korábbi óvodai emlékeiket, beszélgessenek saját fejlődésükről és arról, hogy iskolások lesznek.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során

- A mikrocsoportos megfigyelés folyamán lehetőség adódik az óvónő és gyermek személyes beszélgetéseire, az óvónő minden gyermekre oda tud figyelni, így nem maradnak megválaszolatlan kérdések, ez a szervezeti forma elősegíti az óvodások szókincsének, nyelvi kifejezőkészségének fejlesztését. A valós élethelyzetek ösztönzik a gyermekeket a helyes köszönés, megszólítás, véleménynyilvánítás, szándékkifejezés, kérdés, tudakozódás alkalmazására.
- A gyermekek között természetes legyen a tapasztalatok közzététele, a látottak folyamatos elbeszélése
- Segítsük a gyermekeket abban, hogy értelmesen, összefüggően kifejezhessék gondolataikat, érzelmeiket, kíváncsiságaikat, észrevételeiket.

A gyermekek matematikai készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során

Szoros a kapcsolat a matematikai nevelés és a nevelés többi területe között. Ebben kiemelkedik a környezet megismerésére neveléssel való erős kötődés, amely segíti a gyerek külvilágról szerzett tapasztalatainak feldolgozását, és ezzel segíti értelmi és érzelmi fejlődését.

A 3 -> 4 éves korúaknál még nincs matematikai foglalkozás. Az óvónő ismerje meg a gyermekek aktivitását, érdeklődését, játékait, beszédét, hogy a későbbi években fejlesztő munkáját pontos, alapos, minden gyermekre kiterjedő megfigyelések alapján tervezhesse.

4 -> 5 éves korban a fejlesztés tartalma

A, Tárgyak, személyek összehasonlítása szabadon és egy-egy kiemelt, megnevezett tulajdonság szerint.

Tárgyak, személyek szétválogatása (osztályozása): saját szempont szerint; megnevezett, ismert tulajdonság szerint; elrontott válogatás javítása (ha a gyermek képes rá). Mások válogatásának folytatása felismert szempont szerint. A szétválogatás alapját képző tulajdonságok: szín, alak, gyermekeknél fiú-lány, embereknél, állatoknál, hogy felnőtt-e vagy gyermek. Ezeken kívül mindenféle

tulajdonság szerepet kaphat egy-egy válogatásban, amely a gyerekeket érdekli, amelyet a gyerek maga könnyen észrevesz.

Tárgyak, személyek, halmazok sorba rendezése mennyiségi tulajdonságaik szerint.

Sorba rendezés szubjektív rendezési szempontok szerint.

Tárgyak, személyek, halmazok összehasonlítása szavakban, összehasonlítás szabadon, egyszerű megállapítások megfogalmazása. Megállapítások igazságának eldöntése. Változások felismerése, megmutatása, megnevezése.

Irányított összehasonlítások a következő kérdések szerint:

Melyik magasabb? Melyik alacsonyabb? Melyik hosszabb? Melyik rövidebb?
Melyik nagyobb? Melyik kisebb? Melyikbe fér több víz /homok /liszt stb.?
Melyikbe kevesebb? Melyik több? Melyik kevesebb?

B, számfogalom előkészítése

Mennyiségek összemérése:

Tárgyak összemérése hosszúságuk szerint, adott irányú vagy jelzett hosszúságuk szerint; tömegük szerint (melyik nehezebb?); úrtartalmuk szerint.

Ismerkedés az összemérés eszközével, módjával. A magasabb, alacsonyabb, hosszabb, rövidebb, nehezebb, könnyebb, több, kevesebb kifejezések tartalmának pontosabbá tétele: kiterjesztése a becsléssel el nem dönthető esetekre összemérés segítségével. Magasabbá, alacsonyabbá tevés, hosszabbá, rövidebbé tevés.

Tapasztalatok gyűjtése az óvónő segítségével az „ugyanolyan magas”, „ugyanolyan alacsony”, „ugyanolyan hosszú”, „ugyanolyan rövid”, „ugyanannyi fér bele” kapcsolatáról és ezeknek a kifejezéseknek a használata az összemérés eredményeként.

Halmazok összemérése:

Az elemek darabszáma szerint a csoport fejlettségétől függően nagyjából a 6-12-es számkörben gyakorolják a gyerekek, hogy melyik több, melyik a kevesebb? A több, kevesebb fogalmának pontosabbá tétele a párosítás segítségével. Az ugyanannyi szó értése és használata párosítás eredményeként. A több, kevesebb és az ugyanannyi kapcsolat fokozatos függetlenedése a tárgyak színétől, alakjától, anyagától, nagyságától, elrendezésétől. Ugyanannyi, több, kevesebb mozdulat, hang, tárgy „előállítás”, kirakása (megszámlálás nélkül!) másolással,

párosítással. Az ugyanannyi érzékelését sokféle bontásban és alakban kell érzékeltetni.

Kis számok összkép alapján:

A kettő, a három, az egy és a semmi észlelése, felismerése, megnevezése megszámlálás nélkül, összkép alapján.

Megszámlálás, leszámlálás kb. 6-10-es körben, a gyerekek és a csoport fejlettségének megfelelően.

Hosszúság- és magasságmérés egységgel: a kirakott egységek megszámlálása.

C, Tapasztalatok a geometria körében.

Építések, alkotások szabadon és másolással.

Építések szabadon különféle elemekből. Gyurmázások szabadon. Kettő-négy elemből álló építmények lemásolása ugyanilyen elemekből.

Papírnyírás szabadon: síkbeli alkotások fantázia szerint különféle mozaiklapokból.

Alkotások fonalakból, szívószálakból.

Építőelemek, építmények összehasonlítása, szétválogatása különféle geometriai tulajdonságok alapján, elsősorban a gyermekek által mondott szempontok szerint.

Tevékenységek tükörrel:

A gyerekek mozogjanak nagy tükör előtt, mellett. Építések a tükör előtt, és a tükörkép megépítése a tükör mögött.

Tájékozódás a térben és egyszerű esetekben a síkban ábrázolt világban. Irányok egyeztetése és megkülönböztetése, követése mozgásokkal.

5 -> 6 -> 7 éves korban

A, Tárgyak, személyek, halmazok összehasonlítása szabadon és egy-egy kiemelt, megnevezett vagy felismert tulajdonság szerint.

Tárgyak, személyek, halmazok szétválogatása szabadon és egy-egy kiemelt, megnevezett vagy felismert tulajdonság szerint. Elrontott válogatás javítása. Elkezdett válogatás folytatása.

Tárgyak, személyek, halmazok sorba rendezése, megnevezett mennyiségi tulajdonságok és elrendezett elemek sorrendjében felismert „szabályosság” szerint.

Sorozatok készítése mennyiségi tulajdonságok szerint.

Összehasonlítások szavakban. Irányított összehasonlítások.

B, a Számfogalom alapozása.

Mennyiségek összemérése:

Tárgyak összemérése, magasság, hosszúság, szélesség, vastagság, bőség szerint közvetlenül és zsineg vagy papírcsík közvetítésével; tömeg szerint, űrtartalom szerint; terület szerint. Az összemérés eredményének szóbeli kifejezése különbözőség és egyenlőség esetén.

Annak a darabnak a megmutatása, amekkorával nagyobb az egyik mennyiség a másikonál. Ugyanolyan magassá, hosszúvá, vastaggá tevés toldással vagy levágással; mérlegén kiegyensúlyozás apró tárgyakkal.

Halmazok összemérése, elemeik párosítása az egyén fejlettségétől függően nagyjából 15-ig, 20-ig.

A több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának mélyítése párosítás segítségével.

Sorba rendezett elemek helye a sorban: sorszámok.

A sorszám változása a sorba rendezés szerint; első elem kijelölése, irány megválasztása természetes helyzetekben.

Mérések különböző eszközökkel:

Hosszúság kirakása pálcikákkal, gombokkal, gyöngysor segítségével.

Tömeg mérése kb. egyenlő tömegű tárgyakkal. Űrtartalom mérése.

Tapasztalatok a darabszám változásairól (műveletek előkészítése).

C, Tapasztalatok a geometria körében.

Építés szabadon különféle elemekből, gyurmázások. Építmények lemásolása (2-8 elem).

Síkbeli alkotások szabadon, mozaiklapokból.

Építőelemek és építmények összehasonlítása különféle geometriai tulajdonságok szerint.

Tevékenység tükörrel:

Mozgások tükör előtt. Építés egy vagy két tükör-úttal. Papírnyírás egy és két tükörhajtással. Tükrös és nem tükrös alakzatok megkülönböztetése egymástól.

Tájékozódás a térben és a síkban ábrázolt világban:

Irányok azonosítása, megkülönböztetése, irányjelző kifejezések használata. „Labirintusban” való tájékozódás.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén - sikerkritérium

- A gyermekek ismerjék lakcímüket, szüleik pontos foglalkozását, munkahelyét, óvodájuk nevét
- Tudják saját születési helyüket és idejüket
- Ismerjék az évszakok különbözőségeit, gyönyörködni tudjanak a természet szépségeiben
- Szerezzenek tapasztalatokat a környezetükben lévő intézményekben, szolgáltató üzletekben folyó munkákról
- Ismerjék a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat
- Ismerjék a közlekedési eszközöket, az elemi közlekedési szabályokat betartva közlekedjenek
- A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint
- Megkülönböztetik a jobb-bal irányokat, értik és használják a helyet jelölő névmutatókat
- Beszédjük jól érthető, a beszédhelyzethez és anyanyelvi szabályokhoz illeszkedik.

14. Vizuális nevelés

Rajzolás, mintázás, kézi munka, barkácsolás

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán biztosítson teret, lehetőséget. Maga a tevékenység - s ennek öröme - a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és a kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

A gyermekek ábrázoló tevékenysége nem más, mint a tárgyi világ cselekvő birtokbavétele, a kézi munka különböző fajtái, az ezekkel való megismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiségfejlesztésnek.

Ha az ábrázoló tevékenység sok mozgással, cselekvéssel a különböző észlelő funkciók együttműködésével történik (látás - hallás - tapintás - ízlelés - szaglás) akkor a kisgyermek valóban megismeri a környezetét, sokrétű tapasztalatot szerez a körülötte lévő világról, a tárgyakról, azok viszonyáról, térbeli elrendezéséről. Majd szinte törvényszerűen újraalkotja, megjeleníti, ábrázolja valamilyen úton-módon ezeket a dolgokat, mégpedig lehetőség szerint egész megismert viszonyulásukban - térben, történésben, mozgásban-színeikben stb. Képi gondolkodásuk ezúton fejlődik, gazdagodik, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakul.

A tárgyi világ feldolgozása valamilyen ábrázoló tevékenységben azért törvényszerű, mert az egyik alapvető lehetőség, ugyanis amelyen keresztül a gyermek vizuális ismereteiről vizuális visszajelzést kap. Újabb alkotásra ösztönzi mindaddig, amíg a figura meg nem felel a benne kialakult vizuális mintának.

Ezzel együtt felgyorsul a megfigyelés a gondolkodás is, hiszen a globális látásmóddal rendelkező kisgyermek a dolgokat mégiscsak úgy tudja ábrázolni, ha valamilyen szinten részeire bontja, analizálja. Majd műveiben rakja újra ezeket a részeket, szintetizálja azokat. Legfontosabb, hogy ő lássa meg, fedezze fel és jusson el a következő készítésig, az újraalkotás kényszeréig.

Általában a kiegyensúlyozott jó kedélyű gyermek játszani, ábrázolni egyaránt szeret, sokszor mindennap műveli mindkettőt, vagyis az ábrázoló tevékenység

különböző fajtái beépülnek játékába, játéktevékenységként élnek a csoport mindennapjaiban.

Éppen ezért a gyermekek alkotókedvét, vágyát nem lehet s nem szabad egy nap szűk intervallumába szorítanunk. Gyakorlatunk bizonyítja, hogy a hét mindennapja szükséges ahhoz, hogy a gyermekek a tevékenység gazdagságáért, sokszínűségéért kreatívan vegyenek részt az ábrázolásban. Nagyon fontosnak tartjuk nap mint nap megkeresni a módot arra, hogy a gyermekek lássák, tapasztalják, megismerjék az általuk használt anyagok sokszínű tulajdonságát, változtathatóságát (pl. hogyan lesz a száraz, görcsös anyagból jól alakítható, formálható nedves anyag.) Ezeket a munkálatokat előttük végezve, őket is bevonva valósítjuk meg. Ügyelünk arra, hogy az ábrázoláshoz szükséges eszközök a gyermekek számára elérhető helyen legyenek, bármikor hozzáférhessenek. Így lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek kedvük szerint, mindig, amikor csak igényük van arra, alkalmazzák a különféle technikákat (vágás, tépés, festés, ragasztás, mintázás stb.)

Mindig olyan technikával dolgozhatnak, amivel sikerélményhez juthatnak, amivel ki tudják fejezni önmagukat, ami újabb és újabb ábrázoló tevékenységre ösztönzi őket, hiszen maga a tevékenység - s ennek öröme a fontos.

Erre a hét minden napja rendelkezésükre áll, az is biztosított, hogy egy napon belül akár többször is elővegyék az eszközöket ill, másnap vagy akár harmadnap is folytathassák elkezdett munkájukat.

Az ábrázolási technikák, tevékenységek számtalan lehetőséget biztosítanak a cselekvési képességek fejlesztésére.

Térészlelésük fejlődik a technikák alkalmazásánál, a sok-sok rakosgatásnál, a természetes megfigyeléseknél. Mindezek hozzájárulnak a fent-lent, kicsi-nagy, középen-mellett fogalmak megismeréséhez, mely szükséges a síkban való ábrázoláshoz. Az ábrázolásban szerzett ismereteket, tapasztalatokat a gyermekek spontán helyzetben is alkalmazni tudják.

Díszítő tevékenységük során a szépérezkük, variáló, kombináló, képalakító készségük formálódik, mely által alakul kreativitásuk, fantáziájuk, ízlésviláguk.

A gyermek ábrázoló tevékenység közben rengeteg verbális ismeretre tesz szert. Az ábrázolási eszközök, cselekvések megnevezésével, az alapszínek, formák, a

méret hasonlóság alapján, az anyagok osztályba sorolásával történi a verbális fejlesztés.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végén – sikerkritérium

- Ábrázoljanak kedvük szerint bármikor, szívesen vegyenek részt az ábrázolás sokféle formájában, munkáikat önálló elképzelés alapján legyenek képesek megoldani
- Alakuljon ki bennük a "valamit alkotás" igénye
- Legyenek képesek egyszerű, kiegészítő kellékeket alkotni játékaikhoz, tudjanak ajándék és játéktárgyakat készíteni.
- Biztonsággal használják az ábrázolás eszközeit, a megismert technikai eljárásokat tudják alkalmazni.
- Legyenek képesek a tárgyak térbeli kiterjedésének tapasztalati felismerésére, a főbb formai jellemzők megnevezésére
- Élményeik, elképzeléseik, képzeik megjelenítésében többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit
- Ábrázolásuk legyen kifejező, képeikben jelenjen meg a személyek, tárgyak ábrázolása
- Formaábrázolásuk legyen változatos, hangsúlyozzák a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat (pl. fiú, lány)
- Emberábrázolásaikban jelenjenek meg a részformák, próbálkozzanak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is.
- Tudjanak formákat mintázni elképzeléseik alapján és megfigyeléseik felhasználásával
- Váljon természetes igényükké a díszítés, önállóan díszítsenek tárgyakat, alkalmazzák az egyszerű forma- és szinritmusokat
- Fedezzék fel környezetükben is a rend, a színek, a díszítés szépségét, vegyenek részt létrehozásában.
- Érdeklődéssel nézegessék egymás munkáját, legyenek egymás segítségére

- Alakuljon ki bennük a vizuális észlelés, emlékezés, képzelet, a vizuális gondolkodás hatására az intellektuális látás képessége.

15. Zenei nevelés

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok az éneklés, az énekes játékok a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

A felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

Az énekek rendkívül fontos részei a foglalkozásoknak. A válogatás a Harangszó, a Jertek énekeljünk! Dicsérjétek az Urat! c. gyermek- és ifjúsági énekeskönyvek, valamint a református gyülekezeti énekeskönyvek voltak.

A válogatásnál tekintettel kellett lenni a gyermekek hangterjedelmi adottságaira, értelmi fejlettségére, sőt még mozgásigényére is!

Ezért e szempontoknak megfelelő tartalmilag és esztétikailag is helytálló ének- és zenehallgatási anyag gyűlt össze. Az utóbbi hangterjedelem-korlátozás nélkül, csupán a szövegértésre koncentrálva állítottuk sorba.

A zenehallgatási darabokat ne a megtanítás szándékával mutassuk be, hanem az érdeklődés, a rávezetés, a lelki és esztétikai élmény miatt. Bár még így is a

gyermek többszöri kérésére, az ismétlések során ezek közül is elplántálódik a szívükben, zenei emlékezetükben.

A zenehallgatási darabok nagy részét a gyülekezeti énekek- zsolttárok, dicséretet – tesz ki, melyeket hangszerrel vagy anélkül lehet bemutatni. Egyszerűbb dallamú, szövegű dalokat szívesen kísérek mozgással is a gyermekek.

A zene elsősorban érzelmi töltésével hat a gyermekekre.

Az ének lélektani hatása

Az éneklés közben a szívben kinyílik egy kiskapu, s az ember könnyebben kitarja szívét-lelkét Isten és az emberek felé.

A zene hasznos eszköze az Istenre való odafigyelésnek és az Istennel való kapcsolattartásnak.

Cél

- Megalapozza és erősítse az érzelmi, értelmi, esztétikai fogékonyságát a gyermekeknek.
- A zene megszerettetése nemzeti, egyházi, népi kultúránk megőrzése, a zenei anyanyelv megalapozása.

Feladat:

- Biztosítsa a gyermekek ének-zenei kultúrájának megalapozását, a néphagyományörzés és az ének-zenei nevelés színvonalának megőrzését, az élményhez juttatást, alakítsa zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat, fejlessze zenei hallásukat, ritmusértéküket, zenei emlékezetüket, mozgáskultúrájukat
- Ha lehet, kapcsolódjon bibliai történetekhez,
- Alkalmazkodjon az ünnepek aktualitásához
- Lehetőleg a református zenei anyanyelvet használja fel (genfi zsolttárok, XVI-XVII. Századi reformátori magyar énekek közül válasszon)
- A zenei anyagajánlás, ettől el lehet térni, ha a csoport fejlettsége ezt megkívánja.
- Énekelni mindig lehet, amikor arra belső indítást érez az óvónő, fontos azonban, hogy keresztyén énekeink tanítását ne keverjük össze a népi

gyermekdalokkal, a kötött énekfoglalkozásokkal, hanem arra külön alkalmat teremtsünk.

- A zenei nevelés célja olyan élmény juttatása, mely felkelti a zenei érdeklődést, formálja a zenei ízlést, esztétikai fogékonyságot.

3 -> 4 éves korban a fejlesztés tartalma

A dalanyag 5-7 mondóka, 10-14 játékdal, és 2-3 műdal. A hangterjedelem lehetőleg ne lépje túl a tiszta kvint távolságot.

A dalok megoszlása és aránya hangkészlet szerint:

Sz – m	3 (vagy 4) dal
L – sz – m	3 (vagy 4) dal
M – r – d	2 (vagy 3) dal
Sz – m – r – d	2 dal
D – l – sz	1 dal

A játékok elsősorban kétszemélyes (felnőtt gyerekekkel) jellegűek, illetve egyszerű utánzó mozgással kísért megszemélyesítő szerepjátékok legyenek. Az óvónővel kisebb-nagyobb csoportban énekelgessenek, megközelítően törekedjenek a tiszta éneklésre.

A zenehallgatás anyaga – hangterjedelem-korlátozás nélkül- különböző jellegű egyszerű népdalok, műdalok, énekes vagy hangszeres előadásban. A zene figyelmes, érdeklődő meghallgatására, befogadására szoktatás.

A magasabb és mélyebb hangok – beszéd, ének, hangszer- felismerése, és a térbeni érzékeltetés megpróbálása.

Változatos szövegű és dallamú motívumok visszaéneklése öt hang terjedelemben.

A halkabb és hangosabb közötti különbség megfigyelése, felismerése, alkalmazása beszéden, zörejeken.

Különböző zörejek, két-három dallamjátszó hangszer és ritmushangszer hangszínének felismerése.

Az egyenletes lüktetés érzékelése mondókázás, éneklés közben játékos mozdulatokkal.

Egyszerű ritmusjátszó hangszerek használata.

A spontán zenei alkotókedv fölébresztése énekes beszéddel, mondókákkal, dalokkal.

4 -> 5 éves korban a fejlesztés tartalma:

a dalanyag 4-6 mondóka, 12-15 játékdal és 3-4 műdal.

A dalok megoszlása és aránya hangkészlet szerint:

Sz – m	2 (vagy 3) dal
L – sz – m	2 (vagy 3) dal
M – r – d	2 (vagy 3) dal
Sz – m – d	2 (vagy 3) dal
Sz – m – r – d	2 (vagy 3) dal
D – l – sz	1 (vagy 2) dal
M – r – d – l	1 dal

A dalokhoz kapcsolódó játékformák főként csoportos jellegűek legyenek.

Az óvónő indítása után önálló, megközelítően tiszta éneklés csoportosan.

A zenehallgatásban magyar és más népek dalai, a világ zeneirodalmából válogatott énekes és hangszeres műzene.

A zene nyugodt, figyelmes befogadására nevelés.

A magasabb és mélyebb hangok megkülönböztetése térben mutatása kisebb távolságokon az ismert hangkészlet körében.

A halkabb és hangosabb fogalom pár megértése, zenei tevékenységeken alkalmazása egyénileg is.

Dalok felismerése dúdolásról vagy hangszerjátékról.

Az egyenletes lökület kifejezése játékos mozgással, tapssal, körbejárással.

A motívumok (két negyedes ütem) hangsúlyainak kiemelése mozdulatokkal.

A dalok és mondókák ritmusának kiemelése.

Szöveges ritmusmotívumok visszhangszerű ismétlése csoportosan és egyénileg.

Hangszerek használata a lökület és ritmus kifejezésére.

Az óvónő szöveges ritmus- és dallammotívum modelljei alapján kis dallamfordulatok kitalálása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végén - sikerkritérium

- Tudjanak kb. 4-6 mondókát, 16-20 népi gyermekjátékdalt és 5-6 műdalt, tisztán, biztonsággal, szép szövegkiejtéssel csoportosan és egyénileg is énekelni

- Tudjanak egyszerű dallammotívumokat visszaénekelni egyedül is
- Tudjanak kiszámolni és mondókát kiolvasni egyenletesen
- Folyamatosan hangoztassanak egyenletes lüktetést dalhoz, mondókához
- Ismerjék fel a magasabb és mélyebb közti különbséget
- maguk is tudjanak magasan és mélyen énekelni
- legyenek képesek követni kezünk mozgásával az emelkedő és süllyedő dallamvonalakat
- tudjanak halkabban, hangosabban énekelni, tapsolni, beszélni
- fejezzék ki a dalok ritmusát változatos módon
- a jól ismert dalokat, mondókákat jellegzetes ritmusuk alapján ismerjék fel
- mondókázzanak, énekeljenek lassabban, gyorsabban
- gyakorolják és használják a lassabb-gyorsabb, halkabb-hangosabb ellentétpárokat és tudják ezeket
- összekapcsolni (lassabb-halkabb, gyorsabb-hangosabb)
- két-három elénekelt dalból ismerjék fel a dúdolt dalt
- szöveges ritmusmotívumokat tudjanak visszatapsolni
- ismerjenek fel dallamot dúdolásról, hangszerrel a hasonló fordulatokból, sajátos kezdő ill.
- ismerjék az óvodában használatos ütőhangszereket és azok használati módját (dob, cintányér, háromszög)
- kezdeményezzenek önállóan énekes és dalos játékokat
- belső vagy záró motívumokból
- tudjanak dalokat hangosan és magukban énekelni több dallammotívum elbújtatásával is
- ismerjék fel egymás hangját, a környezet zajait
- tudjanak térformákat alakítani (kör, csigavonal, hullámvonal) esetleg az óvónő segítségével is.

16. Anyanyelvi nevelés

Anyanyelvünk sokrétű, árnyalt jelrendszer, amelyet a gyermek sokféle tevékenység közben, a felnőttekhez és társaikhoz való viszonyának fejlődése során sajátít el. Az anyanyelvi nevelés az óvodai nevelés teljes folyamatában jelen van, annak szerves része. A gyermekekhez konkrétan, lényegre törően megfogalmazva kell szólani.

Magától értetődően jelentkezik átfogó módon, tehát a nevelés összes területén. Az anyanyelvi nevelés nélkülözhetetlen eszköze a beszéd és beszéltetés, ami közben a gyermek egyre több ismerethez jut.

Az anyanyelvi nevelésben is kerülendő a tiltószó. Sokkal inkább célravezető az a javítási mód, ami később a gyermek természetes igényévé válik. Észre sem veszi, hogy helyesbítettem mondanivalóján.

Eredményes megvalósítása hozzájárul a gyermekek iskolai képességeinek megalapozásához.

Anyanyelvi nevelés célja, feladata

- a gyermekek beszédképességének gondozása, fejlesztése
- oldott, derűs légkör megteremtése, amelyben érvényesül a gyermek természetes közlési vágya.
- helyes mintaadás
- a családok anyanyelvi kultúrájának megismerése
- a szülők meggyőzése az otthoni anyanyelvi élmények fontosságáról (szülői példa, közös beszélgetések, mesélések).
- a gyermekek irodalmi érdeklődésének felkeltése és elmélyítése.
- a mindennapos mondókázás, verselés, mesélés a gyermekek értelmi, érzelmi és etikai fejlesztésének legfőbb eszköze.

Mese, vers

Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók,

versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket adnak.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában - tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról.

A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiénéjének elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Feladatok:

- A gyermekek beszéd szintjének felmérése, majd elemzése és ennek megfelelően a fejlesztés tervezése
- Olyan beszédhelyzetek teremtése, melyben a beszédészlelés és beszédértés képessége fejlődik, erősödik (pl. szóismétlés súgással, szógyűjtés, szólánc stb.)
- Szókincs bővítése: a népi és irodalmi művek megismertetésével, ezek során a népies, régi kifejezések, szófordulatok megbeszélésével, valamint környezetünk jelenségeinek magyarázatával

- Beszédfejlesztés: képolvasással, mesekitalálással, bábozással, dramatizálással stb.
- Nyelvi finomságok, árnyalatok fejlesztése, nyelvtörők, közmondások, találós kérdések szólások stb. segítségével.
- Olyan játékhelyzetek teremtése, melyekben a párbeszédnek és az udvariassági formuláknak is nagy szerepe van, és ahol a gyermekek bátran megnyilvánulhatnak, kifejezhetik gondolataikat
- Eszközbiztosítás
- Példamutatás
- Logopédiai korrekció biztosítása
- Vers, mese

A játék és a vers, mese a gyermekeinkkel való valódi együttlét két legfontosabb formája, amit ha kisgyermekkorban elmulasztunk, pótolhatatlan veszteséget okozunk.

A gyermekek nem csupán szeretik a meséket, hanem hisznek is bennük, bár tudják, mi a mese és mi a valóság. Az ő gyermeki világszemléletük olyan, mint a meséké és a mesék ugyanúgy építkeznek, mint a gyermeki gondoskodás, úgy ahogy a gyermekek a világot megismerik. Nagyon fontos számukra a mese, mely mozgásba hozza a gyermeki képzeletet, mely megbékíti őket félelmeikkel és erősíti önbizalmukat.

Mi mindennap mesélünk és mivel a gyermekek gyakran szeretik halkán ugyanazt a mesét, ezért többször mondjuk el azokat és kívánság szerint kedvenc meséiket is. A népi és irodalmi műveknek itt egyaránt helye van.

Úgy érezzük, hogy a mindennapi mesék hatására egy-egy mese befogadásának folyamatában a gyermekek világvilágképük és irodalmi műveltségük mértéke szerint saját élményként élik át a mesékben rejlő üzenetet, azt az igazságot, hogy az ember mindig többre, tökéletesebbre törekszik.

A mindennapi mesék hatásának tudjuk be azt is, hogy az így hallgatott (többször ismételt) mese jobban hozzásegíti gyermekeinket ahhoz, hogy összefüggéseket találjanak a mindennapokkal és nagymértékben hozzájárul önismeretük fejlődéséhez is.

Továbbá hatásukra, ismétlésükre nő a gyermekek dramatizálási, bábozási kedve, igénye. (Hozzá a szükséges eszközöket saját maguk is elkészíthetik.)

Ehhez mindig megteremtjük a kellő hangulatot (pl. mesehallgató párna vagy gyertyagyújtás, stb.) hisz a mesélés közvetlen, meleg légköre, jó hangulata, a mesélővel való személyes kapcsolat még inkább ráirányítja a gyermekek figyelmét arra, hogy mi a szép, a jó. Így a gyermekek nagy érzelmi biztonságban érezhetik magukat.

A versek, dúdolások, mondókák ugyanolyan fontos szerepet töltenek be a gyermekeink életében, mint a mese, ezért figyelünk arra, hogy repertoárunkban egyenlő arányban legyenek jelen. Verseink kiválasztását szorosan kapcsoljuk a külső világ tevékeny megismeréséhez, valamint a hangulathoz és ünnepeinkhez is az irodalmat hívjuk segítségül. Azokat a verseket szeretik meg igazán a gyermekek, amelyeknek ritmusa, hangzása van és melyekben játékosságot fedeznek fel.

Ezek a versek érzéki-érzelmi élményeket adnak, örömet szereznek nekik, és így azonosulni tudnak velük. Igen fontos az ismétlések gyakorisága, de figyelünk arra, hogy a gyakoroltatás ne váljon unalmassá számukra.

A különféle képességek fejlesztésére (mozgás - percepció - testséma- verbális) számtalan lehetőségünk nyílik.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén – sikerkritérium

- Várják, kérik a mesét, verset, maguk is segítsenek a vers és mesemondás feltételeinek kialakításában.
- Figyelmesen, csendesen hallgassák végig a mesét, a folytatásos mesék, meseregények szálait tudják összekötni
- A már ismert mesék, versek hatására alakuljon ki bennük a bábozás és a dramatizálás igénye, és a szereposztást is valósítsák meg egymás között (esetleg kis segítséggel).
- Idézzék fel a már többször mondott verseket, alkalmanként saját maguktól is mondogassák azokat
- Beszédjükben használják a hangutánzó, hangulatfestő szavakat, szófordulatokat, népi szólásokat stb.

- Türelmesen hallgassák végig a másik mondanivalóját, ne vágjanak egymás szavába.
- Tudjanak rövidebb lélegzetű meséket, történeteket kitalálni képről
- Ismerjenek fel meséket, szereplőkről, fordulatokról

17. Mozgásfejlesztés

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás), testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés.

Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-képességét és az egyes szervek teljesítőképességét.

Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akaratitényezőinek alakulását.

A tornának, játékos mozgásoknak az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

Cél

- A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában.
- A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akaratitényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermek természetes mozgáskedve.
- Szeressék meg a rendszeres testmozgást, amely igényükké válva egészségük megőrzését biztosítja

Célzott testmozgások: a nagymozgások, finommotorika, szem-kéz koordináció, testséma, percepció, a verbalitás fejlesztésével az iskolai tanulási képességeket meghatározó funkciók erősítése.

Feladat

- A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása
- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségleteinek kielégítése érdekében
- Differenciált képességfejlesztés a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó feladatok alkalmazásával.

A 3-4 éves korban kiemelt feladatunk:

- A nagymozgások fejlesztése, mivel erre a korosztályra a nagy, lendületes, nem kellően koordinált mozgásforma a jellemző. Földközben biztonságosan mozognak, ezért kedvelik a kúszó, csúszó, mászó feladatokat. Ez a mozgássor nem terheli a gyermekek gerincét, erősíti a törzsizmokat, ezáltal a helyes testtartás kialakulását segíti.
- Ezek: továbbá a járás-futás gyakorlatok az egyensúlyérzékét fejlesztik.
- A kori sajátosságoknak megfelelően rövid ideig próbálkozzanak a függések gyakorlásával.
- A 4-5 éves korban kiemelt feladatunk a testséma fejlesztés, a test részeinek részletes megismerése, feltérképezése.
- A testrészek mozgatásával azok funkciói is rögződnek. A nagymozgások kibővülnek az ugrásokkal, guruló-átfordulással és a pontosabb szem-kéz, szem-láb koordinációit is igénylő gyakorlatokkal (dobálás, célba ugrások, felugrások stb.)
- Középesős korban már egyre bővül a tér érzékelése. Futójáték közben már be tudják fogni látókörükbe a fogót. Már nemcsak menetirányba szaladnak, hanem egyre több ilyen utat fedeznek fel.
- Ebben a korban már az oldaliság - a testrészek jobb és bal oldala - erősen kettéválik.
- 5-6-7 éves korban a testrészeken gyakorolt irányokat vetítik ki a tér tárgyaira, irányaira.

- Ezek begyakorlását kiemelten kezelendő feladatnak tekintjük. A nagymozgások egyre koordináltabbak, egyre precízebbé válnak.
- Nagycsoportban az egyre finomabb, apróbb mozdulatok segítik a nagymozgások tökéletesítését. Futás közben a gyorsaság érdekében le kell redukálnunk a felesleges mozdulatokat.
- A különböző eszközök fogása, tartása, a támaszgyakorlatok elősegítik a kéz fogóizmainak erősödését. Mindezek kiemelt fontosságú feladatok az írás előkészítés miatt!
- Nagycsoportban szintén előtérbe kerülnek a szem-kéz koordinációt igénylő feladatok is (pl. dobások célba, kislabda hajítás, függésekből átfogások, eszközök mozgatása sávokban, vonalon)
- Nagycsoportos feladat még az alaklítás, formaállandóság kialakítása is.
- Mindegyeik korcsoportban a verbális fejlesztés során törekszünk, hogy a gyermekekben kialakuljon a megfelelő beszédértés, mert csak az a gyermek képes a gyakorlatokat végrehajtani, aki érti, tudja a kifejezéseket, azok tartalmát, jelentését.

Mindennapos testnevelés

Minden korcsoportban legalább naponta egyszer 10-20 perces időtartammal szervezzük meg. Megfelelő időpontnak bizonyult a délelőtti játék utáni időszak. Azonban a tevékenység napirendbe illesztését egyénileg dönti el az óvónő. Mindennapos frissítő tornát, ha lehetőség van rá mindenképpen a szabadban, jó levegőn tartjuk.

A mindennapi testnevelés anyagát a mozgásos játékok adják, kiegészülve néhány gimnasztikai gyakorlattal. A játékot céltudatosan a kötelező foglalkozások fejlesztési feladataihoz kell igazítani. Így lehetővé válik, hogy a testnevelési foglalkozásokon megismert, megtanult mozgásokat még jobban elsajátítsák. Ha rendszeresen és megfelelően (jó hangulatban) szervezzük meg ezt a tevékenységet, igényükké, majd szokásukká válik a mindennapos testmozgás.

A foglalkozások megtervezését, és annak részletes kidolgozását - mindhárom korcsoport részére használatos - Dr. Tótszóllósyné Varga Tünde:

Mozgásfejlesztés az óvodában c. könyve alapján hajtjuk végre a korcsoportonként egymásra épülő feladatsorokat.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére – sikerkritérium

A testnevelés hatására a gyermekekben fontos személyiségtulajdonságok alakulnak ki és erősödnek meg.

Erősödik pozitív viszonyuk társaikhoz

Igénylik egymás jelenlétét, segítségét

Nő magabiztosságuk, szereplési vágyuk

Igénylik továbbá a képességeiknek megfelelő rendszeres, terhelő munkát.

Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni

Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok, ügyességi játékok alkalmakor

Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni

Tudnak helyben labdát vezetni

Fejlődik:

Testi képességük (erő, ügyesség, állóképesség, gyorsaság)

Értelmi képességük (gyors gondolkodásuk, helyzetfelismerő képességük)

Jellemük (akaratuk, önuralmuk, bátorságuk, kötelességtudatuk).

Tanulás

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a

tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

18. A tanulás lehetséges formái az óvodában

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A gyermeket Isten ajándékának tekintjük, ezért úgy kell őt elfogadnunk, ahogy az ajándékozó adta. Meg kell ismernünk egyéni adottságait, képességeit, lehetőségeit, korlátait, s ezek birtokában a Biblia tanítása szerint fejleszteni.

A tanulás a gyermek világképének alakulását is befolyásolja, ezt felismerve ki kell használni a tanulásban rejlő összes lehetőséget.

Az óvodáskorúak hitét képzelőerővel teljes, utánzó jellegű hitként jellemezhetjük. A gyermek erőteljesen azonosul azokkal a (cselekvési és gondolkodásbeli) mintákkal, amelyeket a számára legfontosabb felnőttek világában tapasztal. Istent olyanak képzele, amilyenek a környezet sejteti vele, ezért nagy a felelősségünk, hogy milyen Isten-képet alakítunk ki benne. Törekedjünk arra, hogy segítő, oltalmazó Isten-kép szülessen meg a gyermekekben.

Cél

- Hiteles és meggyőződésből közvetített ismereteket kapjanak
- A közvetlen környezet folyamatos megismerésén, érzékeltetésén, a többoldalú tapasztalatszerzésen túl a Biblia üzenetét is közvetítenünk kell.
- A gyermekek egyéni képességeinek fejlesztése, a folyamatos tanulás minden lehetséges formájának biztosításával.

Feladat

- A tanulás tág értelmezése, feltételeinek biztosítása
- Óvodánkban a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem az egész nap folyamán adódó spontán helyzetekben és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozáson valósul meg.
- Szociális érzékenység, másokkal való kapcsolat megteremtésének képessége
- Önállóság, teljesítményen keresztül történő önérvényesítés
- Feladattudat, feladattartás, önálló helyzetmegoldásokra való képesség.
- A kötött tanulásra szánható optimális időkeret korosztályonként:
 - Kiscsoport 10 - 15 perc
 - Középső csoport 20 - 25 perc
 - Nagycsoport 40 - 45 perc

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére – sikerkritérium

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodából iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a térbeli észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a térbeli tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek jellemzői

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtaikat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb

lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
- Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.
- A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

19. szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Az óvoda és a család kapcsolata

Az óvodai nevelőmunka hatékonyságát a családi neveléssel összhangban valósíthatjuk meg. A család, és az óvodai nevelés elveinek megismerése, kölcsönös segítése fontos feladatunk. A családban és óvodában nevelkedő gyermekért mindkét környezet felelős. Az óvoda csak a családdal együtt tudja nevelő szerepét betölteni. Ennek alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás.

Az első családlátogatás alkalmával tájékoztatjuk a szülőket az óvodába lépés feltételeiről, melyek a következők:

- Képes legyen kommunikációra a felnőttekkel és a gyermekekkel
- Mutasson hajlandóságot az alapvető önellátó szokások (étkezés, tisztálkodás elvégzése terén).
- Orvosi vizsgálat.

Beszoktatásra azért van szükség, mert minden esetben új környezettel, emberekkel találkozik a gyermek. A beszoktatás a későbbi közösségi életet is meghatározza. Ezért törekszünk a biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes, családias légkör megteremtésére. A gyermek óvodai élményein keresztül a család is kialakít egy képet a csoportról, óvodapedagógusról, óvodáról. A felmerülő napi kérdésekre pontos, megbízható választ kapnak, így megbíznak bennünk.

Közös programok, ünnepek lehetőséget teremtenek a család és óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, a nevelési elvek közelítésére. Fontos, feladata a hagyományok, népszokások ápolása, értékeinek megőrzése, továbbadása.

Közös programok: szüreti multság, karácsonyi ünnep megtartása, farsang, anyák napja, évzáróval egybekötött ballagás, kirándulások, közös imaórák.

Nyílt napon a szülőknél lehetőséget biztosítunk a napi életbe való betekintésre. A szülők személyes élményeik alapján képet alkotnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről egyúttal módjuk van társaikkal való összehasonlításukra is.

Szülői értekezleten az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Feladatunk a szülők véleményének meghallgatása, javaslataik figyelembe vétele.

Az óvodába lépés pillanatától kezdve az óvoda a családdal együtt felelős azért, hogy a gyermekek jól érezzék magukat, képességeik fejlődjenek, személyiségük alakulása megfelelően társadalmunk elvárásainak.

Az óvodába újonnan érkező gyermekek szüleinek lehetőséget adunk, hogy a gyermekkel közösen ismerkedjenek az óvodai élettel.

A gyermek személyiségének alakulására hatással van minden esemény, amely a család életében zajlik, ezért a gyermekeket saját élethelyzetükkel összefüggésben kell megismernünk és elfogadnunk.

A gyermeknek elsősorban a szüleitől kell kapnia a szeretetet, a megértést és a nevelést, melyre szüksége van.

A Biblia, amikor a nevelésről szól, mindig a családot helyezi előtérbe. A keresztyén pedagógustól ez fokozott alázatot kíván.

A jobb együttműködés megszervezéséhez ismernünk kell:

- a család értékrendjét, életvitelét, nyitottságát;
- a család szerkezetét, generációk, szülők kapcsolatát;
- a gyermek helyét a testvérkapcsolatban;
- a szülők ambícióit, szokásait, hobbyját;
- a szülők gyermekismeretét, nevelési kérdésekben való jártasságukat, elképzeléseiket, nevelési problémáikat;
- a család anyagi helyzetét (lakásmegoldás, munkanélküliség);
- az óvodai neveléssel szembeni elvárásaikat.

Az együttműködés és kapcsolattartás formái

- Felkészítjük a szülőket is az óvodai életre, pl. hogyan könnyítsék meg az elválást gyermeküknek, legyenek nyíltak, őszinték, türelmesek velük.
- Kérésükre bármikor nyitva áll az óvoda, beszoktatási időben, ha igénylik bejöhetnek gyermekükkel a csoportba.
- Meghívjuk a szülőket is egyházi ünnepségeinken való részvételre.

- Meghívjuk a szülőket a bibliaóra.
- A családokat meglátogatjuk otthonaikban.
- Minden évben egyszer a kiscsoport kivételével nyílt napot/hetet szervezünk, hogy még jobban betekinthessenek óvodánk életébe.
- Keresztyén irodalom terjesztése.

Az óvoda a gyermek fejlesztése útján hat a családra. A nevelési célok, feladatok közvetítésével kezdeményezi és segíti az óvodai és a családi nevelés összehangolását, melynek alapja és nélkülözhetetlen feltétele a gyermek érzelmi biztonsága és a szülő kiegyensúlyozott óvodai közérzete.

A nevelési színtereken érvényesülő hatások dialektikus egysége és kölcsönhatása nélkülözhetetlen az óvoda nevelési céljainak elérésében.

Az óvodánk kapcsolatai

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda legyen nyitott és kezdeményező.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett kisebbségi önkormányzatokkal, kisebbségi szervezetekkel.

Az óvoda és a gyülekezet kapcsolata

A gyülekezet olyan hívő emberek közössége, ahol a gyermekeknek is helye van. Miért nélkülözhetetlen a gyülekezet és az óvoda kapcsolata?

A gyermek tapasztalatot szerez arról, hogy a felnőttek éppen olyan bizalommal, szeretettel fordulnak Istenhez, mint ahogy azt ő az óvodai közösségekben átélte. Örömmel hallja az óvodában megismert bibliai történeteket, aranymondásokat, s ezek megerősítést jelentenek, igazi kinccsé válnak számára. A gyermek érzi, hogy van olyan közösség, ahová mindig bizalommal fordulhat iskolás korában is.

A gyülekezet tagjai megismerik óvodánk nevelőmunkájának áldásait, s felismerve a szolgálat fontosságát segítik azt.

Elsősorban mi kezdeményezünk a gyülekezet felé, meghívjuk a lelkipásztort, a presbitériumot, az érdeklődő egyháztagokat ünnepségeinkre. Rendszeresen és közvetlenül tájékoztatjuk a presbitériumot örömeinkről, gondjainkról, szükség esetén így segítséget kérünk felmerülő problémáink megoldásához.

A gyülekezet alkalmait faliújságunkon rendszeresen megjelentetjük, azokra hívogatjuk a szülőket.

Az óvoda és a Művelődési intézmények kapcsolata

A helyi könyvtárak és a Művelődési Házak sajátos lehetőségeit is felhasználjuk nevelő munkánk során, a gyermekek ismereteinek fejlesztése érdekében.

A könyvtárlátogatással gazdagítjuk a gyermekek irodalmi érdeklődését.

A nagycsoportosokkal részt veszünk a Művelődési Ház óvodásoknak javasolt programjain.

Az óvoda és az egészségügyi intézmények kapcsolata

Az orvos, fogorvos, és a védőnő rendszeres szűrővizsgálatot végez a gyermekek körében, az iskolába készülők orvosi vizsgálatát elvégzi.

Az óvoda és az iskola kapcsolata

Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet megkívánja az óvoda és az iskola nevelőmunkájának összehangolását, a két intézmény együttműködését. Az óvoda iskola-előkészítő munkája akkor tekinthető sikeresnek, ha a gyermekek

örömmel, bizalommal és érdeklődéssel várják az iskolát. Az óvónők megismerik az első osztályosok tantervét, követelményrendszerét, a tanítók megismerik az óvoda nevelési programját.

Az első osztályos nevelő megismerkedik az óvodai nevelőmunkával.

Tanév elején az óvónők látogatást tesz az első osztályosoknál.

Májusban a nagycsoportos korúak részt vesznek egy tanítási órán, ismerkednek az iskolával. Az iskolai tanévnyitóra a nagycsoportosok ünnepi műsorral készülnek.

Családsegítő Szolgálat

A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek védelmében a családsegítő szolgálat segítségét vesszük igénybe.

Pedagógiai szakszolgálat

Tartalmi kapcsolat kialakítása, logopédiai terápia igénybevétele, speciális szakirányú vizsgálatok ,nevelési tanácsadás kérése.

Szakértői bizottságok

Fogyatékoság típusának megfelelő országos,vagy megyei szakértői bizottságok javaslatára fogadjuk a gyerekeket,kérjük kontrollvizsgálatukat,szakvéleményük alapján alakítjuk ki a terápiás terveket,folyamatos együttműködéssel végezzük a fejlesztésüket.

20. Az intézmény sajátos feladatai: gyermekvédelemmel összefüggő tevékenység

Az óvoda a gyermekvédelmi rendszerben a személyes gondoskodás keretében tartozó ellátásokba, ezen belül a gyermekjóléti alapellátásba, ennek is a gyermekek napközbeni ellátásának ágába tartozik.

Hitünk szerint a gyermeknevelés feladatát a családok kapták Istentől. Így a család számunkra olyan, amit óvni és védeni kell. Ebben segítségünkre van a fenntartó egyház, melynek felvállalt feladata, hogy a családok mögött és a nevelési intézmények mellett álljon.

A család mögött, hogy támaszt jelentsen annak egészséges működésében, boldog kiteljesedésében, a nevelési intézmény mellett, hogy az együttműködés lehetőségeit kihasználva segítsen.

A gyermekek védelmi rendszerében fontos feladatokat látunk el, mint nevelési-oktatási intézmény.

Cél

A gyermek jogainak biztosítása. „A gyermeknek joga, hogy nevelési, ill. nevelési-oktatási intézményében biztonságban, és egészséges környezetben neveljék, óvodai életrendjét, pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával, életkorának, és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.”

- a gyermek személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsuk, és biztosítsunk védelmet számára a fizikai és lelki erőszakkal szemben.
- A gyermekek problémáit minél korábban felismerjük
- Minél hatékonyabban kezeljük,
- Megelőzzük a súlyosabbá válásukat.
- A gyermekek jogainak és érdekeinek minél szélesebb körű érvényesítése
- A gyermekek testi-lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítése
- A hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása

Feladat

- tiszteletben tartsuk a gyermek gondolati-, lelkiismereti- és vallásszabadsághoz való jogát.
- Óvodai nevelésünk során tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból.
- A gyermekek fejlődését hátráltató veszélyeztető okok felderítése (megfigyelés, családlátogatás, anamnézis felvétel, fogadó óra), az intézmény gyermekvédelmi tervének elkészítése

- A gyermekvédelmi tervben szereplő esetekről konzultáció a csoportos óvónókkal, gyermekvédelmi felelőssel, intézményvezetővel, a feladatok, határidők, felelősök kijelölése
- Szükség esetén a veszélyeztetettség és védelembe helyezés jelzése a Gyermekjóléti Szolgálatnak (óvónő, gyermekvédelmi felelős, intézményvezető, Gyermekjóléti Szolgálat)
- A gyermekek bántalmazásának súlyos elhanyagolásának gyanúja esetén hatósági eljárás kezdeményezése
- A hátrányos helyzetű gyermekek fejlődési ütemének nyomon követése, felzárkóztatása, differenciált fejlesztése
- A szülők tájékoztatása lehetőségeikről, a segítő szakemberek igénybevételével kapcsolatban
- Együttműködés a szülőkkel óvónő-szülő, gyermekvédelmi felelős - szülő
- Javaslattétel a rendkívüli és rendszeres gyermekvédelmi segélyekhez (intézményvezető, gyermekvédelmi felelős)
- Gyermekvédelmi kimutatás vezetése
- Részvétel a Gyermekjóléti Szolgálat által a jelzőrendszer tagjaival rendezett szakmai eszmegbeszélésen, a gyermek a család problémáinak megbeszélésére
- A gyermek anyagi veszélyeztetettsége esetén étkezési hozzájárulás, rendszeres, vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapításának kezdeményezése a települési önkormányzat Polgármesteri Hivatalánál.
- Az óvodában a szülők által jól látható helyen közzé tesszük a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (pl. Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó) címét, ill. telefonszámát.
- A nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek védelme különösen fontos. A gyámhatóságot folyamatosan tájékoztatjuk, és a gyermekek beilleszkedését, fejlődését folyamatosan nyomon követjük.
- Óvoda gyermekvédelmi tevékenységének várható eredményei - sikerkritérium
- A szülő elfogadja az óvónő és a gyermekvédelmi felelős javaslatait, együttműködik vele

- Elmegy a segítő szakemberhez és tartja vele a kapcsolatot
- Elvégzi a számára kijelölt feladatokat, aktívan részt vesz gyermeke és családja problémáinak kezelésében

21. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A szociálisan hátrányos helyzetben lévő gyermekek felzárkóztatása, differenciált fejlesztése terén legfőbb célunk, hogy az óvoda nyugodt – érzelem gazdag - derűs légköre segítse hátrányaik, esetleges sérüléseik kompenzálását. Az óvoda valamennyi dolgozója részéről elengedhetetlen a türelmes – elfogadó attitűd, a fokozott törődés, az egyénhez igazított elvárások; amelyek mintául szolgálnak a gyermekek számára. Különösen fontos integrálódásuk (kapcsolatteremtés, beilleszkedés a csoportba, tevékenységekbe) segítése.

Feladatunk olyan társadalmi szervezetekkel, csoportokkal való kapcsolat keresése, amelyek ezt a hátrányt csökkenteni segítenek. Minden gyermek „ügyes” valamiben. Sokoldalú, önkifejezésre lehetőséget adó tevékenységek által segítjük az önbizalom fokozását, esetleges figyelemzavar feloldását, az önkontroll, önismeret erősítését, a folyamatos egyéni motiváció fenntartását.

A szociális hátrányokkal érkező gyermekek befogadása, velük kapcsolatos nevelési feladatok, a családdal történő együttműködési lehetőségek a Pedagógiai program: Gyermekevédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység és az Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések c. fejezetekben, valamint az egyes

22. Egészségnevelési és környezeti nevelési alapelvek

Az embert körülvevő környezet jelentősen befolyásolja annak egészségi állapotát és életkilátásait. Ugyanakkor az emberi tevékenység is megváltoztatja a környezetet és ez a kölcsönhatás mind az emberi egészségre, mind a környezetre komoly hatással van. A hatékony környezet-egészségügyi nevelés, hosszú távon érvényesülő prevenció eszköz. A nevelés minden szintjén-az óvodától kezdve, igen fontos. Környezetünk megismerésének és óvásának igényét, óvodai hagyományait

tudatosan alakítjuk a gyermekekben a foglalkozásokon és a rendszeres környezetvédelmi tevékenykedtetés során is.

A papír- és szelektív hulladékgyűjtés megismertetése, a külső-belső környezetünk alakításának hagyományai (faültetés, virágos környezet, veteményeskert, élősarok) a Takarítási, Víz, Föld napi és Madarak, Fák, Állatok Világnapja programokba való bekapcsolódás egész éves tevékenykedtetés jelent a gyermekek számára. Óvodásaink testi-lelki fejlődésének megalapozására a családdal szorosan együttműködve szervezzük az egészségnevelő és prevenciós munkánkat. Egészség- és Vitamin- napokat, sportversenyeket szervezünk a gyermekek élettani sajátosságaihoz igazodva. Éves tervünkben konkrét feladatokat és időpontokat rendelünk a kitűzött célokhoz.

A környezeti és egészségnevelési alapelveink

- Rendszerszemléletre nevelés elve: Tegyük képessé a gyermeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, lássák meg a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra.
- Természet és társadalom harmóniájának elve: Alapozzuk meg gyermekeinkben a természet, az épített és társadalmi környezet- benne az ember- harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszert (értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, esztétikailag). Felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással működjenek közre a szülőföld, a lakóhely, az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében.
- Fenntarthatóság elve: Alakítsuk ki gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt, a jövőre és a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket.
- Testi- lelki egészség elve: A tagintézmény minden dolgozója törekedjen a komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére, az ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakítására. Tudatosítsuk gyermekeinkben, hogy az egészség érték- tenni kell érte. Alakítsuk

gyermekeinkben az egészséges életmód iránti igényt, hangsúlyozzuk az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát.

- Társas készségek fejlesztésének elve: Ismertessük meg gyermekeinkkel a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének módszereit a foglalkozások, és szabadidős-tevékenységek nyújtotta lehetőségek maximális kihasználásával. Alakítsuk gyermekeinkben a társas környezetükre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmeket.
- Foglalkozásközi integráció elve: Legyünk képesek a különböző ismeretek anyagát összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai módszerek alkalmazására, a környezeti és egészségnevelés kapcsán a pedagógusok közti együttműködés új formáinak, módszereinek alkalmazására.

Megvalósítandó feladatok

- A gyerekek egészséges fejlődéséhez szükséges biztonságos környezet kialakítása
A környezet (levegő, víz, eszközök) tisztasága, a balesetvédelem szempontjából a biztonságos eszközök és térberendezés, a zajmentesség, megfelelő fényviszonyok biztosítása
- A gyerekek testi szükségleteinek nyugodt, egyéni igények szerinti kielégítése
- A gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése érdekében a mindennapos testmozgás biztosítása
- A mozgás és sport személyiség- és közösségfejlesztő hatásának érvényesítése; az eltérő adottságú gyerekek számára is jelentsen sikerélményt a testmozgás
- A gyerekek érdekében a víz, a levegő és a napfény edző hatásának kihasználása, a fokozatosság betartásával és az egyéni érzékenység figyelembevételével
- Betegségmegelőzés: az ellenálló képesség erősítésével, edzéssel és a fertőzések megakadályozásával
- A tágabb és szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismertetésével (kirándulások, séták) elérni, hogy a gyermek tisztelje a környezetét, és bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt okozna benne.
- Környezettudatos magatartásformák alakítása személyes példamutatással.

(Az ezzel kapcsolatos mindennapi nevelési feladataink: Az egészséges életmódra nevelés és a Környezet tevékeny megismerése c. fejezetekben bővebben kifejtésre kerülnek.)

23. Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

Célunk: A kiemelt figyelmet igénylő gyermeknek biztosítani az egyéni és csoportban való tudatos, a fejlettségének és állapotának megfelelő fejlesztést. További célunk a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, a halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek nevelési – oktatási, és társadalmi integrációjának támogatása. Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy biztosítva legyen az egyenlő bánásmód elvének teljesülése, az esélyteremtés, támogató lépések kitűzésével olyan programok megvalósítása, amely hozzájárul a hátrányok kompenzálásához és az esélyegyenlőség előmozdításához.

24. Nemzetiségi etnikai kisebbségi feladatok

Jelenleg sem nemzetiségi, sem etnikai kisebbséghez tartozó gyermeket nem tartunk nyilván

Amennyiben a nevezett feladatkörhöz tartozó gyermek felvételére kerül sor, számára a mindenkori hatályos jogszabálynak megfelelően biztosítjuk óvodai nevelését.

25. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Az óvodai nevelés országos alapprogramja és a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve határozza meg az óvoda feladatát e területen. Az irányelvekben foglaltak célja, hogy a társadalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok a sajátos nevelési igényű gyermekeknél ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél.

Hazánkban már a 80-as évektől elindult a kezdeményezés az ép és sérült gyermekek együtt nevelésére, eszerint a sajátos nevelési szükségletekkel jellemezhető – értelmileg enyhe fokban sérült (tanulásban akadályozott), valamint

hallás- vagy mozgássérült, esetleg egyéb speciális problémával küzdő – gyermekek közül néhányan egy csoportba járnak ép társaikkal.

Ennek lényege, hogy a korai együttlét során a sérült gyermek – személyiségfejlődése harmonikussá válik - és szülei megtapasztalják a toleranciát, az ép gyermekek számára pedig természetessé válik a „másság”.

A sérült és az ép gyermekek kölcsönös tapasztalatai egymásról, közös tevékenységeik, együttes élményeik azt valószínűsítik, hogy később is elfogadók, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt. Ezt elfogadva dolgozta ki intézményünk a sajátos nevelési igényű gyermekek számára a helyi program e fejezetét.

Céljaink

- A sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának,
- együttműködésének fejlesztése, integráltan, az óvodai csoportokban.
- A gyermekben rejlő tanulási potenciálok kihasználásával a problémamegoldó képességre nevelés.
- A sérült, illetve lassabban fejlődő funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb fejlesztése, a gyermekek életminőségének javítása.
- A sérült funkciók pozitív irányba történő fejlesztése, a sikeres, kudarctól mentes iskolai pályafutás kezdése érdekében.

Feladatok

- Olyan komplex (orvosi, pszichológiai, gyógypedagógiai) szakvélemények áttekintése, melyek segítségével megismerhetjük a sérülés, struktúráját, amelyek alapján tervezzük a specifikus fejlesztést.
- A sajátos nevelési igényből eredő speciális fejlesztő tevékenységek megszervezése mozgásterápia, vizuális-, akusztikus-, taktilis észlelés, értelmi képességek fejlesztése, beszéd-, nyelvi képesség fejlesztése,

megismerő folyamatok kialakítása, önállóság, szokások elsajátításának gyakoroltatása.

- A napi életritmusba a speciális tevékenységek beépítése, melyek a sérültek felzárkóztatását segítik elő.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés-specifikus fejlesztése, illetve a képességeket- és készségeket befolyásoló pszichikus funkciók fejlesztése, szakemberek segítségével.
- Differenciált, a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással képességfejlesztés, a hiányosan működő képességek kialakítása, fejlesztése, esetleg korrekciója valamennyi területen.
- Egyénre szabott fejlesztőprogramok készítése a sérült gyermekek részére, a szakvélemény alapján.
- Interperszonális kapcsolatok alakítása.
- Olyan modell nyújtása, amely pozitív irányba befolyásolja a sérült gyermekek fejlődését.

Az integrált nevelés feltételei

- Az integrált nevelés szerepeljen az intézmény alapító okiratában.
- A gyermek rendelkezzen szakvéleménnyel.
- Megfelelő -belső vagy külső- szakember biztosítása.

Az ép és sérült gyermekek szüleinek tájékoztatása történjen meg!

Az integrált óvodai csoportok létszáma 20 fő, /maximum 24/ amelybe legfeljebb 1-2 sérült gyermek kerülhet.

Csoporton belül a sérült gyermekek más-más fogyatékosági csoportba kell, hogy tartozzanak.

A fejlesztés területei intézményünkben

Mozgáskorlátozott gyermekek

Jelenlegi személyi és tárgyi feltételeink mellett csak a mozgásukban enyhe fokban akadályozott gyermekeket tudjuk fogadni.

Emellett egyes belgyógyászati problémákkal küzdő gyermekek speciális ellátását is felvállaljuk.

Mozgáskorlátozott gyermeknek azt tekintjük, akinek károsodása irreverzibilis (visszafordíthatatlan) és ez életvezetését tartósan befolyásolja, valamint a Mozgásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottságtól szakvéleménnyel rendelkezik.

A tartó- és mozgatórendszer elváltozásai

- tartási rendellenességek (kyphozis – domború hát, lordozis – nyerges hát, kypho-lordozis – háti domborulat ágyéki homorulat, scoliosis – gerinc oldalirányú elhajlása)
- nyaki és súlyosabb mellkasi deformitások (torticollis – ferdenyak, pectus excavatum – tölcsérmell, pectus carinatum – tyúkmell)
- csípőízületi elváltozások (hiratio coxae)
- lábdeformitások (pes planovalgus – bokasüllyedés, genu valgum – X térd, genu varum – O láb, genu recurvatum - „kardvádli” pes varus congenitus – világrahozott dongaláb)

Belgyógyászati és egyéb betegségek:

- enyhe fokú szív problémák (vítumok)
- gyermekkori magasvérnyomás (juvenilis hypertónia)
- elhízás (obezitas)
- asztma (asthma bronchiale)
- gyengénlátás; kancsalság, (szemüveg használat)

A fejlesztés célja:

A károsodott tartási és mozgási funkciók javítása

Feladatok:

- mindennapos tevékenységek során az önellátás fokozása
- szakképzett óvónők és gyógytestnevelő biztosítása a terápiás ellátásra
- az elváltozások sérülés-specifikus korrigálása

Beszéd fogyatékosok

Azokat a gyermekeket vállaljuk, akiknek beszédfejlődése és beszédtevékenysége az életkori átlagtól elmarad, vagy különbözik, és emiatt tartósan akadályozottá válhat a kommunikációs helyzetekben, szociális kapcsolatokban (kortárs kapcsolat, gyermek- felnőtt kapcsolatok stb.).

Az akadályozottság megmutatkozhat a beszédhangok helyes ejtésének zavarában, a beszédértés nehézségeiben, a beszéd ritmusának eltéréseiben és a beszédhelyzetek alkalmankénti, vagy tartós háritásában, megtagadásában; ide tartoznak a különböző hangszalag betegségek következményei, a hangadás kóros elváltozásai is.

Beszéd fogyatékosági kategóriák

- megkésett beszédfejlődés, zavart (akadályozott) beszédfejlődés,
- általános pöszeség
- orrhangzós beszéd, dadogás, hadarás, tartós, kóros rekedtség,

A fejlesztés célja:

- A beszéd fogyatékos gyermekek sokoldalú, prevenciós fejlesztése.
- A kommunikációs szándék tudatos megvalósítására nevelés .

Feladatok:

- tudatos és tervszerű fejlesztés, a beszéd állapotának felmérésétől a terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés megvalósítása
- módszerek célszerű alkalmazása az életkor, a pszichikai sajátosságok, a beállítódás, az értelmi képesség, a beszédhiba típusának és súlyosságának, a korrekció adott szakaszának figyelembevételével
- a kineztiázis, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást

erősítő fejlesztése

- a gyermek motiválása beszédhibájának leküzdésére
- anyanyelvi nevelés a mozgás-, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése
- speciális terápiák alkalmazása, szakemberek segítségével

A beszédhibás gyermekek terápiás ellátást logopédus végzi, kiegészítve az óvodapedagógusok munkájával.

Értelmileg enyhe fokban sérült gyermekek

Intézményünkben az értelmileg enyhe fokban sérült gyermekeket tudjuk fogadni. Az ő esetükben az ép gyermekekkel közösen történő együttnevelést tudjuk felvállalni az óvodában. A spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítjük elő, számtalan élmény és minta biztosításával, amit a gyermekek a kortárskapcsolatok során élhetnek meg.

A fejlesztés célja:

- A tankötelezettségi-kor elérésére a megfelelő iskolakészültség biztosítása, amellyel a tanulmányokat normál általános iskolában, a tanulásban akadályozottak tanterve szerint kezdeni meg a gyermek.
- Feladatok:
 - a gyermek szükségletei szerint folyamatos gyógypedagógiai (oligofrénpedagógiai) megsegítésről történő gondoskodás
 - a fejlesztés során a gyermek aktuális igényének megfelelő ismeretek, tevékenységformák, módszerek, szervezeti keretek biztosítása
 - a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a kommunikáció, a szociális alkalmazkodás fejlesztése

26. Beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése

Több éve tapasztalható, hogy egyre növekszik azoknak a gyermekeknek a száma, akik nem fogyatékosak, - épek – mégis a „másság” jellemzi őket, ezért különleges ellátásra szorulnak.

A „másság” jellemzői:

- beilleszkedési zavar
- magatartási rendellenesség
- tanulási nehézség

A fenti problémákkal küzdő gyermekek vizsgálatát és szakvéleményezését az illetékes pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsága végzi.

Intézményünk a szakvéleményben megfogalmazott feladatok alapján biztosítja a gyermekek fejlesztést, integrált óvodai csoportokban.

A fejlesztés célja:

Az egyénre jellemző pozitív tulajdonságokra építve a személyiség komplex fejlesztése

Feladatok:

- A beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel, vagy tanulási nehézséggel küzdő gyermekek „másságának” elfogadtatása, kezelése
- A másságot elfogadó környezet megteremtése
- A problémás gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése
- Egyénre szabott fejlesztő programok készítése
- A gyermekek egyenetlen fejlődéséből adódó teljesítménykülönbségek felismerése, differenciált foglalkozás, esetenként felzárkóztatás és tehetséggondozás együttes alkalmazása
- A szülő-pedagógus partneri viszony kiépítése érdekében a szülők felkészítése, segítése

A fejlesztésben résztvevő személyek:

- óvodapedagógusok
- gyógypedagógusok

Személyi feltételek

A nevelésben részt vevő személyek intézményünkben:

- óvodapedagógusok
- logopédus-gyógypedagógus
- gyermekorvos
- dajka

Fontos, hogy legyenek speciális végzettségű óvodapedagógusok is az intézményben, akik kiegészítik a speciális szakemberek munkáját.

Ilyen végzettségű óvodapedagógusaink:

- mozgásfejlesztő óvodapedagógus
- zenei képességfejlesztő óvodapedagógus

Tárgyi feltételek

- nagyméretű tükör ; egyéni fejlesztéshez logopédiai tükör
- vizuális tábla
- finommotorika fejlesztését segítő játékok, eszközök, anyagok.

27. Az elvégzett munkánk értékelése

A helyi program értékelésénél célok és követelmények felülvizsgálata szükséges az első év végén. A nevelőtestület javaslatot tesz az esetleges módosításra.

Folyamatos ellenőrzést végeznek:

Intézményvezető

Óvónó-pár

3-4 évenként alapos és részletes kiértékelés a szülők és tanítók bevonásával.

A vizsgálat szempontjai:

Értékeljük a helyi program felépítését, tartalmát, belső logikáját

Az esetleges törvényi változások előírásainak megfelel-e?

A programban kitűzött céloknak megfelel-e a várható fejlődés?

A meglévő eszközrendszer megfelel-e a céloknak, feladatoknak, tevékenységeknek?

A nevelési területek kellően összehangoltak-e?

A program használhatóságának vizsgálata a feltételek tükrében

A gyermekek tevékenysége megfelel-e a feladatoknak?

Pedagógiai szempontok vizsgálata

A gyermekek nevelésében megjelennek-e a tervezett fejlesztő hatások?

Milyen eredményeket hozott a szocializáció terén, a megismerésében, kommunikációban és a mozgásfejlődésben?

Mennyire biztosította a tapasztalatszerzés játékos lehetőségeit stb.?

Mit mutatnak a szülők és tanítók visszajelzései?

Az ellenőrző munka célja a nevelés hatékonyságának javítása. Alapja a kölcsönös bizalom, nyitottság, tolerancia.

Az ellenőrzést az óvodavezető végzi, az éves ütemterv alapján. A nevelőtestület negyedévenként egy alkalommal megbeszélést tart, ahol elemzik a feladatok elvégzésének eredményeit, hiányosságait, meghatározzák a további tennivalókat.

A gyermekek, gyermekcsoportok fejlődésének ellenőrzése, mérése, értékelése

Az óvónő feljegyzéseket készít minden gyermekről, az óvodába lépéstől az iskolába lépésig. Ebben rögzíti a gyermek pszichés állapotát, szocializációs készségét, szomatikus állapotát, érzelmi szintjét, beszéd fejlettségét.

Az óvónő értékelési szempontjai gyermekenként

Mozgás, testséma, téri tájékozódás, térbeli mozgás fejlettsége

Szociális fejlettség: beilleszkedés, kapcsolatteremtés, feladatmegértés, feladattartás, érzelmi élet

Értelmi fejlettség: időbeli relációk, pszichomotoros érettség, verbális memória, finommotoros koordináció fejlettsége, nyelvi kifejezőkészség fejlettsége

Szociális érettség: önállóság, feladatvégzés, munkatempó.

Szakmai továbbképzéseink

Minden kollégának törekednie kell arra, hogy a meglévő ismereteit folyamatosan bővítse. A helyi program bevezetése új feladatok elé állítja a munkatársakat, ezért az alábbi továbbképzési területeket vesszük előtérbe:

Református keresztyén pedagógiai továbbképzés

Gyermek és családvédelem az óvodában, gyermekvédelmi felelős

Fejlesztőpedagógus

Hitoktatói szak

Tárgyi feltételek bővítése, fejlesztése

Záró rendelkezések

1. A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa

- a./ A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje

A nevelőtestület számára, a program elfogadása előtt, az igazgató biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést 30 napos véleményezési határidővel.

- b./ A hozzáférhető elhelyezés biztosítása

A helyi pedagógiai program 1-1 példánya az intézmény igazgatói irodájában, irattárában, ill. könyvtárában kerül elhelyezésre

- c./ A tájékoztatás kérés és erre a tájékoztatás adás rendje

Az intézményhasználók az igazgatótól kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők a könyvtárban olvashatják el a dokumentumot, ill. az intézmény honlapjáról is lehetőség van azt letölteni.

- d./ A pedagógiai program módosítása

Az intézmény Pedagógiai Programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az igazgató, az intézmény vezetősége, az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek. A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az igazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni.

A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról.

Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az igazgató a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni.

2. Legitimációs záradék

Intézményünk helyi pedagógiai programját a nevelőtestület 2016. május 12. napján elfogadta.

Felülvizsgálatát 2018. évben határozta meg.

2016. 05.14-én a Fenntartónak jóváhagyásra átadva.

Lovasberény, 2016. 05.14.

igazgató

A Lovasberényi Református Egyházközség Presbitériuma az 1/2016.05.19. sz. határozatával a pedagógiai programot jóváhagyta. (jegyzőkönyvi kivonat mellékelve)

Lovasberény, 2016. 05.19.

Fenntartó képviselője

Melléletek

1. Az iskolai pedagógiai programjához tartozó helyi tanterv 1-8. évfolyamra.
2. Alapfokú művészetoktatás tanterve
3. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelését, oktatását ellátó általános iskolák kerettantere adaptálásával készült helyi tanterv 1-8. évfolyamra.
4. Legitimálási jegyzőkönyvek